L'ERMITA DE SANT SIMÓ
Mataró. Recull de dades històriques

PRESENTACIÓ.

A l'entrada de Mataró, venint de França per l'antic Camí Ral, al costat mateix de la riera que porta el seu nom i de cara al mar, es dreça l'ermita de Sant Simó. Cada any el dia 28 d'octubre, festa del sant Apòstol, una gernació de mataronins acudeix a l'ermita, uns per venerar el sant, altres per rememorar velles tradicions locals i marineres, i tots per comprar el *sabre* que després, a taula, farà de bon menjar. És l'*aplec de Sant Simó*. No és estrany un any i un altre sentir com alguns dels visitants, mentre admiren els ex-vots o les velles parets, exclamen *aquesta ermita té molta història!*. Mirem, doncs, d'escatir-la.

Des del temps que vaig exercir de rector de la parròquia de Sant Simó i de Sant Pau, vaig interessar-me per la història de l'ermita. Aquest propòsit m'ha facilitat la col.laboració de diverses persones. Vull significar l'ajuda valuosa i constant del Sr. Joaquim Aguilar Vallès. A tots ells, moltes gràcies!.

SANT SIMÓ, UN LLOC ANTIC.

Josep M. Pellicer, en el seu llibre *Estudios histórico-arqueológicos sobre Iluro* (Mataró 1887), referint-se a l'entorn de l'ermita, parla de *multitud de objetos de época romana en aquellos alrededores recogidos* (p. 117). Marià Ribas a *El poblament d'Iluro* (Barcelona 1952) assenyala la capella de Sant Simó com edificada sobre un edifici romà (p. 85). Coral Cuadrada a *El Maresme medieval* (Mataró 1988), en parlar de la capella de Sant Simó exposa: *Es tracta d'una vil.la romana relativament rica, amb mosaics, situada davant del mar. La vida deuria ser-hi llarga, potser donant origen a la capella de Sant Simó, documentada per toponímia al segle XIV* (p. 54).

Justament, adossada a l'angle de la façana de l'ermita que mira a llevant, formant part del pedrís, s'hi troba un fragment de columna romana.

TOPONÍMIA DEL S. XIV REFERIDA A SANT SIMÓ.

MASM Pergamí Marfà 35, de 1325.
1 feixa de terra *A sas Simó* (al núm. 30)

MASM Pergamí Marfà 48, de 1334.
1 peça de terra *A sas Semon* (al núm. 17)
(C. Cuadrada, *El Maresme Medieval*, p. 619 i 621)

AP Can Cabanyes P 33, de 1342
(C. Cuadrada, *Toponímia Medieval del Maresme* al Butlletí de la Societat d'Onomàstica; març 1987)

ACA Capbreus del Castell de Mata (Exp. Mataró foli 1 i 239)
Mas Ametller, de Valldeix, 1-3-1372
1 peça de terra *loco vocato sent Semon* (al núm. 19
Mas Sala, de Valldeix, 14-7-1372
1 peça de terra *loco vocato a set Semon* (al núm. 20)

La mateixa toponímia persisteix al s. XV. Així, en un protocol notarial de 9 de novembre de 1429 es parla de dues peces de terra ... *la una de les quals es en lo loch apellat Sant Simon.* (ACA, Secció: Prot. Not. Mataró; sèrie: B-1).

Els topònims referits a sants que trobem consignats en els documents d'aquesta època a la nostra comarca solen correspondre a esglésies o capelles. Així, es pot deduir l'existència d'una capella dedicada a sant Simó ja als s. XIV-XV.

També —segons C. Cuadrada— és corrent el nom de Simó, en aquesta època i anteriorment, en homes i dones. (Onomàstica del Maresme, Butlletí d'Onomàstica, setembre 1985).

ADVOCACIÓ I DEVOCIÓ.

És molt poc freqüent que una església o capella sigui dedicada a l'apòstol sant Simó. Tenint en compte el que hem consignat fins ara dels orígens de la capella, es pot dir:

- Podria tractar-se de la cristianització d'un culte antic. (Pellicer ve a suposar en aquest indret un culte al déu del mar Neptú, que per als grecs, i ho eren els mercaders d'Empúries que navegaven per la nostra costa, era *Poseidon*),

- o de la pervivència d'un lloc de culte cristià primitiu (com el de Torre Llauder),

- o simplement d'una advocació d'origen medieval, que és quan apareix el nom.

Al final de l'Edat Mitjana, en efecte, Europa va ser sacsejada per pestes, fams i guerres, uns mals terribles als quals els homes de l'època es veien incapaços de fer front. És per això que els consideraven càstigs de Déu pels seus pecats. (Una pregària medieval resa *a peste, fame et bello, libera nos Domine!*: de pesta, fam i guerra, deslliureu-nos, Senyor!).

En aquesta circumstància, el poble acudeix a la intercessió dels sants, buscant valedors. Ja no es fixa en la seva exemplaritat per imitar-los, el que el preocupa és la seva grandesa i el seu poder d'advocats protectors davant Déu. Així tindran tant més renom com més important sigui el seu rol a l'Evangeli o com més extraordinària sigui la seva llegenda. Sant Simó és justament un apòstol i la seva llegenda és notable.

La devoció dels mataronins —fortament arrelada al s. XV (vegeu Joaquim Llovet, *La ciutat de Mataró*, vol. I)— degué tenir les connotacions descrites. Així es dedueix dels Goigs del sant que es cantaven a l'ermita. Quin hagi estat el seu origen, la capella haurà tingut al llarg del temps una sort vària.

LA CAPELLA ACTUAL.

En el *Llibre IV de la Universitat de la vila e terme de Mataró* que es conserva a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, en un text de lectura difícil, hi trobem que:

Die dominica duodecima mensis novembris anno a Nativitate Domini MDLIII... (Diumenge, 12 de novembre de 1553)
Item p los dits Jurats y consell fonch determinat q se fassa de bona vida
la capella de Sanct Simon en la creu del crucifix
en lo que y a dita capella fonch donat com se a mestra p fitas
e que sia clavari de la moneda mossen anthony viladrau
prevere e bassiner e hage de mirar p la obra pere
vilaró hostaler de la vila de materó po en tot temps
sian los Jurats qui ara son y p temps seran senyors
e vehedors en la obra de dita capella. Testes predicti.
Disoent dit ameller a solas.

Aclariments i comentaris:
p(er), q(ue), p(er)o.
com se (acostuma a fer)
a mestra p(er) fitas (posar les fites per fer l'obra).

El text suposaria que la capella indicada en els documents anteriors ja no existeix.

En la restauració feta a l'ermita l'any 1975 es van repicar totes les parets interiors de la capella i no aparegué cap rastre de construcció anterior.

en la creu del crucifix: podria ser que senyalés un emplaçament diferent de l'anterior, més accessible, al costat del Camí Ral.

La Creu del Crucifix és probablement la que trobem consignada encara al costat de l'ermita en la Visita Pastoral de 1726. Poc després d'aquesta Visita es va construir la casa de l'ermità que té a la portalada elements arquitectònics medievals. Podrien molt bé ser restes de l'edícula de *la creu del crucifix*.

de bona vida: postil.la a la paraula *crucifix* intercalada al text i de difícil lectura per superposició de lletres. A més, es degué escriure *bida* i es corregiria *bvida*. Indica l'advocació d'aquell crucifix (advocació que en aquell temps podria ser comú amb altres llocs), així el distingeix d'altres creus de la vila i en particular de la *creu d'En Ramis*, situada a l'altre extrem del mateix camí ral.

disoent dit ameller a solas: l'únic que dissenteix.

Desoir: (segons el *Diccionari de sinònims*, de S. Pey) No fer cas, fer l'orni, rebutjar, desatendre, negligir. Potser la paraula més adequada fóra *dissentir*.

Tanmateix *dit ameller* en aquella sessió del consell de la vila va *desoir* tots els acords que es varen prendre.

Aquest text, doncs, del 12 de desembre de 1553, va ser el primer document referit a l'ermita actual. (ACA Protocols Notarials de Mataró, sèrie C.2).

A partir d'aquesta data comença una molt lenta edificació de l'ermita. La raó caldrà buscar-la en el fet que Mataró tingui com a preocupació principal, durant tot el segle, la construcció de la muralla per protegir-se de la pirateria i de la pesta. Obra que endeutà la vila i que fins i tot portà, en algun moment, a prohibir qualsevol altra edificació tant a dins com a fora de la vila.

El 5 de juliol de 1562. Trobem la notícia coneguda com a primera molt de temps: El nomenament de Jaume Martí, mariner, com a clavari *per a effecte que la dita fàbrica se pugue fer* (AMM C.2).

El 1558 les parets devien ser ja amunt, ja que per ser any de pesta, es féu una elecció de jurats a la capella de Sant Simó. Tanmateix *lo circuhí de la dita capella era sembrat de forment, que per tots los dany que li foren donats e per les despeses de aqui se son seguides...*, uns anys més tard, el 17 de desembre de 1570, es decidí indemnitzar Pere Lledó, de Valldeix (ACA Ll. 65) *lo circuhí... sembrat de forment*, denota que la construcció era interrompuda i l'entorn no disposat per acollir la gent.

El 1578, 1579 i 1583 trobem nomenaments d'Administradors. (AMM)

El 29 de juny de 1586, *que de pecunies de dita Universitat sian donades deu lliures per l'obra de St. Simon.* (AMM)

El 2 de juliol de 1590, *que de la cals de la Universitat donen per la obra de St. Simon vint quarteras de cals.* (ACA Prot. Not. Mataró, c.7)

El 8 de desembre de 1590, *que de la cals de la Universitat sian donadas per adjutori de la obra de St. Simon vint y sinch quarteras.* (ACA Prot. Not. M., c.7).

El 19 de maig de 1591, *que sia donada la mittat de la cals de la Universitat te prop casa d'en Feu de mar als administradors de la obra de St. Simon per a que puguen passar avant dita obra.* (ACA Prot. Not. M. c.7).

L'1 de maig de 1592, el notari Gabriel Morera senyala una peça de terra indicant: *Prout terminatur ab oriente partim... et partim in itinere quo itur ad capellam Sancti Simonis...* (que termeneja a orient en part... i en part en el camí pel qual es va a la capella de Sant Simó). La capella actual no era acabada encara, però era ben conegut del poble que aquell era el camí de Sant Simó. El text, vindria a confirmar la preexistència d'una capella dedicada al sant en aquell indret. (ACA Prot. Not. M., sèrie 1009, foli 156).

El 16 d'abril de 1596, *que aquella pedra que es en lo fossar de Mataró sia donada a la obra de la capella de Sant Simon y que los Administradors de dita iglesia lo sen puguen portar.* (AMM i ACA Prot. Not. M., c.8)

El 24 d'abril de 1601 i el 9 d'abril de 1602, trobem nomenaments d'Administradors de la capella. (ACA, Prot. Not. M., sèrie c.8).

7 de gener de 1602. Una lectura errònia del *Llibre de Cantars*, de la parròquia de Santa Maria de Mataró, va fer creure que en aquesta data s'havia fet el primer ofici conegut a l'ermita. Però el text diu: *Offici de St. Ramon en la capella del Roser.* En tal dia, en efecte, se celebra la festa de sant Ramon de Penyafort, vinculat a l'obra pietosa del Roser.

El 29 de juliol de 1602, un text municipal ens descriu la situació penosa de l'ermita i proposa solucionar-la: *in ordine primi fuit propositum et expositum in hunc qui sequitur modum* (abans que res es va proposar i exposar en aquest mode que segueix) *ço es, molt mag. senors, ja saben Vs. Ms. la necessitat gran que te la Universitat de Mataró de que la capella de St. Simon construida en dit terme sia feta* (segueix el text tatxat, però pot llegir-se el següent: *en particular perquè entenent que la pedra es cayguda ...per causa de no ferse dita obra) perço seria de parer que donassen poder per ara a nosaltres que de diner de dita universitat puguem fer la dita obra conforme la trassa està feta y elegir per dit efecte algunes persones en administradors de dita obra com son los qui ja som...* (text tatxat) *y a Pere Major y Ballester per ajudant sobrestant de dita obra y axí fonch determinat y clos ningu discrepant.*

(al marge:) p.o. *I lo clavari hage dit M Gabriel Vehils y lo que haurà de pagar ho pagui ab polisas per dits administradors als fahedors los quals de sous hagin donar compte a dits jurats.* (també al marge hi ha el nom de:) Pere Jofre.

La proposta, tanmateix, resultà fallida. No s'acabà la capella. (ACA. Prot. Not. M. sèrie c.8).

L'1 d'abril de 1603. Nomenament d'Administradors. (ACA Prot. Not. M. sèrie c.8).

El 20 d'abril de 1603. Trobem el que hagués pogut ser el primer acte de culte referit a l'ermita encara no acabada: *Item fonch proposat per lo senor jurat Roig que attes y considerat en moltes parts del present bisbat de Barcelona y altres bisbats del present principat de Catalunya se sol fer que lo dia de Sant Pere màrtir que es a vint i nou de Abril un offici amb una benedicsió de rams lo que es molt apropiat per tempestats... se instituesca de vot que quiscun any per tal dia ... se fassa una professo fins a la capella de St. Simon a devant lo Crucifix y en la Iglesia parroquial se diga dit offici de St. Pere màrtir ab la benedicsio acostumada de los rams ... perque guarde de tempestats i mals ayres y axi fonch per tot lo Consell determinat.* (ACA Prot. Not. M. s.c:8).

Tanmateix, en els *Llibres de Cantars* de la parròquia de Santa Maria, en el dia 29 d'abril d'aquest any, només hi consta l'Ofici solemne i no es parla de cap processó a Sant Simó. Tampoc l'any següent. I falten els llibres fins al 1648, en els quals ja no es troba cap referència.

El 25 d'octubre de 1610 trobem l'acord decisiu: *Item determinaren que los senors Jurats puguen gastar de diners de la Unit. la quantitat necessaria per la fabrica de la capella de St. Simon en lo prnt. terme de Mataró exhortant als dits senors Jurats que la fassen ab lo manco gasto que es pugue.* (ACA Prot. Not. M. s.c:9)

Entre aquesta data i l'abril de l'any següent, en el *Llibre de la Credensaria de la Universitat de la vila de Mataró*, s'hi troben més d'una vintena d'assentaments referits a l'obra de Sant Simó. S'arriba al terme. Havia estat començada amb planta i estructura gòtica i serà acabada —com deia Ferrer i Clariana— per falta de diners, amb aquesta cobertura que sembla el quillat d'una barca al revés.

En el llibre consta, a una banda, el que es pagarà pel treball que es contracta i la data del pagament; a l'altra, el que s'ha pagat. Les partides d'una i altra part es corresponen segons el número que senyala cada assentament. Es transcriuen totes les partides referides a l'ermita.

LLIBRE DE LA CREDENCERIA DE LA UNIVERSITAT DE LA VILA DE MATARÓ.

(Treballs i pagaments contractats):

Núm. 56 Sor. Jaume Partella y Matas & Pagara a Bernat Fogueres pages de la vila vint y quatre lliures deu sous y son per 20 Qintars de cals que dell se ha rebut per obs de la obra de St. Simon y los trauessos fets per la vila a raho 2 S. Quintar y cobrara & feta & A 18 nov. 1610. - 24L 10S

Núm. 58 Sor. & Pagara a mes. Leonart Gemmir deu lliures dos sous y sinch y son per lo treball de ell y altros han fet la pñt semmana a la capella de St. Simon apar ab memorial y cobrara & feta & A 21 de novembre de 1610. - 10L 2S 5

Núm. 60 Sor. & Pagara a mse. Leonart Gemmir deu lliures setse sous y quatre y son per lo que ell y altros han treballat en la obra de St. Simon apar en lo memorial y cobrara feta & A 28 desembre 1610. - 10L 16S 4

Núm. 62 Sor. & Pagara a mse. Leonart Gemmir sis lliures sinch sous y vuit y son per lo treballar de ell y altros han fet en la capella de St. Simon la pñt. semmana y cobrara & feta & A 5 de desembre 1610. - 6L 5S 8

Núm. 65 Sor. & Pagara a mse. Leonart 8 Ll. 11S 9 di. y son ço es 2 Ll. 19S. 3 di. per lo treballar de la capella de St. Simon. y 5 Ll. 12S 6 di. per lo treballar dels trauessos de la pñt. vila com apar ab memorial y cobrara & feta & A 12 de desmbre 1610. - 8L 11S 9

Núm. 68 Sor. Pagara a Joan Pau Casals 2 Ll. 10S. y son per 30 carratades de pedra de la pedrera y de la pedra sobrada de la sorra a St. Simon y als trauessos fan per la vila y cobrara & feta & A 20 de desembre de 1610. - 2L 10S

Núm. 69 Sor. Pagara a me. Leonart 9Ll. 13S. 6 per lo treballar dels trauessos y de St. Simon & cobrara & feta & A 20 dese. 1610. - 9L 13S 6

Núm. 73 Sor. & Pagara a Bernat Fogueres 19 Ll. 16 S. y son per lo prende 55 Qintars de cals a 2 S. Quintar y 11 S de port de 11 carratades per la obra de St. Simon y trauessos fan per la vila y cobrara & feta & A 1 de janer 1611. 14 - 19L 16S

Núm. 74 Sor. & Pagara a mes(tre) Leonart Gemmir vuyt lliures tres sous per lo treballar de la capella de St. Simon & y cobrara & feta &. A 2 de janer 1611. 14 - 8L 3S

Núm. 76 Sor. Pagra a mes(tre) Leonart Gemmir 8L 7S 9D per lo treballar de la capella de St. Simô. apar ab memorial la pnt. semmana & feta A 9 de janer 1611. 14 - 8L 7S 9

Núm. 85 Sor. & Pagara a Joan Petit serrador de Malgrat quatorse lliures set sous y son per 24 bigas y 12 ds de llosas de ell rebudes per la obra de St. Simô. a 7S obs per biga y cobrara & feta & A 6 de febrer 1611. 14 - 14L 7S

Núm. 90 Sor. & Pagara a mes. Leonart Gemmir tretze lliures sinch sous y dos y son per lo treballar de ell y altros a St. Simon com apar en lo memorial y cobrara & feta & A 20 febrer. - 13L 5S 2

Núm. 93 Sor. & Pagara ame. Lleonart Gemmir dotze lliures sinch sous y dos y son per lo treballar de ell y altros a St. Simon & y cobrara & feta a 22 de febrer 1611. 15 - 12L 5S 2

Núm. 96 Sor. Pagara ame. Lleonart Gemmir deu lliures quinse sous y deu y son per lo treballar de ell y altros han fet la pnt. semmana a la capella de St. Simon y cobrara & feta & a 6 de mars de lany 1611. 15 - 10L 15S 10

Núm. 97 Sor. Pagara a me. Julia fuster, vuyt lliures desanou sous y son per lo treballar de ell y altros han fet en la capella de St. Simon y cobrara & feta & a 6 de Mrs. 1611. 15 - 8L 19S

Núm. 100 Sor. Pagara a me. Joâ Grâja serrador 12L 3S y son per lo preu de 17 bigas a 7S y 6 bigas a 9S rebudas per la obra de St. Simon. y cobrara & feta & a 11 de Mars de 1611. - 12L 3S

Núm. 101 Sor. Pagara a me. Leonart vuyt lliures quatorse sous y son per lo treballar de ell y altros han fet la pñt semmana a la capella de St. Simon y cobrara & feta & a 13 de Mars de 1611. - 8L 14S

Núm. 102 Sor. Pagara a me. Julia fuster deu lliures nou sous y son per lo treballar de ell y altros han fet la pñt semmana a la capella de St. Simon cô apar ab lo memorial y cobrara & feta a 13 de dit - 10L 9S

Núm. 104 Sor. & Pagara a me. Leonart Gêmir. nou lliures dotse sous y son per lo treballar de ell y altros han fet la pñt semmana en la capella de St. Simon y cobrara & feta & a 24 de Mars de 1611. 15 - 9L 12S

Núm. 105 Sor. & Pagara a Leonart serrador de Malgrat trenta y sis sous y son per lo preu de 4 ds de llosas de ell se ha rebut a la pñt vila per lobra de St. Simon y cobrara & feta & a 24 de Mars 1611. 15 - 1L 16S

Núm. 113 Sor. & Pagara a me Leonart Gêmir desanou lliures deu sous y vuyt per lo treballar de ell y altros han fet en la obra de St. Simô cô apar ab lo memorial de dues semmanes y cobrara & feta & a 3 de Abril. - 19L 10S 8

Núm. 114 Sor. & Pagara a me. Salvador Julia fuster trenta y nou lliures y son per lo treballar qell ha fet a St. Simon tres sêmanes atras y per las portas cô apar ab lo memorial y cobrara & feta & a 5 de Abril 1611. - 39L S

Núm. 115 Sor. & Pagara a Bernat Fogueres pages de la pñt vila sinquânta y una lliures onse sous y quatre y son per obra a ell presa per obs de la capella de St. Simon y per algunas carratadas cô apar ab lo memorial y cobrara & feta & a 1 de abril de 1611. - 51L 11S 4

(Es consignen unes partides dels exercicis dels anys següents:)

Núm. 72 Sor. Pagara a me. Francesch Valera me. de cases nou lliures sinch sous y tres y son per lo treballar de ell y altros ha fet a St. Simon apar ab me y cobrara & feta & a 15 de janer de 1612. 17 - 9L 5S 3

Núm. 82 Sor. Pagara a Jaume Moni y Rossello fuster tres lliures y son ço es 1L 14S per lo fer dels banchs a la capella de St. Simon. 14S per la porta de lo pas ha feta en Janot a las carnicerias y 12 per lo forrellat y tancadura de ella a fet en Clausell y cobrara & feta & a 6 de Mars (1612) 99 - 3L S

Núm. 71 Sor. Pagara a ms. Pau Roig 17S procurador & per lo offici y professo se feu en la capella de St. Simon lo dia de St. Simon y cobrara & feta & a 30 octubre. (1613) - L 17S

(Pagaments 1610 - 1611)

Dels assentaments de pagaments, únicament aporta una dada nova el següent:

Núm. 100 E a 11 de dit mes de mars Paga a Joâ Grâja serrador dotse lliures tres sous y son per 33 bigas presas per lobra de St. Simon apar per po. En ctes.
215 - 12L 3S

(AMM. secció: *diversos* - 12-13)

ACLARIMENTS I COMENTARIS.

Jaume Partella i Matas és clavari en els exercicis 1610-1611 que es tracten. Al *senyor* clavari es refereix *Sor. & pagara..* Leonart Gemmir, és mestre de cases ben conegut en aquest temps, p. ex. empedra el carrer de l'església.

La capella no s'acabà amb traça gòtica (ho és Santa Maria d'Arenys de Mar, d'aquesta època), però sí amb una traça sòlida i gràcil que hauran respectat els adobs o restauracions posteriors. Es conserva encara fusteria presumiblement del s. XVII. Mossèn Pau Roig és prevere i procurador del senyor D. Jaume Prats rector de l'església parroquial de la vila de Mataró. Tenim finalment la primera notícia d'una celebració de la festa de Sant Simó, la del 28 d'octubre de 1613: Ofici i processó. El Consell de la vila actua com a patró.

El document que assenyala l'acabament de l'obra i el començ del culte a la capella es troba en el Registre *Gratiarum* de l'Arxiu Diocesà de Barcelona (llibre núm. 64 foli 224 - 78 darrera).

LICENTIA BENEDICENDI CAPELLAM.

Petrus Paulus Cassador etts. dilecto nobis in Xto. Rdo. Petro Pujol presbitero S.T. Doctori Rectori Ecclessiae parochialis beatae Mariae de Mataró Dioecs. Bars. salutem in Domino. Ut Capellam sub invocatione Sti. Simonis in termino de Mataró recenter constructam et fabricatam cum ritibus et ceremoniis et solemnitatibus Ecclesiae assuetis et necessariis oppositis et contentis in ordinario huius diocs. benedicere libere et licite possitis et valeatis nomine et ante sua Issma. et Rms. D. vobis licentiam concedimus et facultatem impartimur per presentes. Datts. Barne. die XVIIII mensis aprilis MDCXI.

Traducció:

LLICÈNCIA DE BENEIR UNA CAPELLA.

Pere Pau Cassador etts. al nostre estimat en Crist Pere Pujol prevere, doctor en Sagrada Teologia, rector de l'Església parroquial de Santa Maria de Mataró, de la diòcesi de Barcelona, salut en el Senyor.

Perquè la Capella sota la invocació de sant Simó en el terme de Mataró recentment construïda i fabricada, amb els ritus i cerimònies i solemnitats de l'Església acostumades i necessàries, posades i contingudes en l'ordinari d'aquesta diòcesi, pugueu i vulgueu lliurement i lícitament beneir, en nom i davant sa Il.lma. i Rdm. Senyor per les presents us concedim llicència i us impartim facultat.

Donades a Barcelona el dia 19 del mes d'abril de 1611.

Pere Pau Cassador era vicari General del Bisbat de Barcelona. El bisbe, era Joan de Montcada.

Pere Pujol prengué possessió com a rector de la parròquia de Santa Maria de Mataró el 23 de juliol de 1610. Tanmateix, el 28 d'octubre de 1613 ja trobem com a rector Jaume Prats.

Mataró ha aconseguit finalment tenir o recuperar una capella dedicada a sant Simó. Si els esdeveniments frenaven l'obra, la devoció no minvava, prou ho demostra un acord municipal del dia 4 d'octubre de 1598, en el qual consta *que attes que St Simô y Judas sia celebrat y volgut en lo moir.* (monestir) *de St. Josep..* . La devoció del poble va ser l'ànima d'una obra tan costosa.

Esperem, més endavant, poder publicar altres documents.

Josep Colomer i Busquets, prevere.

ERMITA DE SANT SIMÓ. MATARÓ. DOCUMENTACIÓ HISTÒRICA (II). De 1611 a 1690.

Nota prèvia.

En la publicació de la comunicació anterior sobre aquest tema, he advertit una errada justament en el document de l'acord de construcció de l'Ermita actual. Torno a transcriure'l.

En el *Llibre IV de la Universitat de la vila e terme de Mataró* que es conserva a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, en un text de lectura difícil, hi trobem que:

Die dominica duodecima mensis novembris anno a Nativitate Domini MDLIII...
(Diumenge, 12 de novembre de 1553)
Item p los dits Jurats y consell fonch determinat q se fassa
la capella de Sanct Simon en la creu del crucifix de bona vida
en lo que y a dita capella fonch donat com se a mestra p fitas
e que sia clavari de la moneda mossen anthony viladrau
prevere e bassiner e hage de mirar p la obra pere vilaró hostaler de la vila
de materó po en tot temps
sian los Jurats qui ara son y p temps seran senyors
e vehedors en la obra de dita capella. Testes predicti.
Disoent dit ameller a solas.

L'errada consistia en haver compost *determinat q se fassa de bona vida*, en comptes de *en la creu del crucifix de bona vida.*

PRESENTACIÓ.

En la comunicació anterior s'han recollit les dades trobades des dels orígens fins a la construcció i benedicció de la capella actual de Sant Simó; en aquesta es resseguirà gairebé el seu primer segle d'existència. Veurem desenvolupar-se la vida de l'Ermita, i com van manifestant-se els que seran els seus trets característics.

SANT SIMÓ, ADVOCAT CONTRA LA PIRATERIA.

Ha arribat viva fins als nostres dies la tradició de la qual dóna notícia Joan Amades: *Contra la pirateria i els atacs de la moraima, la gent de mar de Mataró implorava l'ajut de sant Simó, venerat en una ermita forana...* (J. AMADAS, *Costumari Català, El curs de l'any* vol. V, Tardor, dia 28 d'octubre, p. 523, Salvat, Barcelona 1956).

L'advocació pot molt bé ser anterior a la construcció de la capella actual: tinguem en compte que des de temps molt antic hi ha hagut pirateria a la Mediterrània, i que quan comencem a detectar l'advocació, a finals de l'edat mitjana, els sants notables són invocats com a valedors davant Déu contra els grans mals que afligien el poble (veure comunicació anterior pgs. 58-59). Qui sap si l'apòstol sant Simó fou escollit com a advocat i defensor contra la pirateria pels nostres avantpassats justament per la seva condició, abans de seguir Jesucrist, de *zelota*, tal com consta en els Evangelis, és a dir, de membre d'aquell moviment bel.licós que en el país jueu conspirava constantment contra el poder opressor de Roma.

Fos o no anterior l'advocació, el cert és que les circumstàncies en les quals es construí l'ermita i la vida de Mataró en el segle XVII hi degueren influir, i molt.

En efecte, la construcció va retrassar-se tant, precisament perquè la vila, preocupada per la seva defensa, estava volcada en la construcció de les muralles. Això portà, en algunes temporades, a abandonar qualsevol altra obra, i fins a endeutar-se fortament. N'hi ha prou amb resseguir l'obra de J.M. Colomer i Panadero *La vida de Mataró al s. XVI* per adonar-se de la quantitat d'acords i l'esforç de la Universitat per a la defensa de la vila.

En el mateix any de 1611 en el qual s'acaba i es beneeix l'ermita, podem llegir en el *Libre de joan arnau palau clavari de la universitat de mataró*, des del 2 de juny fins al 19 d'octubre, és a dir, l'època bona per a la navegació, fins a dotze pagaments a correus avisant d'atacs o perill de *moros*.

«Deu la universitat a,

2 de juny pagui a un coreu porta avis de una pollaca de moros que prengue una barca de sal - p 2 Sous

E mes a, 9 de juny pagui a un coreu venia de blanes dona avis com en palafrugell una pollaca de moros envesti una pollaca francesa y la gent escapa ab lo esquif - p 2 S

E a 10 de juny p. un coreu vingut de bars(elona) dona avis com de mallorca avia vingut avis de quatre galiotes eran a la illa de Cabrera - p 2 S

E a 3 de juliol p. un correu vingue de bars. dona avis com la ciutat de malorca los avia escrit com deu vaxells grosos avien posat a harta y manacor cinc y cents turchs y avien pres gent y molt bestiar - p 5 S

E a 25 de juliol dia de St. Jaume p. un correu vingue de bars. dona avis com una segetia ab quaranta moros avien saquejada la barca den llanussa p 5 S

E mes a 26 juliol p. un correu vingue de blanes dona avis com una segetia de moros de mil qtas avia feta dar la praho entera a una barca de siges y la defensaren los de lloret q salvaren la gent y sen portaren los moros la barca p 5 S

E mes a, 3 de agost p. un coreu vingut de st. feliu dona avis de quatre vaxels cayres annavan alger - p 5 S

E mes a, 10 de agost p. un coreu vingut de bars. dona avis com una pollaca ab cent moros avia combatut una segetia francesa caregada de llanas y lavia defensada la tora de s.Vicens - p 5 S

E mes a, 22 de dit p. un coreu vingue de blanes dona avis de una fregata de moros dona casa a una barca entre blanes i lloret - p 5 S

E mes a, 23 de agost tres sous pagats a un coreu vingue dels jurats de canet dona avis de dita fregata - p 3 S

E mes a, 16 de setembre sing sous pagats a un coreu venia de bars. dona avis de vuyt naus y una pollaca de moros q daren la casa a una nau catalana fins a denia - p 5 S

E a 19 de octubre sinch sous pagats a un coreu porta avis de un vaxell de moros avia pres la barca den paratie Dich p 5 S

esta pagat ab pv p 49 S
(Arxiu Municipal Mataró)

Aclariments i comentaris.

E a 25 de juliol...E a 19 de octubre... En Llanussa, i en Paratie serien mariners coneguts. En aquella època el transport important de la vila es feia amb les barques de tràfec.

E mes a 26 de juliol... la *praho*, pot provenir de *prehensio*, derivat de *prehendere*, agafar o posar-se en possessió; significaria *tot el que havien adquirit i transportaven, les mercaderies.*

El text ens manifesta que estem en un moment important de la pirateria a la nostra costa, el poder turc és encara fort a la Mediterrània i el pirateig és atrevit.

Les notícies que arribaven constantment, avivaven la memòria que el 1584 havia estat atacada Pineda i el 1527 Badalona. El sector del Besòs era molt perjudicat. Mataró prengué bones precaucions: hi havia vigilància als turons entorn de la vila, i a la platja dues bombardes sempre en estat d'alerta. També hi hagué un bon temps un vaixell armat davant la nostra platja.

Sabem, pel *Llibre del Clavari*, que entre 1604 i 1610 va ser construïda una torre al capdavall de l'actual carrer de sant Antoni. Les pedres sobrants s'emplearen en la construcció de l'ermita de Sant Simó.

A finals de segle trobarem el magnífic testimoni de l'ex-vot del patró Pere Silvestre, de 1691, esculpit a la llinda de la sagristia de l'ermita. Sant Simó hi apareix brandant una espasa, un *sabre* (?) en defensa del patró mataroní. La tradició del *sabre*, a l'origen segurament un pa votiu, podria ser que nasqués en aquesta època.

La importància que tingué l'advocació *contra la pirateria* queda ben reflectida en els goigs més antics que coneixem, de principis del s. XVIII, en els quals, en donar testimoni de la intercessió de l'Apòstol a favor dels seus devots, es remarca en el principi de l'estrofa:

Digan asso als acossats
dels Moros, jà los ferits,
altres baldats, y tullits,
altres dins las tempestats:
Infinits atribulats
vos veneran Protector;

UN ALTRE FLAGELL: LA PESTA.

Era una altra raó per la qual cosa les viles es tancaven envoltant-se de muralles i senyalaven llocs apartats per a les *purgues*, a les quals sotmetien les persones o mercaderies presumptament infectades.

Fins a les darreries del s. XIX aquesta va ser una de les grans preocupacions de la nostra societat. Els mataronins, davant aquest flagell tan temible, s'encomanaven a Déu, posant per intercessor sant Sebastià, advocat universal contra la pesta.

Tanmateix l'ermita, per la seva situació, allunyada de la vila, serà utilitzada al llarg del temps en les ocasions de perill.

Les primeres referències ermita-pesta que trobem són:

Acord del Consell de la Universitat de la vila, de 15 de maig de 1619. Hi ha perill de contagi. (ACA, Secció: Protocols Notarials de Mataró, sèrie Consell, núm. 10).

Item deliberaren que una summa de bales de roba que es entrada en la playa de Mataró ab dues falugas de Nissa i Genova la qual roba per avuy esta tancada dins la capella de St. Simon per a llevar tot dupte y difficultat y per donar satisfacio tant als Srs. concellers de Barcelona y als nostres vehins sie dita roba y bales treta de dita capella y aquella juntament ab dues guardes de la vila purgue en la arena (text tatxat: *playa de Mataro mes en*) *apartat de la playa qual dita roba ni a dites Guardes no sels done entrada en la vila fins que aparega als honorables jurats y concell y que se responga als Srs. concellers donantlos rao del que passe les quals guardes sien mestre narsis vives y jaume mayor y que sien pagats de diners de la roba.*

Poc temps després, el 18 d'agost de 1631, en un perill de pesta, entre els diversos nomenaments de *guardes del morbo*, hi llegim: *Item per al mar y a St. Simon es estat elegit y anomenat per tot lo dit honorable concell a Pere Pujol ab un home per torn.* (ACA, Protocols Notarials Mataró, c.11).

Més endavant, el 16 d'abril de 1682, es conta que la Universitat de la vila ha comprat a les Monges carmelites *un tros de terra... per un sementiri y capella fahedora sots invocació de nostra Sra. dels desemparats en recort y memoria de les moltes persones moriren de la present vila per raho del contagi o pesta y hague en dita vila en los anys 1651 y 1652 les quals foren enterrades en dit tros de terra...* fora del clos del cementiri, *un trosset de terra... es dexà... de la grandaria de l altra capella que hi ha en lo terme de dita vila nomenada St. Simon i en lo qual puesto ocupant dita grandaria a la madida de dita altra capella... y la dita capella se construesque que es lo fi molt desitjat per dita universitat...* (Arxiu Municipal de Mataró).

VIDA DE L'ERMITA.

Segueix l'equipament.

En data 15 de maig de 1619, es decideix l'adquisició *d'una campaneta per la capella de Sant Simó, de tres arrobes.*

I en data 29 de març de 1622, trobem: *Item deliberaren que sie donat de Charitat quant tinga possibilitat la universitat a la capella de St. Simon deu lliures per obs. duna campaneta y en adjutori della.* (ACA, Protocols Notarials de Mataró, secció núm. 10).

A 9 d'agost de 1632, un text manifesta com l'ermita forma part de l'entorn de la vila: *Item deliberaren que sie feta crida a la que es prohibesca tenir abeys des dels molins de vent fins als caputxins y St. Simon entorn de la vila a pena de tres lliures y* (ACA, Prot. Not. Mataró, c.11).

L'11 de juliol de 1633: En un *tall* dels habitants de la universitat de la vila se'ns parla dels pagaments dels veïns del *carrer de St. Simon.* (ACA, Prot. Not. Mataró, c. 11). És l'antic camí de sant Simó, que en el tros edificat, a l'interior de les muralles, apareix ja reconegut com a *carrer de St. Simó.*

Administradors.

L'11 d'octubre de 1634, justament en vigílies de la festa del sant, trobem un text important sobre el nomenament d'Administradors. Ja se n'havien nomenat durant els anys de la construcció (en tenim referència els anys 1578, 79, 83 i 1601, 02, 03). Ara el nomenament manifesta la normalització de la vida de l'Ermita. El fet que aquest fos l'únic acord d'aquella reunió del Consell de la Universitat de la vila, li dóna relleu; podem interpretar que l'ermita, en aquell moment, gaudia de consideració entre els mataronins:

Fuit deliberatum que de aquí al devant la nominatio de Administradors de la capella del Glorios St. Simon lo que als honorables jurats y concell en esta forma ço es que quiscun any en lo dimarts de Pascha de Resurrectio despres de la cessasio de jurats y oficials de la universitat aci com se fa nominatio de altres oficials tambe quiscun any se fase de Administradors de St. Simon Anomenats per al present any ço es del dia present fins al dimarts de Pascha primer vinent fem Administradors Juan Costa Ambros Feu y Juan Pau Castellar. (ACA, Prot. Not. Mataró, c. 11).

Durant una bona colla d'anys, només trobarem als acords municipals referits a l'Ermita els nomenaments d'Administradors: els dimarts de Pasqua de 1635, 1636, 1639, 1640, 1641, 1642, 1644, 1645, 1647, 1648, 1649, 1650, 1651, 1662.

És signe d'una gestió plausible d'aquests i també de la valoració de la qual frueix l'advocació que pot comptar amb la disposició de tanta gent. Els Administradors solen ser tres o quatre i dels més diversos oficis: botiguer, pescador, espaser, cerer... (ACA, Prot. Not. Mataró, c.11 a c. 15).

La celebració de la festa de l'apòstol.

En el *Llibre de Cantars* de la parròquia de Santa Maria, corresponent a 1648, el primer que existeix des de la benedicció de l'ermita, hi consta, en el mes d'octubre:

A 27 -
Completes A la capella de S. Simon pagan los administradors.
Hi assistiren el rector, és Antoni Partella, amb els vicaris Jaume Salvador i Joan Mascort i dinou preveres més. Costà *1 lliura i dos sous.*

A 28 -
Offici y professo en la capella de St. Simon pagan los administradors.
Hi assistiren el rector, els dos vicaris, i dinou preveres més. Mascort celebrà la missa. L'assistiren dos preveres amb capa. L'obra posà *la creu mijana*, que porta un escolà. Costà *2 lliures i 3 sous.*

Es desprèn clarament del *Llibre de Cantars* que totes aquestes celebracions (completes, ofici, processó) no estaven considerades, com avui ho serien, accions pastorals de la parròquia, sinó actes de devoció dels fidels. Podien, doncs, estar sotmeses a moltes eventualitats; així a l'any 1659, la nota sobre l'Ofici apareix tatxada i amb aquest aclariment marginal: *no y varem Anar per causa de la pluja.*

Es feien només si hi havia qui els pagués. Fossin els administradors, la majoria de vegades, amb les almoines que recaptaven durant l'any, fossin devots particulars, com Barthomeu Castellar, que pagà les Completes i l'Ofici de 1650. En canvi en els anys 1651, 1652 i 1653 no hi degué haver qui els pagués i no se celebraren. No és que hagués minvat la devoció. Som als anys de la darrera gran epidèmia de pesta de Catalunya, que com s'ha indicat afectà la vila, i a més la guerra

contra la monarquia hispànica, la Guerra dels Segadors, afecta Barcelona i el seu entorn. Hi tornà a haver cultes el 1654, 1655, 1656...

Aquest esquema de celebracions perdurà almenys fins a principis del s. XIX. L'últim acte que consta en el *Llibre de Cantars* és del 28 d'octubre de 1813 (els *Llibres de Cantars* acaben el 1822).

Obres.

A 27 de gener de 1664, el Consell de la vila acorda:

Item han deliberat que attés que la capella de St Simon te necessitats de alguns reparos per a la construcció que per ço donan poder als señors jurats de fer fer dits reparos y per ells gastar lo que sera necessari de bens de la universitat. (ACA, Prot. Not. Mataró, c. 15).

El 5 d'abril d'aquest mateix any de 1664, entre els comptes de la universitat de la vila consta:

73. Pagara a Geroni Valeta mestre de cases 38 Ll. 16 S. y son per jornals de son offici te fets en adobar la capella de St. Simon y la canonada de la font del Cami real y demes coses necessaries per dites obres com apar de son memorial feta dit die ——— 38 Ll. 16 S.
(Arxiu Municipal de Mataró, *Diversis* - 19, pag 61 v.).

A 1672, 1673, 1674, 1675, nomenaments d'Administradors. (ACA. Prot. Not. Mataró. c. 17).

El 7 d'abril de 1676, s'acorda:

Item determinaren que en totas las Administracions que dita universitat elegeix y nomena per major direccio del govern de aquellas sie deasi al davant per quiscuna de ditas administracions ultra dels administradors acostumats de elegir quiscun any sie tambe elegit y anomenat un clavari y axi mateix a la obra de la Iglesia ab lo salari de quinze reals per quiscu de dits clavari per lo temps de son clavariat exceptuat al clavari de la administracio de la capella de St. Simon que volen sie tant solament lo salari de deu reals Ab obligatio de donar quiscu dells bonas e idoneas fermanças a coneguda dels señors jurats.

A la mateixa sessió s'anomenen quatre administradors i *per clavari de dita administracio Jaume Sala pages.* (ACA. Prot. Not. Mataró, c.17). La proposta no apareix en cap altre nomenament posterior.

A 1677, 1679, 1680, 1681, 1682, 1683, 1684 nomenament d'Administradors (Arxiu Municipal de Mataró).

El 4 de juliol de 1678, el capellà major i el capellà sagristà de la Capella de Ntra. Sra. del Palau, de Barcelona, es traslladen a la rectoria de Mataró on *per causa de devoció y per pura comanda entregan y gratiosament dexan al dit Rvd. Dr. Antoni Partella rector predit una relíquia que es un dit de St. Simon Apòstol... la qual relíquia dit Rvd. Dr. Antoni Partella accepta ab promesa que fa de tenirla en sa custodia ab la veneratio deguda y de tornar y restituhir aquella als sobredits ... o a qui dits Srs. ordenaran...* . (ACA, Prot. Not. Mataró, sèrie 1.180, notari Salvador Saurí).

Aquest és el testimoni de la devoció personal a sant Simó d'un mataroní notable, tanmateix tota ciutat n'era devota. Bé ho manifesta aquest esdeveniment ocorregut sota el mandat del rector Partella, l'11 d'abril de 1679:

> *...anantse continuant ara novament la fabrica y construccio de la obra nova que se va fahent per ampliar la Iglesia Parrochial.. desfent la mesa de dit altar...se ha trobat una capseta rodona de fusta... i en el seu interior un petit pergamí amb un escrit del thenor seguent A.D. Mo.Do.XXVIo. die dominica festo Sanctorum Apostolorum Simonis et Judae XXVIIIa. mensis octobris Ego Magr. Johannes Mÿralles Archiepiscopus thezalonicensis canonicus et sacresanctae Ecclae Urgellensis consecravi Ecclam et Altare hoc in honorem Beatae Virginis Mariae et reliquias capillorum Sanctae Mariae Magdalenae in eo inclusi...* (ACA, Prot. Not. Mataró, sèrie 1.181, notari Salvador Saurí).

Traducció:

En l'Any del Senyor 1526, el diumenge, festa dels Sants Apòstols Simó i Judes, 28 d'octubre, Jo Mestre Joan Mÿralles Arquebisbe de Tesalònica i canonge de la sacrossanta Església d'Urgell vaig consagrar l'església i aquest Altar en honor a la Benaurada Verge Maria i en ell vaig dipositar-hi relíquies dels cabells de Santa Maria Magdalena...

Aquest és un document important, ja que ens dóna notícia concreta de la consagració de l'església gòtica de Santa Maria.

Jubileu concedit a l'ermita de Sant Simó pel papa Innocenci onzè.

En el Registre *Gratiarum* (Registre *Gratiarum* L. 69, fol. 52v.-53-53v.) de l'Arxiu diocesà de Barcelona, trobem inscrita el dia 16 d'octubre de 1681 la Butlla següent:

> *D. P.*
> *Innocentius Papa XI.*
> *Universis christifidelibus presentes litteras inspecturis salutem et Apostolicam benedictionem.*
> *Ad augendum fidelium religionem et animarum salutem coelestibus Ecclesiae thesauribus pia charitate intenti Omnibus utriusque sexus Christifidelibus vere penitentibus et confessis ac sacra communione refectis*

qui Ecclesiam Sancti Simonis Apostoli villae Mataronis Barcinonensis dioecessis (non tamen regularium) cui Ecclesiae eiusque capellis et altaribus sive omnibus sive singulis eamque seu eas vel ea aut illarum seu illorum singulas vel singula etiam visitantibus nulla alia indulgentia reperitur concessa die festo eiusdem S. Simonis Apostoli a primis vespris usque ad occasum solis festi huiusmodi singulis annis devote visitaverint et ibi pro christianorum Principum concordia heresum extirpatione ac S. Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Presentibus ad septenium tantum valituris. Volumus autem ut si alias Christifidelibus in quocumque alio anni die dictam Ecclesiam seu capellam seu altare in ea sint visitantibus aliqua alia indulgentia perpetuo vel ad tempus nondum elapsum duratura concessa fuerit vel si pro impetratione presentatione admissione seu publicatione presentium aliquid vel minimum detur aut sponte oblatum recipiatur presentes nullae. Datis Romae apud S. M. Maiorem sub annulo Piscatoris die 11 julii 1681. Presentibus nri anno .S.

J.G.S.Lusius

Traducció:

El Santíssim Pare
Innocenci Papa XI

A tots els fidels cristians que llegiran aquestes lletres Salut i Benedicció Apostòlica.

Volent amb pietosa caritat promoure la religió dels fidels i la salvació de les ànimes amb els tresors espirituals de l'Església, a tots els fidels cristians d'un i altre sexe, que veritablement penedits i havent-se confessat i alimentat amb la sagrada comunió, visitin l'Església de Sant Simó Apòstol, de la vila de Mataró, a la diòcesi de Barcelona, (no dels religiosos); encara que a aquesta església, a les seves capelles i altars, ja a tots plegats ja d'un en un, no s'hi trobi concedida cap altra indulgència, per als qui la visitin; als qui cada any visitin devotament l'església, o les capelles o cadascuna d'elles, o els altars o cadascun d'ells, en el dia de la festa de S. Simó Apòstol, des de les primeres Vespres fins a la posta del sol de la festa, en les condicions esmentades, i allí preguin per la concòrdia dels Prínceps cristians, l'extirpació de les heretgies i l'exaltació de la Santa Mare Església, els concedim misericordiosament en el Senyor LA INDULGÈNCIA PLENÀRIA I LA REMISSIÓ DE TOTS ELS SEUS PECATS. Essent les presents Lletres vàlides només per set anys.

Volem tanmateix que si altrament s'hagués concedit als fidels cristians que visitessin dita església o capella o altar en qualsevol altre dia de l'any, una indulgència de manera perpètua, o duradora per un temps encara vigent; o si per la seva impetració, presentació, admissió o publicació es donés quelcom ni que fos mínim o es rebés espontàniament ofert; aquestes sien nules.

Donades a Roma, a Sta. Maria la Major, segellades amb l'anell del Pescador, el dia 11 de juliol de 1681.

Per les presents; davant nostre; en l'any .5.

Signatura del secretari.

El text del breu pontifici va acompanyat de la seva proclamació feta pel Vicari General del bisbat de Barcelona Joseph Molins.

El papa Innocenci XI (1676-1689), de nom Benedetto Odescalchi, havia estat home d'armes, capità d'una companyia en la qual era alfèreç el mataroní Antoni Partella, ara rector de Santa Maria (des de 1647 a 1685).

Home enèrgic, s'oposà a les pretensions del rei Lluís XIV de França, i treballà per posar ordre i pau a l'Església i als territoris depenents de la Santa Seu. Se'l venera com a beat.

És explicable que un bon devot del sant Simó, com hem vist que era el rector Partella, demanés i aconseguís del seu amic el Papa aquest jubileu. Aquest esdeveniment, en aquella època, degué contribuir a augmentar les visites a l'ermita, i fet i fet a anar donant gruix al que, amb el temps, arribarà a ser l'*aplec* de Sant Simó.

A 8 de novembre de 1684, *Item determinan que en quant a una suplica donada per los administradors de St. Simon que los prohoms de la vila vajan a veurer y estimar la terra y estimada se demana la prenguen per dita capella de St. Simon.* (Arxiu Municipal. Mataró).

Nomenament d'Administradors: 1685, 1686, 1 d'abril de 1687.
El 24 de juny de 1687, *per mort de Joan Comes, pescador, anomenen en administrador de la capella de St. Simon a Pau Comes pescador de la mateixa vila abilitat per lo concell.* 1688, 1689, 1690.

A 4 d'octubre de 1690: *Item com per part dels administradors de Sant Simon se hages presentat estar dits administradors incomodats y faltats de diner per fer en lo die de dit St. Simon que sera als 28 del present mes la festa y ofici acostumats celebrarse quiscun any en tal die y estiga tambe la universitat incomodada y exausta Per ço en cas dits administradors no cuiden de dit ofici se dexe en tal cas de celebrar aquell sino es constas haverne fet vot de vila.* (ACA, Prot. Not. Mataró, c.18; i Arxiu Municipal. Mataró). En el *Llibre de Cantars* de la parròquia de Santa Maria, no hi consta que en aquell any se celebrés cap acte a l'ermita.

Tanmateix, en aquest final del s. XVII Catalunya ja ha iniciat una recuperació econòmica després de la guerra, aldarulls i pesta de la meitat de la centúria, i aquesta recuperació, en el camp de l'Església es tradueix en la consecució de relíquies, privilegis religiosos i en obres de millora. D'obres a l'ermita se'n parlarà en el proper capítol, en el qual s'exposarà documentació a partir de 1690.

Josep Colomer i Busquets, prev.

L'ERMITA DE SANT SIMÓ, DE MATARÓ
Recull de dades històriques (III). Des de 1691 a 1700.

En el decurs d'aquest any ha aparegut nova documentació referida al temps ja estudiat. La transcrivim.

El lloc anomenat 'SANT SIMÓ'.

En els Protocols Notarials de Mataró, hi consta:

En data 9 de novembre de 1429 (no havíem consignat cap text del s. XV) un document referent a *dues pesses de terra....la una de les quals es en lo loch apellat Sant Simon...* (ACA, PNM, sèrie B.1). Des de principis del s. XIV, doncs, i sense interrupció, existeix un *lloc anomenat Sant Simó.*

Un lloc anomenat 'BONA VIDA'.

En data 19 d'octubre de 1506, el notari Joan Robert extén un document en el qual es llegeix que Julià Bonet, de la parròquia de Sant Julià d'Argentona, estableix a Antoni Castellar una peça de terra, dins la parròquia de Santa Maria de Mataró, al lloc dit *a bona vida.* Aquesta peça afronta *ab oriente in honore den Ledo et partim in honore Petris Ioannys Tria a meridie in littore maris ab occidente in honore den Feu et a sirtio in honore den Pou et partim in honore den (...)*

Aquest document és molt important en donar-nos notícia d'un indret, dins la parròquia de Mataró, anomenat *Bona Vida,* a ran de mar; diferent, per tant, del *lloc anomenat Sant Simón.* A més aclareix el sentit de l'acord de la Universitat de la vila, pres el 12 de novembre de 1553, de construir la capella de Sant Simó *en la creu del crucifix de bona vida.* I confirma la hipòtesi de l'existència d'una capella o edícula anterior, que seria en *el lloc anomenat Sant Simón* (ACA, PNM, sèrie 22, 59v-60v.).

Devoció.

En data 2 de novembre de 1632 el notari Antoni Pau Simon ens deixa constància d'una fundació de 20 misses –que tanmateix indica *non habuit effectum*– les quals s'havien de celebrar en diverses dates i llocs, entre ells *...alteram die sive festo apostolorum Simonis et Judae mensis octobris in altari seu capella Sancti Simonis constructa extra muros presentis ville de Matarone...* (ACA, PNM, s. 301). Una altra mostra, doncs, de la devoció dels mataronins del s. XVII.

OBRES IMPORTANTS A L'ERMITA, A PARTIR DE 1691.

Aquesta de 1691 és la data que consta en l'ex-vot del *Patró Pere Silvestre*, esculpit en la llinda de la sagristia de l'ermita i l'únic ex-vot que s'hi ha mantingut des del temps antic. Representa el sant en actitud de defensar el vaixell del mariner mataroní de l'escomesa de dues embarcacions mores.

Ens han arribat notícies diverses del navegant Pere Silvestre.

Un document del notari Josep Miquel Serra, de 19 de gener de 1687, ens parla d'uns diners d'un mariner d'Arenys de Mar que Silvestre ha recuperat *per la presa d'una barca (?) francesa per ordre del governador de Gibraltar*. (ACA, sec. PNM, s. 460)

El mateix notari, el 3 de febrer de 1691 deixa constància que: ... *dixeron veificaron y hizieron la relacion siguiente es assaber los dichos Joseph Barbosa y Pedro Mas que se acuerdan muy bien y tienen firme memoria como a los treze dies del mes de noviembre pasado del anyo de mil seiscientos y noventa llegó en la playa del mar de dicha villa de Mataron una Sayetia nombrada San Cristovol de porte mil y quinientos quintales poco mas o menos cuyo Patrón era Pedro Silvestre natural de dicha villa de Mataron...* (ACA, sec. PNM, s. 455).

Un extens document del notari Martin Simón en dóna notícies il.lustratives. Els fragments principals diuen:

> *Noverint universi quod ego Petrus Silvestre nauta villae Mataronis, Barcinonensis dioecesis, Principatus Cataloniae, Gratis etc. per me et meos et ad usum piratae vendo et ex causa venditionis concedo vobis Elena Andreu uxori Joannis Andreu nauta dictae villae Mataronis modo captivi in posse. serracenorum in civitate de Alger ementi nomine et ad opus dicti viri vestri et de pecuniis processis ex hereditate eiusdem viri vestri presenti et vestris et quibus volueritis perpetuo quendam servum seu captivum meum album aetatis triginta quatuor annorum parum plus vel minus nationis serascenorum oriundum a civitate de Valona del Golf de Vanecia postea in dicta civitate de Alger commorantem quod nominatum Suliman Arnaut Turch quem ego in anno proxime dimisso 1690 cum barca mea nominata Sanctus Christophorus quod ego tunc patrocinabam et nautis cum ea navigantibus cepi seu apprehendi in mari des del cap de Gata anals llanos de Almaria Regni Hispaniae, quequidem servus sive sarascenus una cum quatordecim aliis sarascenis navigabat sive cosejava las costas de España ab una fragata.*
>
> *(...) Induens vos in corporalem possessionem seu quasi de dicto servo et captivo meo per traditionem quam de eo vobis de presenti facio (...) quibus iuribus etc. possitis et valeatis vos et vestri et quos volueritis praedictorum servum seu captivum quem vobis vendo habere tenere et possidere et aliis uti agere etc. ego enim facio et constituo. Pro pretio vero dicti servi seu captivi quem vobis vendo et trado dedistis et solvistismmihi et confiteor quod a vobis*

habuisse et recepisse numerando realiter et de facto ad meas omnimodas voluntates centum petias de octo regalium argenti. (...) Insuper convenio et bona fide promitto ego dictus venditor vobis dicta emptrici et vestris (...) quod predictum servum et captivum meum quem vobis vendo quem assero fore et esse de bona guerra facta...

(...) quod pertenebitur vobis et vestris semper de firma et legale emptione et legitima defensione eiusdem ad modum piratae sive de cosari intus presentem Cataloniae Principatus et non extra. Ita quod non tenear vobis et vestris de aliquo morbo cadivo nec patenti vel oculto...

In villa Mataronis,... die decimanona mensis februarii anno a nat. Dni. 1691. (ACA. secció PNM. sèrie: 421. Not. Martín Simón)

Traducció.

Sàpiga tothom que jo Pere Silvestre mariner de la vila de Mataró, de la diòcesi de Barcelona, Principat de Catalunya... Per mi i els meus i en exercici de pirata venc i en raó de la venda us concedeixo a vós Elena Andreu, esposa de Joan Andreu, mariner de la dita vila de Mataró, actualment captiu en possessió dels sarraïns a la ciutat d'Alger, compradora en nom i per la hisenda? de dit marit vostre i de diners procedents de l'herència del mateix marit vostre a vós present, als vostres i a aquells a qui vós vulgueu, a perpetuitat un servent o captiu meu blanc de trenta-quatre anys més o menys, de la nació dels sarraïns, originari de la ciutat de Valona, del Golf de Venècia, habitant després en dita ciutat d'Alger, que s'anomena Suliman Arnaut Turch, el qual jo l'any proper passat 1690 amb la meva barca nomenada Sant Cristòfol, que aleshores jo comandava, i amb els mariners que nayegaven en ella, vaig agafar o prendre en el mar des del cap de Gata a les planes d'Almeria, del Regne d'Espanya. El qual servent o sarraí, juntament amb altres catorze sarraïns navegava o corsejava les costes d'Espanya amb una fragata.

(...) Revestint-vos de la posessió corporal o quasi de dit servent o captiu meu per lliurament que d'ell a vós faig de present (...) amb els quals drets etc. pugueu i valgueu vós i els vostres i aquells que volguéssiu dels predits, el servent o captiu que us venc, haver-lo, tenir-lo, posseir-lo i fer que sigui usat per altres, faig i constitueix. Pel preu tanmateix de dit servent o captiu que us venc i lliuro m'heu donat i pagat i confesso que vaig rebre de vós comptant-les realment i de fet segons la meva voluntat cent peces de vuit rals d'argent. (...) A més convinc i prometo de bona fe jo dit venedor a vós, dita compradora i als vostres (...), que el predit servent i captiu meu que us venc el qual asseguro va ser i és fet de bona guerra (...)

(...) que us pertanyerà a vós i als vostres sempre per compra ferma i legal, i legítima defensa en exercici de pirata o corsari dins el present principat de Catalunya i no a fora. Igualment que no tingui per vós i els vostres cap malaltia infecciosa (?) ni manifesta ni oculta...

A la vila de Mataró, ... en el dia dinou de febrer de l'any del Senyor 1691.

Els *FULLS* del Museu Arxiu de Santa Maria núm. 13 (p. 36-37, Mataró, abril de 1982) van publicar un document del notari Salvador Saurí, de 2 d'octubre de 1684, de contingut semblant:

Pere Silvestre, atacat per un gànguil de moros a prop d'Alacant, amb l'ajut d'altres tres naus, la del seu germà Joan, la del patró Gabriel Rexach, d'Arenys de Mar i la del patró Anthoni Lofriu de la Illa de Menorca, el rendí i vengué els moros, l'embarcació, i els arreus, i es repartiren el botí. Això passà el maig de 1684.

Comentari.

Pere Silvestre: mariner de Mataró, conegut per altres fonts, navega amb la seva barca, la sagetia St. Cristòfol, una nau de bon tonatge (mil-cinc cents quintars i vint-i-un mariners), segurament mercadejant per la Mediterrània occidental, com tants mariners de l'estat del Principat de Catalunya en el seu temps. Va armat en cors, és a dir, exerceix de corsari.

Fer el cors era activitat considerada legal en aquell temps. Els estats concedien *patents de cors* a particulars, autoritzant-los a atacar la marina mercant enemiga i fins a prendre represàlies de vaixells amics, a hostilitzar les costes, etc... L'exercici del cors –d'altra banda reglamentat pels estats, per evitar abusos extrems– era cobejat pels guanys considerables que reportava. El corsari tenia dret a subhastar el botí, i com hem vist, sobre els captius per vendre'ls com a esclaus. Un tant per cent dels béns aconseguits eren per als estats. Pere Silvestre se les tingué, segons aquests textos, amb moros i francesos.

Valona, en el Golf de Venècia, al Mar Adriàtic, és un port del nord d'Albània.

Suliman Anaut Turch, blanc. Podria ser un musulmà de raça eslava dels Balcans, turc de nació, com el seu nom indica, ja que aquella terra estava en poder de Turquia des de feia ja més de cent anys. Traslladat a Alger viuria de la *guerra*, o pirateria (anava amb una fragata), amb els seus correligionaris.

quam ego tunc patrozinabam: es refereix a la seva barca, i el text és afegit al marge. És senyal que ja no la *patrozina*? Indica això que Pere Silvestre, en aquests anys de 1690-1691, es retira de la seva vida agitada de navegant-mercader-cors? Aleshores l'ex-vot de l'ermita de Sant Simó, de 1691, representaria el gest diligent i prompte d'agraïment d'aquest mariner mataroní al sant apòstol, per haverlo guardat en els perills de la guerra i del mar, tot fent bona fortuna.

L'Ex-vot: Qui és l'autor del relleu? Podria ser qualsevol dels escultors que en aquella època treballen a Mataró. Tot fa pensar que Pere Silvestre triaria un tallador de nom per oferir al sant una presentalla digna. Tanmateix l'ex-vot és només la *llinda* del portal de la sagristia. Molt possiblement, doncs, aquest espai, cobert amb volta, podria formar part de la donació del mariner agraït.

Se'ns ofereix, doncs, un bon testimoni de la sensibilitat religiosa popular del s. XVII, tan allunyada de la nostra.

LA CONSTRUCCIÓ DEL RETAULE.

És l'obra més notable d'aquest segle.

Faig constar que la documentació relativa a aquesta construcció forma part d'un treball de recerca del Sr. Joaquim Aguilar i Vallès sobre l'escultor Joan Vila, i ha estat cedida gentilment per a aquest treball sobre l'ermita de Sant Simó.

De Joan Vila ens en parla un text de 1690: *examen de fuster en persona de Joan Vila esculptor natural de Palautordera.*

El contracte es troba a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, Protocols notarials de Mataró, sèrie 423, notari Martí Simón, data 13 d'octubre de 1694.

(Els textos senyalats amb /*.../ corresponen a afegits al document que consten al marge. I les paraules parti/des, en el text original corresponen a paraules tatxades).

Die mercuriy 13 octobris anno a nativitate Domini 1694. In villa Mataronis dioecesis Barcinonae.

En nom de Déu sia. Amen. Acerca la fabrica del retaula avall scrit per y entre Jaume Sala pages, Jaume Blanch Miquel Mas y Gaspar Comas Pescadors de la Vila de Mataró bisbat de Barcelona lo present y corrent any Administradors de la capella de Sant Simon Apostol, construida en dita Vila y fora los murs de aquella, en dit nom de Una e Joan Vila scultor, habitant en dita Vila de part altra, son estat fets pactats firmats y jurats los pactas y capitols avall scrits y seguents. Primerament lo dit Joan Vila ab thenor del present capitolde son grat certa ciencia, convé y en bona fe promet als dits Jaume Sala Jaume Blanch Miquel Mas y Gaspar Comas Administradors predits de dita capella de St. Simon, /(*) Apostol ço es al dit Sala present als demes empero absents, / que ell per la quantitat de tres centes y noranta lliures barceloneses, que los dits Administradors baix ab altre capitol per la fabrica de dit retaula, de bens y emoluments de dita capella li prometeren donar y pagar / a las quals per dita fabrica ..... / fara y fabricara a costas suas be y degudament ab tota perfeccio / (*) y conforma de un bon mestre se pertany / lo retaula de dita capella de St. Simon, que dits Administradors / (*) novament / han intentat y resolt fer fer y fabricar, lo qual fara y fabricara si y segons la trassa y modello de dit retaula que expressament per dit effecte de orde de dits Administradors, se es fet y trassat, ha venthi de posar la fusta bona y seca y de alber, lo qual retaula promet tenir fet y acabat ab tota perfeccio segons dita trassa y modello, del dia de St. Simon primer vinent a Un any, que sera als 28 de octubre 1695. Lo qual acabat que sia, se hage de visurar y regonexer per dos mestres scultors nomenadors ço es hu per cada Una de ditas parts, y si acas cosa alguna sera judicat faltar en dit retaula per la total perfeccio de aquell, promet

dit Vila que ell a costas y despeses suas lo perfeccionara y posara conforme per dits mestres scultors sera judicat. Entés empero y declara que en cas que durant dita fabrica, succehira tenir dit Vila alguna enfermetat o indisposicio corporal o, be lo frances fara invasio ab son exercit per esta terra, de talmanera que ell per dits frangents no puga treballar en dit retaula que en ditsa casos y quiscu de aquells la tal obra y fabrica cesse y cessar dega y no correga lo temps que durara dita malaltia y frangents, tenint obligacio de smenarho y ferho apres de haver cessat dedita malaltia o, haver cessat dits frangents dins los mateixos dies, o termini no haura pogut treballar o, fer treballar per qualsevol de ditas causas.

Item los dits Administradors en dit nom prometen al dit Joan Vila que per les mans y bestrets y fabrica de dit retaula li donaran y pagaran, confien donar y pagarli prometen / (*) de bens y emoluments de dita

capella / tres centes noranta lliures barceloneses en esta forma a saber 200 LL B lo die present en continent firmat lo present trate, las quals 200 LL B tenen los dits Administradors en son poder procehidas de consemblants que per devocio, han donat y entregat en nom / (*) de ells, dits Administradors / Gabriel Gibert mariner y Francesc Pou traginer de la present Vila y l es restants 190 LL B en continent que dit retaula sará acabat de fer y entregat a ells dits Administradors y sará judicat estar be en la forma sobre en lo precedent capitol pactada y concertada.

Realització al seu temps.

L'obra es degué portar a terme puntualment, doncs a l'acta del Consell de la Universitat de la Vila de Mataró de 18 de maig de 1696 llegim:

Item condessendint a la iusta peticio que los Administradors de la confraria de Sta. Magdalena ab suplica han feta al pnt. concell deliberan que lo retaule vell de St. Simon sie transferit y posaat en la capella de Sta. Magdalena construhida en la casa de la pnt. Universitat y sie tret de dita capella lo retaule que vuy hi es per ser molt vell. (Arxiu Municipal de Mataró)

Visura del retaule.

De fet a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, en els Protocols Notarials de Mataró, S. 428, notari Martí Simón, en data 15 de maig de 1700, hi trobem el document en el qual consta com l'esmentat retaule fou visurat o reconegut per dos dels escultors notables de l'època, Llàtzer Tramullas i Pau Costa.

Die 15 may 1700. Matarone

*Llatzer Tramullas y Pau Costa scultors ciutadans ço es lo dit tramullas de la ciutat de Barcelona y dit Costa de la ciutat de Vich personas elegidas pera regonexer y mirar lo retaula de la capella de St. Simon/ * construida en la present vila de Mataro bisbat de Barcelona y fora los murs della /*

*y de pocs anys a esta part novament fet y fabricat (en dita capella) per Joan Vila scultor de la dita present vila en virtut de conveni y ajust fet e firmats entre los Admrs. les hores de dita capella de una, e lo dit Joan Vila de part altra en poder del notari avall scrit als 13 de 8bre 1694 / * y veurer si aquell esta y se troba treballat be y degudament sa/go sagons la trassa per effecte te expressament feta y lo acte de dit ajust ... legits als seus administradors ... quatre evangelis / ço es lo dit Tramullas per part dels dits Administradors y dit Costa per part de dit Vila / * y del que sentiran acerca la fabrica de dit retaula ferne relacio al notari avall scrit / constituits personalment devant mi Marti Simon notari avall scrit personalment trobat dins las casas de ma propia habitacio d/e situadas en la present vila en lo carrer de St. Simon mediant jurament que han prestat en llurs animes a Nostre Senyor Deu & / * spontaneament y extrajudicialment en ma y poder de mi dit y avall scrit notari lo present y corrent any / * D. de dita capella que son Salvador Sala Pau Puig y Gaspar Comas y Jaume ... y / han fet relacio a mi dit y avall scrit notari devant los testimonis avall scrits de com ells en virtut de dita eleccio se son conferits en dita capella y han mirat y ab tota atencio lo die present lo dit retaula de St. Simon novament fabricat se/gons s/e d/iu per Joan Vila y aquell ben mirat y regonegut diu/hen unanimes y conformes y sens discrepar en cosa lo hu del altre ha/n tro/bat que lo dit retaula esta y se troba fet y fabricat be y degudament segons art segons la trassa de aquell a ells enseñada y segons lo thenor del acte de dit ajust a ells llegit per lo notari avall scrit antes de regonexer dit retaula del qual y tot lo per e/ll dit * han dit y referit / mes avant diuhen y alfesexen que en los socols dfe dit retaula se troban uns bastaxos que en la trassa noy ha sino unas peptas de talla, los quals ha fet dit Vila segons s/e d/iu han dit los Administradors de dita capella en la ocasio que ells regonexen dit retaula de consentimesnt de dits Administradors en lo qual retaula diuhen tambe se troban algunas cosas que en la trassa noy son com son las piañas dels dos sants y las jambas de las dos pasteras y en los dos asents dels socols y alguns trofeos de mar e tambe diuhen y refferexen que en lo primer pedestal se troban fetes quatre figuras de miñons que per no tenir lo relleu degut segons la demes obra de dit retaula deu fer dit Vila novament altras quatre figuras de miñons de major relleu y posarlos en lloch de aquells y traurer los vuy fets y tot lo demes de dit retaula sagons ja sobre es/ta tenen dit esta be y degudament y segons art segons dit acte y trassa y com de un bon mestre se pertany y pot esperar y esta relacio que aquells fan y lo que senten en altres coses segons llurs consciencias per lo jurament que tenen prestat. de quibus & dicti Tramullas et Costa experti predicti requisiverunt presens publici comtici instrumentum per me dictum et infrascriptum notarium / * et cuya interserit tro..ri et liberari / presentibus pro testibus Salvatore Ferrés sartore et Francisco Soler sartore ambobus dicte ville Mataronis ad ista vocatis et assumptis.*

Comentari als textos.

Tramulles i Costa són mestres escultors importants, remarquen valoració de *bon mestre* de què gaudiria Joan Vila. La presència de Pau Costa denota també una confiança en aquest per part de Joan Vila.

Uns *bastaxos*, de consentiment amb els Administradors... Probable influència del retaule del Roser, de la parròquia de Santa Maria, obra d'Antoni Riera, de 1691, el qual degué ser ben admirat dels mataronins.

Altres elements poden ser deguts a exigències de l'estètica sorgides durant la realització, com les *piañas* dels sants, o suggerits, durant l'obra, per l'entorn o la mateixa vida de l'ermita, com els *trofeos de mar*.

Altres obres.

En aquesta darrera part del s. XVII, quan la vila de Mataró gaudeix de benestar i economia florent, molts devots degueren oferir els seus donatius, unes vegades molt apreciables com els esmentats de Pere Silvestre i Gabriel Gibert, mariners, i de Francesc Pou, traginer, altres vegades senzills però nombrosos, amb els quals es pogueren realitzar diverses obres de millora de l'Ermita. Així:

El Cor: L'enteixinat de sota el cor és de l'època. La barana actual va ser renovada en la restauració de 1975; les parts laterals es van restaurar seguint el model de l'anterior, de factura barroca molt simple, i a la part central es col.locà una balconada barroca provinent de l'església de Santa Anna, de Mataró, en la qual es varen suprimir en la darrera restauració.

La portalada i les finestres de la façana: Aparenten haver estat construïdes conjuntament, i per l'estil semblen pertànyer al mateix segle.

Les capelles laterals: Ben segur afegides a l'obra original. La restauració de 1975 manifestà com la de l'esquerra (Sant Crist) és de construcció més primitiva i senzilla.

ADMINISTRADORS.

Des de 1961 a 1700, a cada Pasqua, segons costum, s'elegiren els Administradors, tal com consta a les actes del Consell de la Universitat de la vila, en les dates 17.4.1691; 8.4.1692; 24.3.1693; 13.4.1694; (ACA, PNM, s:c.18), 5.4.1695; 20.4.1696; 9.4.1697; 1.4.1698; 21.4.1699; 13.4.1700; tanmateix Salvador Canyemeras, mariner, nomenat en la darrera elecció, va presentar la renúncia, i el 3 de maig del mateix any s'anomena Jaume Guanyabens, pescador (Arxiu Municipal Mataró).

La regularitat dels nomenaments ve a confirmar tant la vitalitat de la devoció a l'apòstol, com la importància de les obres que s'hi estan realitzant.

NOTÍCIA DE LA PRIMERA VISITA PASTORAL.

Acabem aquesta comunicació donant notícia de la primera Visita Pastoral en la qual es fa esment de l'Ermita. El text es troba a l'Arxiu Diocesà de Barcelona, sense data, i correspon a una visita del bisbe Benito Ignacio de Salazar que realitzà a la parròquia de Mataró.

Benito Ignacio de Salazar (1615-1692), antic monjo de San Millán de la Cogolla, abad benedictí de Jerez, de San Millán i general de la Congregació de Valladolid, a la qual aleshores pertanyia el monestir de Montserrat, esdevingué bisbe de Barcelona des de 1683 fins a 1692 (segons altres fonts, des de 1699 a 1715?), i president de la Generalitat el 1689. Intervingué en diversos conflictes amb esperit pacificador. En l'esmentada visita a Mataró decretà:

> *I per quant sens ha donat noticia que en los dies de festa i diumenges molt concurs de personas van a ahir missa a las Capellas de St. Simon, St. Jaume i Sta. Magdalena /* dexant de anar a la Iglesia Parroquial / de que se originan / * alguns altres inconvenients ademes dels referits;/ Per lo tant manam als Administradors de ditas Capellas, en pena de tres lliures de cera pagadora de sos bens /* y de excomunio mayor pro paersona/ y aplicadoras a la Sacristia de la Iglesia Parroquial que no dexen dir Missa en ditas capellas aningun sacerdot secular ni regular sens expressa Llicencia y aprobacio del Rector de la dita Iglesia de Mataro, Al qual manam fassa observar amb tota puntualitat lo pnt decret en pena dels ... y de excomunio mayor; I mes anant lo Beneficiat resident de dita Iglesia que sens dita Llicencias dixa Missa en ditas Capellas aquell sia privat de lo estipendi axi de Missa com de distribucio de 8 dies.* (ADB, Visites Pastorals, vol. 68, p. 81 v.)

Pocs fulls més endavant, enquadernat darrera dels decrets del bisbe Salazar, i igualment sense data, apareix: *Memoria de las cosas que necesitan de remedio para el buen gobierno de la Iglesia Parroquial de Sta. Maria de Mataró.* (ADB, Visites Pastorals, vol. 68, p. 84 v.)

on es dóna la raó d'un decret, per a nosaltres avui, tan dur.

> *9. Mandar a los administradores de las Capillas de S. Simon, S. Jaime y Sta. Madalena, que en los dias de fiesta no dexen celebrar missas en dichas capillas, sino fuere con licencia del Rector, y uviere necessidad, por cuanto muchos Parrochianos se van los dias de fiesta a oir missa en dichas capillas con indecencia, y jamas van a la Parroquia quando se ensenya la doctrina Christiana, con grande detrimento del provecho de sus almas.*

Comentari.

Se'ns dóna notícia que *los dies de festa i diumenges molt concurs de personas van a ohir missa a las Capellas de St. Simon.*

Sant Simó, fora murs de la vila, és posada en primer lloc. Indica la voluntat de molts de devots, en els dies festius, d'arribar-s'hi per satisfer la seva devoció i pregar al sant apòstol. No és, doncs, només el desig d'escapar-se d'un sermó, com podria fer sospitar l'assistència a les capelles situades dins la vila.

L'actitud enèrgica del Bisbe ens fa adonar de la forta preocupació que tenia l'Església després del Concili de Trento per instruir i educar en la fe el poble cristià.

Josep Colomer i Busquets, prev.

L'ERMITA DE SANT SIMÓ DE MATARÓ.
Recull de dades històriques (IV). Segle XVIII.

Nota prèvia.

Dades trobades referents a fets anteriors.

Pedres dels arcs gòtics.

A primers de setembre de 1994, per mor de fer nou l'esgrafiat de l'ermita, es repicà totalment la façana, i aparegué al centre, formant part de l'obra, un rengle de pedres posades ordenadament en un mateix nivell per damunt de la llinda actual i treballades amb la motllura pròpia de les arquacions gòtiques. La banda dreta de la façana ja era arrebossada quan vaig visitar l'ermita, així només només vaig poder comptar la posada horitzontalment sobre el portal –de la qual des de sota es veien clarament les motllures– i nou més, mirant la façana a l'esquerra, de les quals es veia només la secció, ja que són entrades en la paret. Foren «les pedres caigudes», de les quals es parla en l'acta municipal de 29 de juliol de 1602? És que per manca de diners no es pogué acabar l'absis gòtic, del qual només hi ha «in situ» les mènsules d'arrencada dels arcs? Com sigui, a la façana podem trobar les pedres dels arcs.

La façana, repicada, apareixia d'obra rústega. Per sobre de la llinda actual hi ha les pedres rústegues també, d'una possible llinda anterior. (vegeu fotografia)

El primer enterrament a Sant Simó.

Al *Llibre de Cantars* de la Comunitat de Santa Maria, el 15 de març de 1651, trobem la notícia de l'enterrament d'un pescador de Llançà, que es féu a Sant Simó «per temor del mal de contagi». Probablement sigui el primer d'altres que aniran seguint per causes semblants.

VIDA DE L'ERMITA.

Aquest capítol comença en el temps conflictiu de la transició monàrquica en els regnes de les Espanyes. Aquests esdeveniments, que commocionaren en tan gran manera el nostre país i tingueren ressò rellevant a la nostra ciutat, no semblen haver afectat gaire la vida de l'ermita. Però, de fet, coses aniran canviant a partir de l'any 1714.

Els nomenaments d'administradors segueixen amb normalitat per Pasqua dels anys 1702 (hi apareix ja el títol de ciutat de Mataró), 1703, 1705, 1706 i 1707. Sessions en les quals s'anomenen també els firmadors de pòlisses, obrers de l'església parroquial, administradors de l'hospital, del Sant Sepulcre, de Sant Jaume de Treià, sagristans i estimadors de tares. El nomenament d'administradors, doncs, no sembla indicar pas, en aquest moment, cap vinculació especial de l'ermita amb la universitat de la ciutat, sinó la mateixa que hi pogués tenir l'església parroquial o l'hospital.

Un document del notari Segimon Ros, de 3 de maig de 1708 (ACA, sèrie 384) dóna fe que els administradors de Sant Simó, «Salvador Canyemeres, mariner, Antoni Riera mestre de cases y Francisco Barbena, pescador», nomenats el 31 de maig de l'any anterior, reben de Joseph Roure, candeler de cera, marmessor de la difunta Maria Roca i Duran, «dos canadelles de plata de vàlua de quinze lliures moneda barcelonesa», i «6 sous per la caritat de una missa resada que segons disposà dita defunta se ha de dir en el dia de l'entrega de dites canadelles».

En un document del notari Josep Miquel Serra, de 27 d'octubre de 1708 (ACA, Protocols Notarials de Mataró, sèrie 1198 [479-481 v]), don Joseph Feu i Feliu de la Penya, ciutadà honrat de Barcelona, habitant a Mataró, estableix (extracte del text llatí):

> «A lloança i glòria de Déu i de la Immaculada Concepció de la Benaurada Verge Maria, per remei dels meus pecats i per la salvació i repòs de l'ànima de la senyora Cecília Feliu de la Penya, institueixo i fundo a perpetuïtat una missa resada a celebrar cada any, en la capella de Sant Simó apòstol, construïda en el lloc anomenat correntment *lo pla de Sant Simon*, en el dia 28 d'octubre, festa del Sant (si aquest dia fos impedit, l'immediat no impedit), en el qual dia, els Jurats de Mataró van en processó a la capella per a la celebració solemne de l'ofici. La missa se celebrarà immediatament després de l'ofici. Dóna deu lliures barceloneses per a la fundació de l'esmentada missa anyal al rector de l'església parroquial, Dr. Antoni Riera, que signa àpoca de rebut».

Segueix, doncs, manifestant-se la devoció de la gent. No són solament poble i eclesiàstics que es manifesten devots de l'apòstol sant Simó, sinó també persones benestants i nobles.

El nomenament d'administradors segueix els anys 1709, 1711 i 1712. El 1713 hi ha dos nomenaments, el dia 18 d'abril i el dia 31 de maig; en el segon els administradors de Sant Simó i bon nombre d'altres càrrecs són confirmats, pero no pas tots, per exemple, els dels administradors de Sant Jaume de Treià. És possible que aquest doble nomenament reflecteixi les alternances que a la nostra ciutat causà la Guerra de Successió. Segueixen amb una tònica normal els nomenaments de 1714 i 1715. El 1716, sense que hi hagi nomenaments generals, el 28 de març Salvador Sala és substituït per Josep Recoder, i el 16 de maig en lloc de Galí (?) s'anomena Antoni Castellar, pescador. I aquí es trenca el costum de nomenar administradors a cada Pasqua. No hem trobat cap altre nomenament fins al 29 de juny de 1771.

En el *Llibre de Cantars* de la parròquia consta, com en tots aquests anys per sant Simó, que la comunitat de preveres celebrà els actes habituals: Completes, la vigília i Processó i Ofici en el dia de la festa. Tanmateix el 1713 no consta que hi hagués processó, i el 1714 no es realitzà cap d'aquests actes, que es reprenen a partir de 1715, pagats normalment pels administradors. Són probables repercussions de la crisi política.

També és repercussió d'aquesta crisi el fet que el 17 de juliol de 1720 aparegui el primer document referit a l'ermita escrit en castellà:

> «Otro sí ha acordado el Ilmo. Ayuntamiento conceder licencia y permiso... a Felix Gerico... para que en la orilla del mar delante la capilla de San Simón pueda trabajar en su oficio de cuerdas de biguela y en su barraca, en consideración de ser dicho lugar apartado de la comunicación de esta ciudad». (A.M. Mataró)

I encara més l'ordre del corregidor Oronzio Betrela De Andrade, governador de la ciutat i partit de Mataró, de data 29 d'agost de 1736 (AMM, Acords Municipals, 5 d'octubre de 1736), que manifesta com el bandidatge ha crescut:

> «uno de los mas perjudiciales ÿ enormes delitos que han sucedido con mucha frequencia en este Principado de antiguo tiempo a esta parte y con especialidad desde el año de mil setecientos ÿ catorze ha sido ÿ es el de hurto de Iglesias de forma que es excessivo el numero de las que han sido hurtadas...
> Ordeno ÿ mando... que todas las Iglesias Parroquiales que estan separadas de Poblado o bien en Lugares abiertos que no tienen murallas o que no quedan cerrados de noche haÿa de permanecer introduzido indefectiblemente todas las noches desde el anochecer hasta el amanecer dentro de ellas uno de sus vecinos ÿ feligreses con una escopeta... a fin de dar aviso a los demas con toque de campana o de otra forma... ÿ siempre que se hallare omission en los citados Baÿles ÿ Justicias (de tenir cura de l'ordre donada) dare Quenta de ello al Señor Fiscal criminal...»

Parla d'esglésies parroquials; probablement, doncs, aquesta ordre no tingué efecte per a la capella de Sant Simó, en despoblat, però que a més de no ser parròquia comptava ja aleshores amb ermità, una de les missions del qual era guardar la capella (vegeu AMM, 16 octubre 1739). Tanmateix en morir l'ermità, el juliol de 1739, el calze de l'ermita es guardà en una casa particular (AD, Visites Pastorals, T. 77 p. 135 d. 136).

LA VISITA PASTORAL DE 8 DE JUNY DE 1726.

És important. És inclosa dins la visita pastoral que el bisbe de Barcelona Bernardo Ximénez de Cascante féu a la parròquia de Mataró el mes de juny de 1726. Es tracta d'una visita molt completa. En l'acta tenim la primera descripció detallada de l'interior de l'ermita (Arxiu Diocesà, Visites Pastorals, Vol. 74, foli 10, p. 2).

«Dicta et eadem die.

Idem Iltmus et Rmus. Dnus. Barcinonensis Episcopus continuando suam Visitationem accessit ad Capellam seu Ecclesiam Sti. Simeonis Apostoli existentem ad orientalem partem dictae civitatis intra tamen limites eiusdem Parochiae existentem, ibique facta brevi Oratione Visitavit altare Maius seu Principale dictae Capellae invenit aram ruptam per medium, ideo mandavit alteram poni loco illius; caetera vero invenit decenter composita: est retrotabulum ligneum ex sculptura cum imaginibus SS. Rochi et Christophori ex bulto ad latus Imaginis Sti. Simeonis: Sunt etiam collocatae cum Reliquiariis Stanneis Reliquiae SS. Honorati et Victorini, Constat de authentica cum litteris datis in Curia Vicariatus Eclei Barcinone die 13 Octobris 1718 quae fuerut ostensae.

Item etiam Visitavit aliud altare ad latus dictae Capellae constructum dicatum Sto. Simplicio Papae cum ara consecrata tribus mappis coopertum, est Imago Sti. Simplicii depicta in pariete, stat decenter.

Item etiam Visitavit aliud altare sub nomine Btae. Mariae vulgo dels Desemparats cum ara tribus mappis coopertum, decenter ornatum; est retrotabulum ligneum cum Imagine Btae. Mariae vulgo dels Desemparats; et dicta S.I.D. concedit universis Christifidelibus coram dicta Imagine Antiphonam Salve Regina recitantibus quadraginta dies Indulgentiae quos concedere potest.

Item Visitavit Sacristiam dictae Capellae in qua invenit unum calicem argenteum cum patena a parte interiore deauratam, necnon omnia vestimenta et paramenta necessaria ad Stum. Missae Sacrificium celebrandum.

Demum Visitavit Oratorium extra dictam Capellam constructum, in quo est Imago Crucifixi Dni. Ntri. Jesu Christi coram qua recitando Orationem Dominicam et Angelicam concesit Universis Christifidelibus quadraginta dies indulgentiae».

Traducció.

«En el mateix dia esmentat.

El mateix Ilm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Barcelona, continuant la seva visita accedí a la Capella o Església de Sant Simeó Apòstol, que existeix a la part oriental de dita ciutat dins els límits de la mateixa parròquia, i allí, feta una breu oració, va visitar l'altar Major o Principal de dita Capella, va trobar l'ara trencada pel mig, en conseqüència va manar posar-ne una altra en lloc d'ella; totes les altres coses les va trobar ordenades decentment: hi ha un retaule de fusta, tallat, amb les imatges dels sants Roc i Cristòfol, de talla, al costat de la imatge de sant Simó; també hi ha, col·locades amb relicaris d'estany, les relíquies dels sants Honorat i Victorí; consta de l'autèntica amb lletres expedites en la Cúria del Vicariat de l'Església de Barcelona el dia 13 d'octubre de 1718, que van ser presentades.

Igualment també va visitar un altre altar, al costat de dita capella, dedicat a sant Simplici Papa, amb ara consagrada, cobert amb tres tovalles; hi ha la imatge de sant Simplici pintada a la paret. Està decent.

Igualment també va visitar un altre altar que porta el nom de Mare de Déu dels Desemparats amb ara i cobert de tres tovalles. Ornat decentment. Hi ha un

retaule de fusta amb la imatge de la Mare de Déu dels Desemparats, i l'esmentat Ilm. Sr. va concedir a tots els fidels cristian.. que recitin davant de dita imatge l'antífona «Salve Regina», els quaranta dies d'indulgència que pot concedir.

Igualment va visitar la sagristia de dita Capella, en la qual va trobar un calze de plata amb la patena daurada per la part interior, i a més tots els vestits i paraments necessaris per a celebrar el Sant Sacrifici de la Missa.

Finalment va visitar l'Oratori construït fora de l'esmentada Capella, en el qual hi ha la imatge de Nostre Senyor Jesucrist Crucificat. Va concedir quaranta dies d'indulgència a tots els fidels cristians que recitin davant d'ella les Oracions del Senyor i de l'Àngel.»

Comentari.

Bernardo Ximénez de Cascante: navarrès, de Cascante. Fou el tercer bisbe no català després de l'any 1714.

Les Visites Pastorals.

Els prelats posaven especial cura en les visites a què es complissin fidelment totes les prescripcions tant de l'Església universal com dels Sínodes diocesans. El compliment de les normes canòniques s'entenia com la correcta ordenació de l'acció pastoral. Així, a l'ermita, el bisbe es fixa en l'ara partida de l'altar major i en la condicía en què troba totes les altres coses, tant en els altars laterals com en la sagristia. Això és realment indici de la vitalitat religiosa de l'ermita.

Malgrat l'atenció al compliment de les normes, els bisbes no obliden el bé del poble cristià, i d'acord amb els costums religiosos de l'època concedeixen indulgències per promoure la pietat.

Referent a l'ara que el bisbe mana canviar, trobem més endavant una declaració feta davant el notari de Mataró Lluís Bruguera, el 20 de gener de 1745, que bé podria ser-ne el compliment. En efecte, el declarant Joan Anglada, jornaler i administrador de la Confraria de Sant Sebastià de la parròquia de Santa Maria, dóna notícia que fa anys, amb consentiment del Dr. Francisco Llauder (rector de Mataró des de 1727), es va vendre l'ara de l'altar de sant Pau als administradors de Sant Simó (ACA, Prot. Not. Mataró).

El retaule major.

Obra de Joan Vila (vegeu capítol anterior), de fusta tallada. Segons la relació de la visita pastoral, tenia només un sol nivell en el qual trobem les imatges de sant Simó, i a cada costat les de dos dels co-patrons de la ciutat, els sants Roc, un dels advocats contra la pesta, i Cristòfol. Aquesta descripció no coincideix amb les fotografies que ens han arribat del retaule, fetes abans de la seva destrucció el 1936, les quals manifesten dos nivells amb imatges.

Segons aquest text, Joan Vila només degué tallar un únic nivell. En la contracta entre l'escultor i els administradors de Sant Simó no es diu res al respecte. El cap de l'apòstol, únic fragment que es conserva de l'obra de Vila, i que forma part de la imatge que actualment presideix l'ermita, demostra una talla gran, a l'estil dels sants Joaquim i Anna del retaule del mateix autor a la basílica de Santa Maria. Un sol nivell, doncs, amb suficient prestància.

Referent a la part superior, en canvi, un inventari de 1885, elaborat pels administradors de l'ermita (es publicarà més endavant), descriu el nivell superior presidit per la imatge de la Mare de Déu del Roser, sota de la qual figura pintada la data de 1773. A cada costat de la Mare de Déu hi ha les imatges de sant Sebastià i santa Gertrudis i, al cim de tot, el Pare etern. La part superior del retaule, per tant, és un afegitó posterior.

Els reliquiaris.

Se'ns aporta una dada sobre el culte a l'ermita: l'adquisició o donació per algun devot de les relíquies de sant Honorat, patró dels flequers, i de sant Victorí, l'octubre de 1718, en coincidència, doncs, amb la festa del sant.

Altars laterals.

Hi ha altars laterals, vol dir que ja existeixen les petites capelles que actualment els acullen? No tenim cap document escrit. Probablement siguin obra decidida pels administradors i finançada per la devoció popular. En la restauració feta els anys setanta, en repicar tota l'ermita va aparèixer que els dos arcs són iguals, construïts amb maons. Les parets de les capelles són diferents. La de la dreta, mirant l'altar (la de la Mare de Déu), està construïda amb pedres de granit petites. Les parets de la capella no encaixen prou bé ni amb la paret de la sagristia ni amb la de la nau (des de dins es veia la llum exterior a través d'esquerdes verticals que separaven les parets, els senyals de les quals encara poden apreciar-se de fora estant; també de fora pot apreciar-se el tipus de pedra). La paret, doncs, sembla ser juxtaposada posteriorment. La de l'esquerra aparenta una construcció més rudimentària, amb pedra corrent, com la de l'absis, i alguna totxana; entre aquesta capella i la façana es construiria la casa de l'ermità.

Així podríem indicar com a data aproximada de la construcció de les capelles entre els anys 1691, probable data de la sagristia, i 1727, data en la qual Jaume Maltas, primer ermità, compra la terra per construir la casa.

L'altar de sant Simplici.

La devoció a sant Simplici, papa, es degué estendre en aquesta època. Es coneixen altres ermites dedicades al sant, com la del terme parroquial de Sant Esteve d'En Bas, a la Garrotxa, del s. XVII.

L'altar de la Mare de Déu dels Desemparats.

Se'ns fa conèixer la primera advocació mariana de l'ermita: la mare de Déu dels Desemparats, advocada dels pescadors o mariners en perill a la mar.

Fins a la revolució de 1936 arribà una imatge antiga, de factura popular, amb un vaixell a la mà i un altre a la base de la imatge enmig de grans ones. Era coneguda també com a Mare de Déu de l'Esperança o del Bon Viatge. La devoció degué de ser notable. Es diu que la gent hi encenia llànties mentre tenia algun familiar navegant. La imatge havia estat fotografiada pel Sr. Marià Ribas i avui hi ha una reproducció a l'ermita. És la imatge que es descriu en la Visita Pastoral?.

L'oratori del Sant Crist.

Creiem que es tracta del Sant Crist de «Bona Vida» que el Consell de la Universitat de la vila de Mataró esmenta en el decret de 12 de novembre de 1553, en determinar el lloc on decideix que es construeixi la capella. Aquest oratori encara el podem veure en el plànol de la ciutat que l'arquitecte Fèlix Puig dibuixarà l'any 1779 (es conserva en el Museu Comarcal) (Reproducció en aquest treball).

Com totes les creus de terme, en el dibuix esmentat apareix al costat del camí, a l'entrada de Mataró. Devia desaparèixer en ampliar-se la carretera de França.

En efecte, en carta del «Sobrestante Mayor del Camino Real Carretero de Francia» a l'Ajuntament de Mataró, llegim: «para la solidez y perfección del Camino Real que en la actualidad se está construyendo de cuenta del Rey... Y siendo para todo irremediable hacer uso de un pedazo de Patio de la Hermita... me ha parecido... ponerlo a noticia». L'Ajuntament assentí. (AMM, Acords Municipals, 18 d'octubre de 1791)

La creu es devia portar a l'interior de l'ermita. Ocuparia el lloc de l'altar de Sant Simplici, i així podríem explicar la tradició de la veneració del Sant Crist a l'ermita.

Altres visites pastorals.

En les visites pastorals del s. XVIII es visità la capella:

El juliol de 1735 (AD, VP, V. 76, fol. 12 d.). En aquesta visita s'anomena per primera vegada la «capella heremítica», ja que en té cura un ermità. En aquesta visita, molt completa també, actuà com a notari el conegut arxiver de la diòcesi Antoni Campillo.

El setembre de 1739 (AD, VP, V. 77, fol. 135 d.-136). L'ermità Jaume Maltas ha mort el mes anterior, i el calze es guarda en una casa particular.

El febrer de 1757 (AD, VP, V. 82, fol 134). El bisbe Assensi Sales hi troba l'ermità Joan Baptista Puig, el qual com és costum li lliura la seva llicència d'ermità, que el bisbe confirma.

El gener de 1772 (AD, VP, V. 84, fol. 186 ss.). Bisbe Josep Climent. S'hi segueixen citant els altars de Sant Simplici i Mare de Déu dels Desemparats.

L'agost de 1777 (AD, VP, V. 86, fol. 78). Bisbe Gavino de Valladares. Indica que hi ha dues campanes i que en les festes hi diuen missa els caputxins.

El maig de 1782 (AD, VP, V. 88, fol. 75). «Hay un administrador nombrado por la ciudad».

A l'Arxiu de la Catedral de Barcelona, el *Speculum Officialatus* (p. 43) dóna notícia sucinta de la capella a partir de les visites pastorals. Manifesta «sed in ea nil est notae dignum» (no hi ha en ella res que calgui fer notar).

ELS ERMITANS.

Una pàgina bella i desconeguda és la dels ermitans, no simples guardians de la capella, sinó homes pietosos que hi feren vida eremítica. D'aquí li ve el nom. La vida eremítica té una antiquíssima tradició en el cristianisme amb planes remarcables com les dels Pares de desert. A casa nostra són coneguts els ermitans del Montsant o de Montserrat, però n'hi hagué a molts altres llocs.

A Mataró s'havien establert dos ordes religiosos que a diversos llocs tenien «deserts» d'ermitans; eren els carmelitans, l'any 1588, i els caputxins, l'any 1610. Uns o altres degueren influir en l'establiment d'ermitans a Sant Simó, probablement els caputxins que van realitzar la seva tasca, sobretot entre la pagesia i que, com diu la Visita Pastoral de 1777, a les festes celebraven la missa a l'ermita.

Els ermitans que coneixem són:

Jaume Maltas.

A l'Arxiu Notarial de Mataró, Llibre núm. 587, fol. 96 d. i 97, en un document del notari Salvador Mataró, del dia 11 de maig de 1727, llegim:

> «In Dei nomine etc. Ego Paulus Lluch et Marot Mulio Civis Mataronis Barcinonensis Dioecesis... vendo vobis Jacobo Maltas Sartori Civis Mataronis Heremitae Electo per Dm. Rdum. Rectorem Ecclesiae Parrochialis e per Universitatem presentis Civitatis Capellae Sancti Simonis eiusdem praesentis Civitatis, et vestris in dicta Capella seu heremita successoribus perpetuo totum illud frustrum terrae de vinea plantatum ad effectum faciendi et construendi heremitam ad latus praedictae Capellae Sti. Simonis et ex parte occidentis

continentem in se unius jornalis hominis fodiaturae parum plus vel minus cum introhitibus quod divido et separo ab illa petia terrae partim herema et partim de vinea plantata continente in se fodiaturae decem jornalium hominum... quam ego... possideo...

Et terminatur dictum frustrum terrae ab oriente cum praedicta Capella Sti. Simonis a meridie cum Itinere Regio per quem itur a praesenti Civitate Mataronis ad Parrochiam Beatae Mariae Caldarum de Estarach et ad alias partes ab occidente cum praedicta Riaria de Valleix et a cirtio in honore meo ressiduo eiusdem petiae terrae penes me remanente. ...

Pretium vero praedictorum quae vobis vendo est quatordecim librae monetae Barcinonae...»

Després de consignar els testimonis, afegeix:

«Ego dictus Paulus Lluch et Marot venditor praedictus firmo Apocham vobis dicto Jacobo Maltas emptori praefato de dictis quatordecim libris Barcinonensibus... habitis et receptis a vobis in pecunia numerata...»

Traducció:

«En el nom de Déu etc. Jo Pau Lluch i Marot, traginer, ciutadà de Mataró, de la diòcesi de Barcelona... venc a vós Jaume Maltas, sastre, ciutadà de Mataró, ermità electe, pel Rvd. Sr. Rector de l'església parroquial i per la Universitat d'aquesta ciutat, de la capella de Sant Simó de la mateixa ciutat, i als vostres successors en dita capella o ermita, a perpetuïtat, un tros de terra plantat de vinya a fi i efecte de fer i construir una ermita (casa de l'ermità) al costat de la capella de la part d'occident. Conté en si un jornal d'home de cavar poc més o menys amb les entrades, que divideixo i separo d'aquella peça de terra en part erma en part plantada de vinya que conté en si de cavar deu jornals d'home, ... que jo... posseeixo... I acaba dit tros de terra per l'orient amb la predita capella de Sant Simó, a migdia amb el Camí Ral pel qual es va de la present ciutat de Mataró a la Parròquia de Santa Maria de Caldes d'Estarach i per les altres parts, per occident amb la predicta Riera de Valleix i per cert en l'honor del meu reste de la mateixa peça de terra que roman en la meva propietat....

El preu tanmateix del predit que us venc és de catorze lliures en moneda barcelonesa. ...»

«Jo dit Pau Lluch i Marot venedor predit signo àpoca a vós dit Jaume Maltas comprador esmentat de dites catorze lliures barceloneses... hagudes i rebudes de vós en diner numerat...»

Comentari:

En l'arxiu parroquial de Santa Maria de Mataró trobem un Jaume Maltas, sastre, fill de «Salvador, brasser i de Margarida, muller sua». Nascut en els primers anys setanta del s. XVII (probables dates de naixement: «Salvador, Josep, Jaume,

Dionís» nat el 19 gener de 1673, i «Pau, Jaume, Josep», nat el març de 1675 (possiblement sigui el primer que no usaria el nom del pare, Salvador, ni el d'un oncle, Josep). La seva muller Teresa morí, amb tots els sagraments, el 4 de gener de 1724 i fou enterrada amb un ofici doble menor (MASM, *Llibre d'Òbits* núm. 1, fol. 74 d.). Jaume Maltas contragué segones núpcies el 7 de febrer del mateix 1724 amb Serafina Lladó, vídua de Pere Lladó, pagès de Mataró (MASM, *Llibre de Matrimonis* núm. 5, fol. 55). No sabem la ventura d'aquest segon matrimoni. Tres anys i escaig més tard l'emprenedor i pietós Jaume Maltas dedicava els seus cabals (i els que li hauria aportat la segona esposa, procedents del mas Lladó) a comprar la terra esmentada i construir-hi un habitatge (i el pou probablement) on retirar-se a fer vida religiosa, com es desprèn del document que li lliurà la Cúria de Barcelona el dia 17 de juny de 1727:

> «Com tingam entès que per part del Rv. Rector y Magnífics Regidors de la Ciutat de Mataró per lo bon regimen y administració de la Capella de St. Simon... se ha resolt posar una persona en dita Capella ab lo títol de hermità... y estigam informats de la bona vida y costums de Jaume Maltas... ab tenor de las presents donam llicència y facultat al dit Jaume Maltas per a que puga vestir lo hàbit de Hermità y servir dita capella de St. Simon fent en ella vida devota y exemplar y fent les servituts en la parroquial y altrament que per lo Rector de dita Parròquia li serà manat y per los Patrons legítims de dita Capella... li serà ordenat. Concedint axí mateix al dit Jaume Maltas per a que puga liberament y licitament demanar y rebre totas y qualsevols almoynas que los Devots Christians li voldran fer tant per lo sustento de sa persona com per la manutenció de dita Capella per tot emperò lo espay distant quatre horas de camí de aquella y durant nostre beneplàcit....» (AD, *Registre Gratiarum* T. 75, p. 319)

Jaume Maltas morí, essent ermità, el 20 de juliol de 1739, i «se li celebrà un ofici amb assistència dels residents de la present Iglesia Amore Dei», tal com consta en el *Llibre d'Òbits* (MASM, L.O. núm. 1, fol. 222 d.) i en el de *Cantars*.

Segons un document publicat en el núm. 13 dels *Fulls del Museu Arxiu de Santa Maria* (p. 39-41), un fill del primer ermità de Sant Simó anomenat Francisco Maltas, casat amb Magdalena Maltas, morí en un temporal mentre pescava davant Marsella. Li deien l'ermitanet. Seria cap al 1750.

Joan Rosés.

La iniciativa de Jaume Maltas prosperà, i així poc després de la seva mort, el dia 26 de setembre del mateix 1739, el vicari general del Bisbat de Barcelona concedia a Joan Rosés, ciutadà de Mataró, llicència per a «vestir lo hàbit de hermità, viurer y residir en la Capella Hermita de St. Simon... Resant en ella una part de Rosari tots los dias...», amb les altres obligacions ja esmentades (*Reg. Gratiarum*, T. 77, p. 470 d.).

Poc després, el 16 d'octubre, l'ajuntament de Mataró elegia Rosés per a ermità, «debiendo empero primeramente... obtener para exercer dicho empleo de Hermitaño las correspondientes licencias y facultades así de Su Ilma. el Sr. Obispo de Barña, de su Vicario General...» (*Arxiu Municipal Mataró*, Acords Municipals).

Joan Rosés ja s'havia avançat. El seu desig de fer vida d'ermità seria molt gran.

Joan Baptista Puig.

El capteniment de Jaume Maltas i Joan Rosés degué prestigiar religiosament la figura de l'ermità, i així el 19 de gener de 1756 trobem en el *Llibre d'Acords Municipals* (AMM) una gairebé pàgina de la literatura espiritual de l'època, el «memorial presentado por Juan Bautista Puig marinero de esta ciudad, en pretención de la gracia de Hermitaño de la capilla de Sn. Simon Apostol... por muerte de Juan Roses....»

> «Muÿ Iltre. Señor = Juan Bautista Puig vecino de esta ciudad y Piloto que fue de la Real Armada de España, puesto a los pies de Vuestra Señoria con la mayor veneración expone que el año mil setecientos y treze de comission del Marques de García, del conde de Morat, y del Sor. Intendente: fue Provehedor de víveres del campo y exercito de su Magestad catholica en el asedio de Barcelona; el mil setecientos ÿ diez ÿ siete sirvió de Piloto en el Navío Sn. Fernando en la expedición de Serdeña; el de mil setecientos diez ÿ nueve sivió del mismo empleo en el Navío Tamburlan en la expedición de Sicilia; en el Navío La Sta. Família de Piloto en la expedición de Sicilia y Napoles, en Oran ÿ el combate de Xamusa Argelino con la Saetia de Juan Caminada = en el Navío nombrado Rosario hizo una campaña de siete años ÿ muchos otros servicios que no explica por no molestar a V.S., ... espera el suplicante attendera V.S. los referidos servicios y que viendo de su acostumbrada piedad lo nombrará com Hermitaño de la Hermita del Apostol San Simon *para acabar los dias de su vida en servicio de la Magestad Divina*; Gracia que espera del pío corazon de V.S.» ...
>
> «queriendo el citado Ayuntamiento usar del derecho que como a Patron de la mencionada capilla de San Simon le compete» i «concurrir en... Juan Bta. Puig las circunstancias y requisitos necesarios... Ha acordado elegirle y nombrarle... debiendo empero primeramente... obtener... las correspondientes licencias y facultades de S.Iltma. el Sr. Obispo de Barcelona...»

Aquestes llicències i facultats les trobem en el *Registre Gratiarum* (T. 81, p. 92 d.), concedides «more solito».

Tanmateix poc temps estigué Joan Baptista Puig gaudint del recés espiritual de l'ermita, ja que moria de repent el 27 de desembre de 1758 (MASM. O.2, f. 158).

Josep Tarroja.

En el *Registre Gratiarum*, el 10 de maig de 1759 (T. 81, p. 449 d.) trobem les seves llicències i facultats. A les «acostumades per sos antecessors» s'afegeix «confesse y combregue a lo menos una vegada cada mes, estiga subordinat al Rector, li done comptes del modo y forma que han acostumat sos antecessors». No s'ha trobat nomenament municipal.

Pere Montagut.

Fou el darrer ermità d'aquest segle. Un home molt senzill.

En el *Registre Gratiarum*, l'any 1782 (T. 87, p. 187), hi trobem les seves llicències. I en la pàgina 587 del mateix volum, la seva petició d'un nou document declara que:

> «fa tres anys, al rentar la casaca amb aigua los papers se feran mal be y veurese sens despatx de la curia... lo Sr. Rector de Mataró feu la caritat de fer un certificat com dit suplicant era hermita de Sant Simo conforme consta ab despatx en... de la curia de l'Esglesia de Barcelona.
>
> I ... dit suplicant perdé dit certificat durmint a l'orta de l'ospital al carrer de las cabras durmint a la palla y noltroba y dit suplicant nestà molt sentit, humilment suplica...»

També exposa i demana que:

> «a ben fet a dita ermita la servitut poc més o menys vint anys mane en força de dit despatx nol pugan treura de l'ermita sino enterrar a Sant Simon mateix que es voluntat de dit suplicant espera de V.S. la gracia y caritat que li demana per a mor de Deu. Barcelona 12 de desembre de 1801.»

No s'ha trobat el nomenament municipal.

Ermitans, administradors i patronatge.

Era degut a l'existència dels ermitans que l'Ajuntament no tenia la preocupació de nomenar Administradors? Tanmateix existien. Solien pagar els oficis en el dia de la festa.

El 30 de gener de 1767 presenten un Memorial queixant-se de les obres de protecció de la riera de Sant Simó fetes per un veí, «que ofenden à las tierras de la Ermita» (AMM, lligall núm. 67).

A vegades el càrrec era exercit per voluntaris. En un decret municipal de 29 de juny de 1771 (AMM) llegim:

«En atención de que de muchos años a esta parte se halla exerciendo el encargo de Administradores de la capilla de la Hermita de S. Simon... y deseando el mismo Ayuntamiento el que tengan dichos Administradores el devido nombramiento por considerarles muy devotos al Santo y abtos para el citado encargo y siendo ellos Joseph Castellar, Joseph Colominas, Antonio Castany y Pablo Comas los tres Pescadores y dicho Colominas Marinero todos vecinos de esta ciudad. Por tanto ha Acordado el Ayuntamiento el nombrar por tal encargo de Administradores... a los mencionados...» (AMM)

L'any següent, el 2 de novembre de 1772, «por faltar dos de ellos» l'Ajuntament fa un nou nomenament. El mateix dia es nomenen administradors de l'«Hospital de Pobres Enfermos» perquè un ha mort i, a més, cal ampliar el nombre.

S'endevina doncs un nou estil de nomenaments, no anyals sinó funcionals (AMM). També s'hi veu una menor atenció pels assumptes administratius de l'ermita: el nomenament de 1771 havia estat fet ja «in extremis», ja que l'any següent dos dels administradors ja eren morts i al cap de tres anys un s'ha de retirar, segons expressa l'acord de 16 d'abril de 1775 que confirma el nou estil funcional de fer:

«Por haber muerto Jaime Font Administrador nombrado por el Ayuntamiento de la capilla de San Simon de que es Patrono. ÿ considerando la vejez de Joseph Cassellas nombrado Administrador, por lo que le es penosa la Administración que muchos años ha sirve: Ha acordado nombrar por tales Administradores à Onofre Sala marinero ÿ Joseph Cassellas pescador menor de dias ÿ ratificar a los devotos Administradores de dicha capilla también nombrados por este Ayuntamiento» (AMM, Acords Municipals).

Tanmateix notem que des del nomenament de Joan Rosés, l'any 1739, en els nomenaments referits a l'ermita apareix la fórmula «capilla de la que es Patron el dicho Ayuntamiento». Respon a una nova manera d'entendre la relació entre l'Ajuntament i l'ermita? En la carta de 1791, el «Sobrestante» de l'obra del Camí Ral escriu, referint-se a l'ermita, «teniendo presentido pertenece a este Illre. Ayuntamiento» (AMM, Acords Municipals, 18.10.1791).

ELS PRIMERS GOIGS.

D'aquesta època ens han arribat els goigs més antics que coneixem. Porten com a peu d'impremta «Barcelona: Per JOSEPH ALTÉS, Estamper, y Llibreter à la Llibreteria».

Es coneixen obres amb aquest peu d'impremta des de 1679 a 1783, i segurament es tracta de tota una nissaga familiar d'impressors amb el mateix nom (J.F. Ràfols, *Diccionario Biogràfico de Artistas de Cataluña*. Barcelona 1951).

Aquests goigs els encapçala un boix amb el bust del sant apòstol amb una serra a la mà, i canten:

1. Les excel·lències personals de l'apòstol:

«De Christo foreu Parent
per part de sanch, ditxa illustre!
pero es major vostre lustre
ser Apostol excellent:»...
Deixant per Deu tot lo Mon ...
Suportant ab gran paciencia
molts treballs per son amor, ...»

2. La llegenda de les gestes de l'apòstol:

«Egypte ... Persia ... de Babilonia lo Rey ... Dos Magos de profesió ...» són testimonis, pel seu treball, de la força de la fe cristiana.

3. Manifesten la protecció del sant als devots:

«Es Theatro esta Capella
de la vostra intercessió,
alcançant sa petició
los que us visitan en ella:
Essentlos vos com Estrella;
per Terra, y Mar de explendor;»

4. Indiquen la condició dels afavorits per la seva intercessió:

els qui són «acossats dels Moros», «ferits, baldats, y tullits», «dins les tempestats», «Infinits atribulats», «defensor de pedregada».

5. La tornada de cada estrofa és una súplica:

«ohiu Apostol Sagràt
los suspirs del nostre Cor.»

Els Goigs expressen l'espiritualitat del poble senzill en aquesta època. La devoció als sants, com a patrons i intercessors, hi té un lloc molt important.

Aquests Goigs antics es varen reeditar recentment, en la dècada dels setanta.

Josep Colomer i Busquets, prev.

Nota: Els documents procedents de l'Arxiu de la Corona d'Aragó i els de l'Arxiu Municipal de Mataró han estat aportats pel Sr. Joaquim Aguilar i Vallès. El meu sincer agraïment.

Perfil de les pedres d'arc gòtiques a la façana de l'ermita (1994).

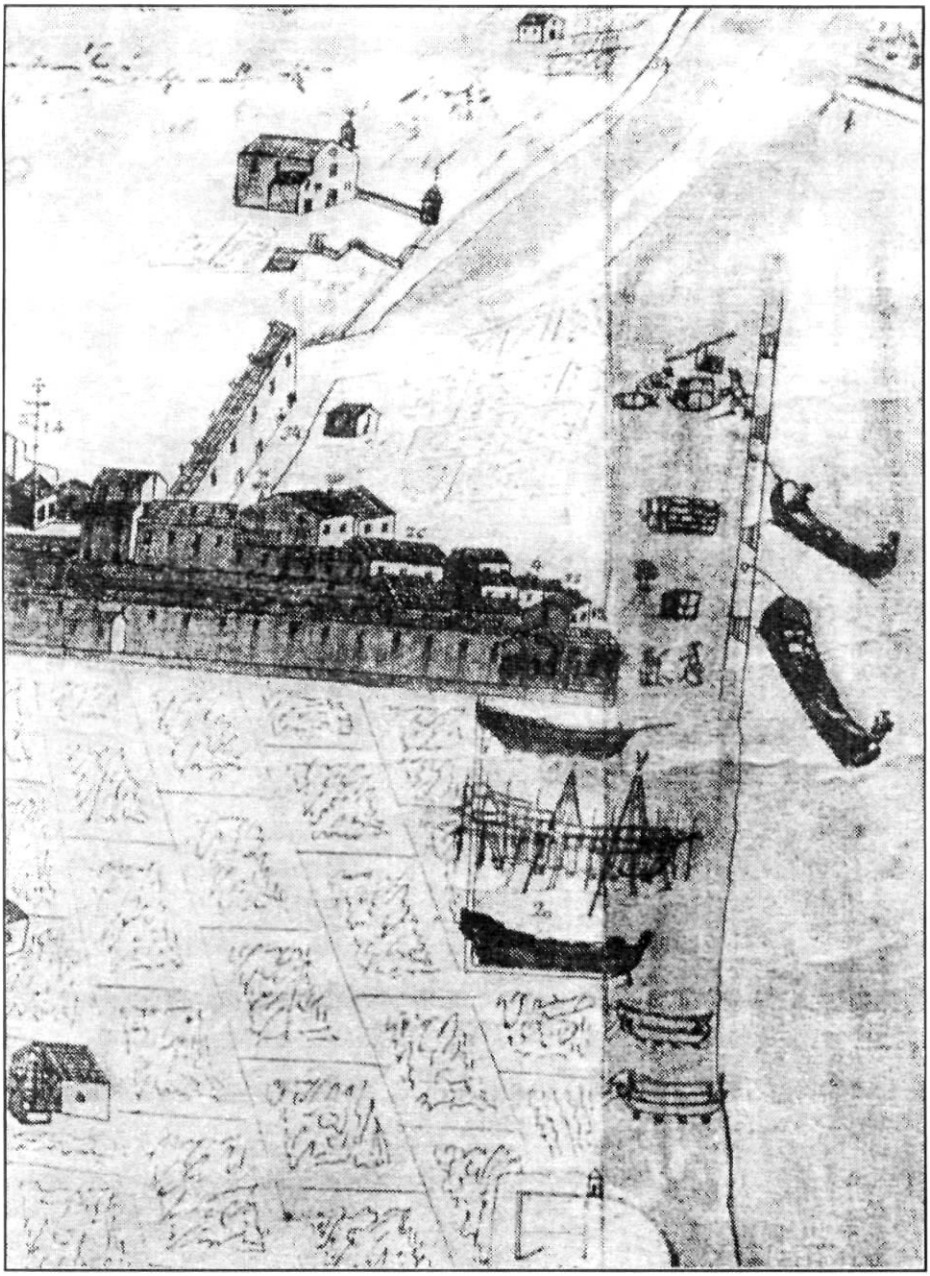

Fragment del plànol de Mataró de l'arquitecte Fèlix Puig, de l'any 1779. Hi podem veure l'ermita, el pati amb l'oratori del Sant Crist i el pou, i la casa de l'ermità amb els conreus.

L'ERMITA DE SANT SIMÓ. DOCUMENTACIÓ HISTÒRICA (VI)

TEXTOS CORRESPONENTS A ÈPOQUES ANTERIORS ESTUDIATS DES DEL DARRER ARTICLE.

Sobre l'origen de la processó a la capella de Sant Simó el dia de la festa.

La primera vegada que apareix en el *Llibre de Funerària* de Santa Maria, és dos anys després de la benedicció de la capella, el 1611. És el dilluns dia 28 d'octubre de 1613: «Off. a St. Simon pagant los Srs. de Jurats y Vila la professó» (ja indicat a la primera comunicació).

No torna a haver-hi notícia fins al divendres 28 d'octubre de 1616. Es troba en el mateix llibre: «Los administradors de la capella de St. Simon suplicaren als Senyors Jurats y clero de que fessin professó com se acostumava a dita capella y fonch determinat de que si anas ad que pagassen a dit clero y fonch consertat ab lo procurador y los administradors que es donas de charitat a tots los sacerdots qui asistirien a la professó 6 diners y als que solament presents a offici en dita capella de St. Simon un sou, entenent no estar obligats en ningun temps a fer dita professó sino ab dues partes y que altrement nos pugue traure en exemplar».

Segueixen els noms i paga dels qui «A la professó foren presents», catorze preveres, 7 sous; i la inscripció «Dit dia al offici se digué a St. Simón, foren presents» quinze preveres, 17 sous.

«com se acostumava», ha de referir-se a anar en processó a les esglésies o capelles on se celebrava la festa d'un sant, ja que no es pot dir que una sola processó a Sant Simó feta fins aleshores pogués haver creat costum.

«al offici se digué a St. Simon», és l'ofici que en aquell temps celebrava habitualment la comunitat de preveres a l'església parroquial. Si a l'ofici tenien obligació d'assistir-hi, no es va obligar, tanmateix, la presència a la processó.

L'any següent trobarem: «Dissabte A 28 de octubre dia de Sant Simon y Judas. Ana la Professó a St. Simon y donaren los administradors de Sant Simon per la professó 6 diners y per lo offici un sou. Asistiren...» setze preveres i escolans tant a la processó com a l'ofici.

La parquedat amb què s'inscriu denota que ja està institucionalitzada i no es pot detectar cap mena de reticència per part del clergat. Ara es farà cada any, que hi hagi qui pagui l'almoina.

Sobre Jaume Maltas, primer ermità.

En un document del notari de Mataró Antoni Gusi, de 24 d'abril de 1739, redactat en llatí, Jaume Maltas, ermità de Sant Simó, reconeix davant el Capítol de Canonges de la Catedral de Barcelona que posseeix per títol de compra a Pau Lluch i Marot, de Mataró, moliner, per a ell i per als seus successors en l'ermita, un terreny més o menys d'un jornal de cavar i una «domuncula sive haeremita, post dictam emptionem, noviter constructa» (una caseta o ermita construïda de nou després de la compra esmentada), a la part de ponent de la capella. Aquest terreny, dividit d'una peça de terra que posseïa Pau Lluch, estava des d'antic sota domini i alou de l'esmentat Capítol i sotmès a cens que han de pagar els hereus del mas Lledó del veïnat de Valldeix (del qual provenia aquella terra), «sine damno et missione mei et meorum in dicta haeremita ac in his successorum» (sense perjudici dels ermitans). L'escrit porta la signatura: «Jaume Maltas ermità».

Aquesta qüestió del cens tornarà a sortir més endavant.

Sobre les processons a Sant Simó.

A més de les que s'acostumaven a fer en ocasió de la festa, són habituals la processó del dia 3 de maig, antiga festa de la «Invenció (troballa) de la Santa Creu» i en situacions de sequera, per demanar la pluja. En dóna notícia el *Llibre de Notas en que es be posari lo que ocorre per la practica en lo venider* (MASM):

> «Se adverteix que en la suposició que se haguessen de proseguir rogativas per alguna necessitat, a mes de las expressadas, se va despues a cantar un ofici en la Iglesia de M.M.Caputxinas, altre en la Capella de la Casa de la Ciutat, y altre en la Hermita de S.Simon: Y si ab tot esto no se logra lo benefici, se porta en professó a esta Parroquial la Imatge de Sta. Magdalena de la Casa de la Ciutat, y la de St. Simon de sa Hermita, dexantlas junt a las reliquias de St. Desideri per retornarlas despues de conseguir lo efecte, ab la mateixa solemnitat que se portaren«. Cita les *Llibretes de Funerària* a 15 i 16 de gener de 1685. Al marge, nota "Die 14 Mars 1770 plogué desde les tres y mitja de Matinada fins a las 9 horas del Mati» (foli 6 v.)
>
> El 3 de maig del mateix 1770 (foli núm. 60 r) es fa constar:
>
> «se comensà la Professó de la Benedicció del Terme (qual se feu en la Hermita de St. Simon)..., portant la Vera Creu lo Sr. Rector i acompañat de 4 vestits ab ornaments per los quatre Evangelis ÿ retornà la Professó a esta Iglesia... e immediatament se cantà en esta Iglesia un offici assistint tot lo Iltre. Ajuntament.»

Al foli núm. 69 v. del mateix llibre es fa constar com s'han fet processons de rogatives per la pluja, dia rera dia i a totes les esglésies de la ciutat, cantant-hi la missa votiva pròpia del sant titular. De Sant Simó s'hi diu: «Dia 18. Se ana â la Ermita de S. Simon Ajuntament y Clero. Se cantà Missa votiva de S. Simon. Al anar se pasa per lo carrer de S. Ramon; Y al tornar per lo carrer de S. Pelegrí».

L'itinerari de les processons variava segons convingués. Vegeu la nota del mateix Llibre, al foli 60 r., on es fa preguntar al rector:

> «...en atenció de que se havia tapat lo camí per lo qual se passava en lo segon dia de Lletanies que era en lo terreno propi de la casa de Fogueras... la resposta de que per lo present se passaria com antes a excepció que essent en lo cap de munt del carrer de fora del Portal de Vatlleix se passas per la davallada del carrer de St. Bruno, ÿ devant de Casa de Massot, ÿ de Fogueras, continuant lo curs fins a St. Simon: com això se ha practicat vuÿ die 23 de Maig 1775, pero no passant per lo carrer de St. Bruno, sí per la devallada ab assistencia del Iltre. Ajuntament».

En aquestes notes es pot trobar una mostra de com la dedicació principal del clergat secular era el culte, que li ocupava molt de temps. Els religiosos, en canvi, es dedicaran més a l'educació de la fe dels fidels, els carmelitans dins la ciutat de Mataró i els franciscans en la pagesia.

Sobre l'ermita com a punt de referència.

En ocasió del pas per la ciutat, camí d'Arenys de Mar, del nou bisbe de Girona Tomás de Lorenzana, el dia 12 de juny de 1775, el rector de Santa Maria i el clergat el complimentaren a la Creu d'En Ramis i «Se han repicat las campanas al arribar al terme, ÿ fins haver passat mes allà de la hermita de St. Simon». (Del *Llibre de Notas*... esmentat, foli núm. 123).

Apreciació sobre l'expressió mataronina «Sant Simon».

L'expressió «St. Simon» que apareix constantment en els documents, i que encara avui molta gent antiga de Mataró fa servir, entenem que de cap manera és un castellanisme sinó la pervivència fins als nostres dies del nom medieval Sanctus «Simon», la qual cosa manifesta la llarga i arrelada tradició del sant a la nostra ciutat. Aquesta expressió, doncs, a Mataró és ben correcta. Una pervivència semblant passa amb el nom del carrer de «Beata Maria», és a dir, de «Santa Maria».

CEMENTIRI A SANT SIMÓ.

Sobre els cementiris de Mataró i, en concret, el de Sant Simó, cal referir-se, primer de tot, a l'estudi del senyor Manel Salicrú i Puig publicat als *Fulls del Museu Arxiu de Santa Maria* núm. 13, corresponent al mes d'abril de 1982.

En aquest estudi s'exposa com davant la necessitat peremptòria per raons de sanitat a les quals urgia, a més, el compliment de «Reials Ordres», s'escull un lloc nou per a cementiri, ja que els fossars parroquials i el cementiri de la Morberia s'havien fet inviables. El lloc triat, diu l'autor esmentat, «no sabem en funció de què ni com, encara que és aprovat per la Junta Superior de Sanitat del Principat, és una vinya situada sobre l'ermita de Sant Simó, propietat del Sr. Magí Anton de Vilallonga». El *Bloc Mataroní* de 1925 dóna aquesta motivació: «Era un principi en aquells temps que el lloc de repòs dels morts estigués prop de la casa de Déu; i ataleiats amb aquesta idea procuraren sempre situar-lo prop del temple i, quan no, se'n construïa un; aquesta idea fou la que feu pensar en la construcció prop de la capella de St. Simó».

Per la importància que suposa es copia aquí el document que fa referència, al començament, a l'esmentat cementiri, i que es troba en el foli núm. 55 v. del *Llibre de Notas en que es bé posari lo que ocorre per la practica en lo venider* (MASM). S'hi llegeix:

> «Lo dia vint ÿ vuit de Febrer de mil vuit cents y dotse lo infrascrit Economo junt ab lo Reverent Clero de esta Iglesia Parroquial ana en Proffessó acompañant un Albat lo nom del qual era Theresa Barnils (sens distribució alguna si sols Amore Dei) al Camp ô Viña situada sobre la Hermita de Sant Simon lo dueño de la qual era lo Sr. Dn. Magí Anton de Vilallonga per beneir dit Camp ô Viña per servir de Cementiri en avant, quedant desde luego privat lo enterrar al precedent Cementiri, volgo Morboria, com axis ho disposa la Junta de la Ciutat present insiguint la determinació del Real Acuerdo, y al arribar al dit Camp ô Viña, antes de passar al enterro del Cadaver ô Albat que acompañaba lo Economo ÿ Clero predits, se practicá la benedicció del dit Camp ô Viña ab la intenció de benehir lo terreno desde los quatre pals que se fixaren fins a tot lo restant de dit Camp mirant a la part de la Ciutat, tot lo que se feu observantse las Cerimonias del Ritual Romá ab la deguda llicencia del M. Iltre. Señor Vicari General de est Bisbat lo Dr. D. Pere Joaquim de Broto, ÿ al acabar la benedicció se enterrá immediatament lo Cadaver del mencionat Albat donantse principi a lo determinat per la Junta ÿ se retorná lo Economo ÿ Clero ab Proffessó a la Iglesia Parroquial. Y perque tot consti ahont convinga fas la present en Mataró 28 Febrer 1812. Dr. Pau Sanmartí, Economo».

Tanmateix, a partir del 31 de juliol del mateix 1812 es construeixen sepultures a la Morberia, i el cementiri de Sant Simó restarà pràcticament abandonat. La qüestió, però, seguirà, ja que Mataró té la necessitat de trobar un cementiri definitiu.

Més endavant Pere Comas, «Naypero de esta ciudad», presenta un expedient al Capità General on demana la supressió del cementiri que l'Obra de l'Església té a la banda nord de la ciutat. En resposta el Capità General disposa que s'habiliti el cementiri de Sant Simó.

En la sessió municipal del 23 de febrer de 1816 es tracta d'aquesta disposició, i un dels síndics objecta la conveniència de l'esmentat cementiri al·legant que

> «està muy distante de la Iglesia parroquial,... en la inmediación del Camino Real,... y cercano a la calle llamada de la Havana que se compone de quareinta y cinco casas,... la calidad de la tierra dura e inconveniente que no permite profundizar los oyos sin un muy extraordinario trabajo; cuyos motivos ... movieron al Govierno que entonces havia en esta ciudad a instancias de los vecinos y transeuntes que no se enterrase mas en ella por los vapores pútridos que exhalaban los cadáveres... A estos motivos se añaden... los ayres de aquella parte (llevant) húmedos y malsanos... una riera muy caudalosa en tiempo de lluvias... causaria en su circumvalación triplicadas expensas por razón de la gran margen que tiene en toda su extensión... que en ella las paredes tendrian que hacerse mas del doble de altas... En vista de cuyo contenido ha acordado exponer a Su Excia. lo que expone dicho Síndico» (Arxiu Municipal de Mataró, Acords Municipals).

El mateix mes de febrer el corregidor Baró de la Barre, amb l'assessorament d'un grup de metges i arquitectes, examina els diversos llocs «con el fin de ver el terreno que se considerase mas a propósito para dicho cementerio, y se vió serlo la cumbre del Huerto de la parte de arriba del Convento de los Padres Capuchinos de esta Ciudad» (MASM, documentació Cementiris, 20 abril 1816). Però les negociacions entre el rector de Santa Maria, Dr. Marià Sanabre, i el corregidor van donar com a resultat que finalment s'escollís per a cementiri una peça de terra en la part superior del camí de Llavaneres o de les Cinc Sènies, a prop de la riera de Sant Simó, davant la capella de la Creu d'En Mascaró (MASM, *Llibre de Notes*, foli 57), el qual tindrà també una vida escadussera.

La qüestió d'un cementiri a Sant Simó encara es tornarà a remoure. D'una banda no es devia haver trobat una solució a la necessitat de cementiri prou satisfactòria per a la ciutat; d'altra, el mataroní coronel Mariano Pou, mort a Madrid, deixa 2.000 lliures per a un cementiri a Mataró, amb la condició que s'hi construeixi una capella.

El 4 de desembre de 1826 la Junta d'Obra de Santa Maria encomana al mestre de cases Desideri Puig «que mirase la pieza de detras de la Capilla de S. Simon junto al Camino Real, lo que podria valer el cerco para Cementerio»; el cost estimat és de «algunas mil libras aprovechando los despojos de las Sepulturas de la Morberia». I així s'inicien una sèrie d'accions (MASM, *Llibre de Resolucions de l'Obra*, núm. 263, foli 198; núm. 264, foli 199; núm. 270, foli 203;) encaminades a aconseguir «del General Governador de esta ciudad» l'aprovació d'un nou cementiri al costat de l'ermita de Sant Simó

> «cuyo terreno es muy proporcionado ÿ ventilado para Cementerio comun; cuyo coste piensa esta Junta de Obra usar, ÿ valerse para su circumvalación de paredes, compra de terreno, construcción de Ninchos, ÿ reparación de

los daños que amenazan la Iglesia de la Hermita, ÿ todo lo demas que sea preciso para la decencia de aquel objeto, de aquellas dos mil libras que a este fin dejó, ÿ mandó en su testamento Don Mariano Pou Coronel de los Reales Ejercitos... pues que el de Capuchinos no tiene este requisito capaz para resistir qualquiera impugnación que podria tal vez acontecer en lo sucesivo... ÿ esta ventaja produce que si se señala este Cementerio, los Albaceas de Pou deberan precisamente gastar dichas dos mil libras en la construcción de la capilla en aquel lugar... pero señalandose el de S.Simon... ÿ valiendose de aquella Capilla comc está prevenido podrá esta Junta, ÿ deberan los Albaceas de Pou invertir la mencionada cantidad en las mejoras de dicha Hermita, ÿ en la compra del terreno, circumvalación de paredes ÿ demas que se ha dicho» (MASM, *Llibre de Resolucions de l'Obra*, núm. 272, folis 205 a 207, de 17 de març de 1827).

El 17 d'abril de 1827, «Congregados los Señores Obreros... viendo la demora del Sr Governador en responder al Oficio que se le remitió con fecha 17 Marzo 1827, se ha determinado ir todos los individuos a encontrarle ÿ hacerle presente el perjuicio que podia seguirse en no formar el expediente sobre el Cementerio... lo que se executó, ÿ respondió que quanto antes daria providencia pera formarse» (MASM, *Llibre de resolucions de l'Obra*, núm. 273, folis 207 i 208). No es té coneixement de com va acabar l'afer del cementiri de Sant Simó.

A partir de l'escriptura signada entre els PP Caputxins, el rector Marià Sanabre i la Junta d'Obra de Santa Maria el dia 28 de febrer de 1832, es fixa el cementiri en el terreny dels Caputxins.

LA CAPELLA, DIPÒSIT DE PÓLVORA.

«Habiéndose presentado ante Su Señoría D. Francisco Viladesau y D. Jayme Aunexi, manifestaron que deseosos de alejar el peligro y contingencias que se corria á causa del considerable deposito de polvora que existia en la administracion de Aduanas, solicitaban se les facilitase un local para su colocacion, á cuya demanda ha accedido el Ayuntamiento permitiendoles ocupar la parte necesaria de la Capilla de S. Simon situada extramuros de la ciudad, á que se han conformado los solicitantes, habiendose en el acto dado la orden competente al encargado de la Capilla» (AMM, Acords, 30 juny 1843).

El fet denota la situació de revolta que es viu en aquest any, però també ens manifesta la davallada de l'ermita. La situació sòcio-política agitada de tanta part del s. XIX influí ben negativament en la vida de la nostra ermita.

UN PROJECTE DE RENOVACIÓ PER A L'ERMITA.

Als *Fulls del Museu Arxiu de Santa Maria* núm. 42, en un estudi sobre Miquel Garriga Roca, que va ser arquitecte municipal la dècada dels quaranta i va treballar molt per Mataró en qüestions d'urbanisme i realitzant obres d'estil

neoclàssic, com el cementiri o la peixateria, s'hi troba una nota sense data dirigida a Joaquim Martí Andreu (alcalde de Mataró el 1846-47) en la qual, entre d'altres coses, li diu que aprofita el fet de trobar-se a la nostra ciutat (residia a Barcelona) per anar a «ver la iglesia de San Simon, para formar concepto del grandor que debe tener la que proponen hacer».

No tenim cap més notícia d'aquest projecte. Tanmateix en el curs de l'obra de restauració de l'ermita, el 1977, en repicar la paret interior de la façana, dalt del cor, aparegué una cavitat amb dues monedes d'aram d'Isabel II, del 1846. Aquest fet confirma que es degué fer, almenys, una reparació a l'ermita. Ja el document de l'Obra de Santa Maria, citat més amunt, n'indicava la conveniència. Les monedes esmentades es van dipositar a la parròquia i es van substituir per dues monedes del 1977 (Llibreta de notes històriques de l'ermita, 1975-1983, foli 13 v.)

PLÀNOL GEOMÈTRIC DE 1851.

L'informe de l'oficial encarregat de l'Arxiu Municipal de Mataró, de data 4 de juliol de 1966, exposa:

> 1851 - «Que en el plano geométrico levantado en el citado año, que comprende las propiedades enclavadas en el término jurisdiccional de la ciudad de Mataró, viene señalada asimismo la Ermita y terreno anexo, ... constando en el índice correspondiente, el Ayuntamiento de Mataró como contribuyente de la finca.»

L'ADMINISTRACIÓ DE LA SOLEDAT.

En una llibreta del 1851 amb les «Funcions que practica la Administració de Nª. Sª. de la Soledat», dels paràgrafs que descriuen les diverses funcions i què cal fer per preparar-les, només es refereixen a l'ermita:

> «3. Maig dia 3, En aqueg dia va lo Clero ab profesó à S.Simon à beneir lo terme, se prepara una taula al pati ... con un Sancristo y dos ciris, el fasistol gros con un drap vermell que deixan a la Parroquia... insensert... Acabada la benedicció entran dintra la Capella, a dir una oració... En acabat ... res mes no ya.
> 4. A la senmana de la Asencio, fan tres dias de Rogativas, que son Dilluns, Dimars, y Dimecres: lo Dimars, ban à S.Simon, y se diu ofici... sea de portar calser demananlo a la Parroquia... lo dia que se diu lo Ofici a de estar lo cort ben espolsat.
> 7. Per ultim: dia de S. Simon. Se compon la Capella ab la desencia quels sia posible... se portan los candeleros, y floreras de la Soledat. Si no yà devots per fer misas la administració, en fa celebrar una buscan sacerdot: advertin, que sea de portar calcer, quel deixan à la Parroquia...

Als tarde se fa rosari buscan quil diga...
Tindran cuydado de cobrar en las taulas de las dulsuras la peseta antes de plegar...
Se ha de tornar lo del altar a la Parroquia que à de servir per lo altar de la Soledat en dia de Tots Sans.»

El text sembla ser no una consueta ordenada, sinó un quadern d'orientacions per als nous administradors, redactat probablement per un administrador sortint.

Tot plegat fa la impressió de pobresa i rutina.

«Cobrar en las taulas de las dulsuras» ha esdevingut ja costum. La presència d'algun tipus de dolç és habitual en els aplecs populars.

A més de tenir cura de l'ermita, l'Administració de la Soledat exerceix moltes altres funcions: té cura del culte a sant Sebastià, sant Cristòfol i sant Roc, amb sengles processons. Són protagonistes la setmana de Passió i tota la Setmana Santa, essent responsables de les processons. Per Pasqua honoren la Mare de Déu de l'Alegria i fan un septenari. Per l'Assumpció tenen cura del llit de la Mare de Déu, dels Apòstols i de la processó. I encara vetllen el culte a sant Lluís, santa Isabel i a les relíquies de sant Felicià. (Arxiu August Ribas)

UN TREBALL LITERARI ROMÀNTIC.

En el llibre *Don Joaquín Martí y Moner, 1828-1864. Cartas de Ultramar*, d'Antoni Martí Coll (Premi Iluro 1960, CAMPM 1961), se'ns dóna notícia que Martí i Moner el 1855 havia llegit, en una de les sessions literàries de l'Ateneu Mataronès, un treball titulat «El anochecer en la Ermita de San Simón», pel qual havia escollit el lema «La esperanza es una luz del cielo que brilla en las más espesas tinieblas de la desventura». Martí i Moner, fill d'Antoni Martí Andreu, esmentat més amunt, havia realitzat les carreres de Jurisprudència i Notariat i havia estat secretari de l'ajuntament de Puerto Plata. De les cartes enviades al seu pare des d'ultramar, es desprèn la seva personalitat romàntica, a més, són una bona font d'informació històrica, afirma l'autor.

PANELLETS I TORRAT.

L'arxiver municipal Josep Manén, en el seu dietari que inclou l'anomenat Sexenni Democràtic (1869-1874), ens dóna notícia àmplia de la vida social de Mataró i es fixa especialment en les festes del cicle catòlic. Sobre la de Sant Simó ens parla dels «panellets i torrat». Segons el llibre *De quan jo era noi*, de Ramon Sala, el torrat era un dolç xop de licor, que avui correntment es diu «borratxo». Qui sap si el seu origen es deu al clima de fred que sol fer ja per la festa de Sant Simó.

UNA VALORACIÓ DE L'ADMINISTRACIÓ DE LA SOLEDAT I LA REPRESA.

August Ribas Mustarós, un jove nascut a can Pou de Mata i que manifesta una gran dedicació a l'ermita a partir del 27 d'octubre de 1881, en un escrit del seu *Cuaderno per a anotar las funcions celebradas en la Capella de Sant Simon*, del gener de 1883, blasma amb ardor juvenil les Administracions de la Soledat, basant-se en el que ha pogut veure i el que ha conegut per comentaris de gent gran. No és fàcil fer un judici de les seves afirmacions, ja que abasta un període ample de temps (de 1834 a 1883), molt complex, i parla del que ha sentit a dir. Tanmateix les seves afirmacions tenen punts que coincideixen amb la Llibreta de la Soledat de 1851. Són aquests:

> «Segons se diu... en lo any 1834 se van nomenar los primers administradors per la susdita Església ... (els nomena)...
> de aquella administració sen donan notícias molt desagradables...
> En l'Església de Snt. Simon han transcorregut bastants anys habenthi sols una campana, habentni duas en l'any 1834... se diu si los administradors ...se la van vendrer per pagar certs deutes que gravaven sobre l'Esglesia. En lo predit temps no crech hi hagués necessitat de vendrer una campana pera pagar deutes voluntaris, per quant l'Esglesia de Snt. Simon tenia algunas rendas ... cobraba lo lloguer de duas casas a més del duro de mesada que cobraba de la del Ermitá.
> Rellevaren en l'any 1851 als predits administradors ... los Senyors (els nomena). Aquests se portaren d'una manera més digna y honrosa... mes... segons ses vist, sembla que tampoc cumplian tal com era degut, puig las funcions a l'Esglesia ... eren tan pocas y pobretes que quasi ni memoria queda de cap d'ellas. Veritat es que las rendes de qu'antes habem parlat desapareixeren bon xich al cap d'algun temps qu'ells estaban de administradors... ab la desamortització acabaren totas ... pero, també no deixa de ser ben notori que ... se continuá cobrant lo duro mensual que l'Ermitá pagaba de lloguer de casa fins en lo janer del any 1883. ... no se tingueren de pagar deutes... perque no sen contraguéren, y com que no celebraba funcions eren pochs los gastos que tenia;
> mes, no obstant ... a pesar de ... los dotze duros del ermitá ... las almoynas que podianse recullir en la caixeta de la Mare de Déu de la Bona Nova y ab la basina de Snt. Simon, lo dia de la festa del Snt Apóstol ... era quasi com las demés festes de l'any; si surtia algún devot que pagués la funció n'hi habia, del contrari si no compareixia algú que dongués alguna almoyna per misas y per lo reso del sant Rosari, Snt. Simon, quedaba sensa.
> ¿Donchs, ab que s'invertia lo diné que s'arreplegaba durant l'any...? Sapigut de tots es que aquesta administració era la mateixa que tenia a son cuydado la capella de la Mare de Deu de la Soledat de la Parroquia de Sta. Maria... Puig be, com los fondos ab que contaba pera tants gastos com a son carrech tenia, y no tenin també a sa disposició altres quartos ... disposaba de lo de Snt. Simon, y tot quant allá se recollia en lloch d'invertirse per la mateixa Esglesia, servia pera ... la Capella de la Soledat;»

Afegeix a continuació:

«En lo any 18(?) uns vahins de la Esglesia de Snt. Simon, condolentse del modo decaigut que's trobaba ... se proposaren portar á cap lo esplendor y culto de la mateixa, y, en efecte, obtingueren dels aludits Administradors lo permís pera cuydarse de l'Esglesia y ferhi les funcions que creguessin oportunas, ab tal que ells se arreglassin pera recullir las almoynas necessarias ab que sufragar son cost sens que l'administració los ajudás per res...»

Realment l'Administració de la Soledat no queda massa galdosa en el seu comès a l'ermita.

Que August Ribas no estigui segur de quin any comencen els veïns a fer-se càrrec de les funcions a la capella, denota que no va ser a l'inici d'aquest moviment sinó que s'hi ha afegit quan ja està en marxa, hi fa de «notari» i la seva aportació serà molt valuosa. En el seu primer any de cròniques descriu breu, però minuciosament, no menys de quaranta-tres funcions distribuïdes regularment els diumenges i festes de tot l'any. Vol dir un culte devocional organitzat. També diverses vegades nomena els protagonistes. El nom més repetit és el de Mn. Joaquim Julià amb els nois de la seva escola de música. En altres llocs l'anomena Mn. Esclop, sobrenom amb què fou coneguda la família.

Aquella llarga exposició la fa August Ribas després d'escriure en el seu quadern una «Nota interesant», és la següent:

«En lo dia 19 de Janer del presnt any 1883 lo Excm. Ajuntament de aquesta ciutat en sessió de segona convocatoria presidida per lo Sr. Alcalde 1r. que en aquesta época era lo Sr. D. Joseph Subinyá y Martí, determiná nombrar per administradors de la Capella de Snt. Simon als Srs Francisco Cabot y Pere Masó, quals Srs. es trobaven en la citada fecha Concejals interins de lo ajuntament; y lo Sr. Felix Nunell que se trobaba Concejal per nombrament de la ciutat, Protector per part de lo Ajuntament».
(Arxiu August Ribas)

Ha començat la represa. Justament en un temps en què el nostre País malda per recuperar el seu passat. Hi degué influir ben cert.

Josep Colomer Busquets, prev.

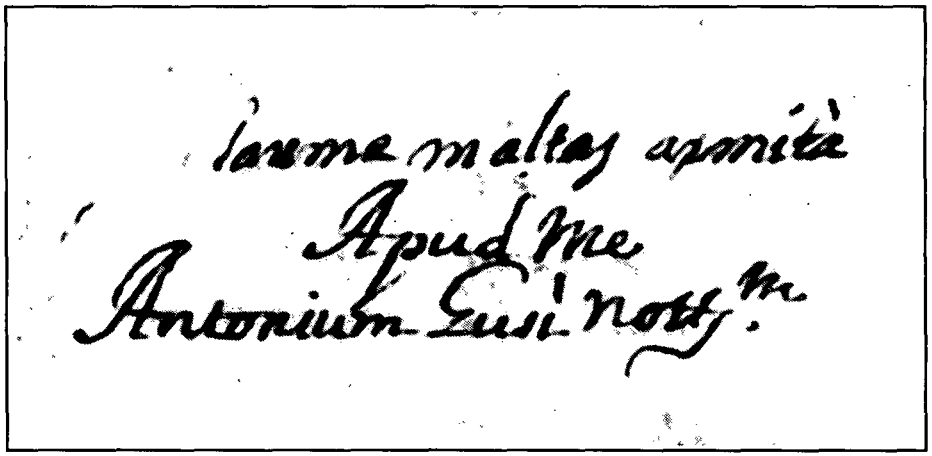

Signatura del primer ermità Jaume Maltas,
en el document del notari de Mataró Antoni Gusi, de l'any 1739.

L'ERMITA DE SANT SIMÓ
DOCUMENTACIÓ HISTÒRICA (VII)

DOCUMENTACIÓ ANTERIOR (apareguda des de la publicació del darrer article)

Deixa testamentària de 1458.

Francesca, vídua (?) de Salvador Isern, de Vilassar, en el seu testament de 3 de maig de 1458 fa diverses deixes pies entre les quals consta: «Item (*dimitto*) operi capellae Sancti Simonys parochiae de Materone XI Lliures». (ACA, Protocols Notarials Mataró, sèrie 1.646).

Dels llibres sagramentals de Santa Maria de Mataró.

En data 29 de novembre de 1611, el mateix any de la benedicció de la capella, consta que ja va celebrar-s'hi un matrimoni (MASM, LLM tom 1, de 1547 a 1612, foli 104 r).

El mariner Pere Silvestre, que donà l'ex-vot en pedra de la llinda de la sagristia (1691), nasqué l'1 de setembre de 1638 (MASM, LLB. tom 5, de 1637 a 1649).

Renaixença a l'ermita.

En el segle XIX l'ermita ha conegut la màxima decadència. La renaixença li arriba a l'últim quart de segle, a ritme amb la represa del país.

ACTIVITATS DE L'ADMINISTRACIÓ NOMENADA EL 19 DE GENER DE 1883.

«...se acordó nombrar administradores de la Capilla de S. Simón a los Sres. D. Francisco Cabot y D. Pedro Massó, en calidad de vecinos, y a D. Félix Nunell como concejal protector y presidente de dicha Junta de Administración» (AMM, AM, Ll. 73, foli 11v).

És la primera Administració pròpia de l'ermita des de 1834. L'interès amb què emprengué la comesa el manifesten els *Acords Municipals*, en els quals podem llegir:

«...se acordó que el arquitecto municipal dictamine sobre el estado ruinoso de la Capilla de S. Simon. Se acordó que el concejal protector de dicha capilla indique a los administradores de la misma que han cesado la necesidad de que rindan cuentas del período de su Administración» (AMM, AM, sessió del 30 de març 1883, foli 56 r)

«El concejal Sr. Cabot manifestó que los últimos vientos huracanados habían causado algún perjuicio a la casa anecsa a la Hermita de S. Simon, y pidió que se hicieran en la misma las reparaciones necesarias por ser de cáracter urgente» (AMM, AM, sessió de l'11 de desembre de 1883, foli 311 v.)

«Que se lleve á cabo dentro del mas breve plazo posible el deslinde y amojonamiento de los terrenos anejos á la ermita de S. Simon, los cuales lindan con una finca rústica perteneciente á D. Ramon de Caralt.» (AMM, AM, sessió del 8 d'abril de 1884, folis 139v-140r)

«Acordó el Ayuntamiento facultar á la Seccion de Gobernación para que en unión del facultativo asesor llevara a cabo la citada operación de deslinde.» (AMM, AM, sessió del 22 d'abril de 1884, folis 153r-153v)

«Constituidos sobre la finca descubriéronse los mojones antiguos y sobre su misma línea se dispuso la colocación de otros nuevos de común acuerdo (delegats i Ramon de Caralt), ordenándose al citado Arquitecto el levantamiento de un plano de aquellos terrenos para ser custodiado en el Archivo municipal... habiéndose felicitado... de que por haber aparecido los antiguos mojones de dicha Hermita se haya desvanecido la admósfera que se había creado sobre aquel asunto» (AMM, AM, sessió del 2 de desembre de 1884, folis 349v-350r)

AUGUST RIBAS I MUSTARÓS.

Aquest jove, que arribarà a ser un mataroní remarcable, ve a ser «cronista» i bon col·laborador de la represa de la vida a l'ermita (vegeu comunicació anterior, darrer apartat).

Havia nascut a can Pou, de Mata, el dia 7 d'octubre de 1862. Era el gran dels quatre fills de Tomàs, hortolà, i Mariàngela, ambdós de Mataró. Havia estudiat a Santa Anna. Segons notícia de la seva filla Maria, encara vivent, no sentia inclinació a treballar la terra, i sí una forta inquietud cultural i religiosa que el féu pensar a fer-se jesuïta. Es va casar a Santa Maria, amb M. Carme De Montclús i Batalla, de Sant Esteve de Palautordera, el 7 d'octubre de 1895. Morí el 14 d'agost de 1925. Gràcies a ell ens ha arribat, referent a l'ermita:

«Funcions que practica la Administració de N^{a}. S^{a}. de la Soledat». Consueta (1851).

«Meditación de la Soletat de Maria» i «Descripción de la Soledat de Maria».

«Llibre de varios asuntos»: «Caixa de S. Simon; funcions al Ecce-Homo; Triduo de la Mare de Deu de la Soletat; Septenari de l'Alegria y Triduo de St. Felicià» (1881-1885).

«Missas de Ant. S.» Llibreta de misses a l'ermita (28 d'octubre de 1881 a 22 de juliol de 1886), on consta la nota: «26.10.1881, per nombrament de l'Administració de la Soletat s'encarregà del càrrech de Administrador de dita capella lo Sr. August Ribas y Mustarós, autor del present registre o llibreta per las Missas».

«Cuaderno per a anotar les Funcions celebradas en la Capella de Sant Simon». Registre d'actes de devoció a l'ermita, des del 27 d'octubre de 1881 a primers de gener de 1883 (quan va ser nomenada la Junta d'Administració pròpia).

«Regalos fets per la capella y culto de S. Simon». Llista de quinze ofrenes de fidels (de novembre de 1881 a octubre de 1882).

«Llibre de caixa de la Capella de Snt. Simon» (de 27 d'octubre de 1881 a novembre de 1885).

«Programes» de mà de les festes de Sant Simó (28 d'octubre) dels anys 1882, 1885 i 1897.

I diversos esborranys d'inventaris de l'ermita (un de menys complet que el que transcrivim aquí, va ser publicat als *Fulls del Museu Arxiu de Santa Maria* núm. 9), de les actes de l'Administració, d'apunts de comptes o amb els noms de les sagristanes (dos de santa M. Magdalena, dos de la Mare de Déu de la Bona-Nova, quatre de sant Simó, dos de la Mare de Déu dels Dolors), i del «rebut» d'un calze donat per l'Ajuntament.

En la sessió de l'Ajuntament del 7 de juliol de 1885 va ser nomenat el Sr. Joaquim Capell i Estol, regidor, com a protector de la capella de Sant Simó (AMM, Ll. 75, foli 144), i en la sessió del 14 de juliol els nous Administradors, Srs. Josep Puig i d'Albanell, Manuel Roldós, Geroni Castellà i Castany i August Ribas i Mustarós (AMM, Ll. 75, foli 148). August Ribas, que té 22 anys, actuarà com a secretari i escriurà les primeres cinquanta-tres pàgines del llibre de l'Administració.

Llibre d'acorts de l'Església de Sant Simón, de la Ciutat de Mataró, que comensa en l'any 1885, trobantse protector lo Regidor Don Joaquim Capell y Estol.

Conté:

«Acta de possessió», de 20 de juliol de 1885.

«Breu relació de los Acords presos per la Administració d'aquesta Església en la sessió anterior». Aquestes «breus relacions» acostumen a seguir les actes d'August Ribas.

«Traslació a l'Església de Religioses del Inmaculat Cor de Maria, de la bella i antiga imatge de Snta. Maria Magdalena venerada avuy en aquesta Esglesia de Snt. Simon Apòstol y avants en llur Capella de casa la ciutat...» Processó de rogatives, degut al perill de pesta, el 22 de juliol. Evocant l'antic Vot de Vila.

«Acta de la Junta», d'11 de setembre.

«Acta de la Junta», d'11 d'octubre.

«Solemne processó en honor de Snta. Maria Magdalena ab motiu de retornarse en aquesta Esglesia de Snt. Simo la antiga y preciosa Imatge de la gloriosa santa Penitent y deixeble del Senyor». El dia 27 d'octubre.

«Festius y solemnes obsequis ab que se en va honrar al insigne Apostol Snt. Simon en aquesta sa propia esglesia en lo jorn de llur festivitat». Ressenya de la festa.

«Acta de la Junta», de 8 de novembre.

«Inventari general de tot lo existent en l'Esglesia y sagristia de Snt. Simon en lo jorn que en va esser donada possessió a la Administració actual formada per los Sres. ...» (v/ a continuació)

«Festa en honor de Snta. Maria Magdalena en acció de gràcies al Senyor per haverns' lliurat del passat còlera». Dia 10 de novembre.

Any 1886:

«Acta de la Junta», de 15 de gener.

«Acta de la Junta», de 7 de març.

«Adoració en aquesta Esglesia de Snt. Simon durant los dias del Dijous y Divendres Sants escayguts als 22 y 23 de Abril del corrent any 1886». Adoració de la creu i veneració de la imatge de la Mare de Déu dels Dolors (no hi havia monument).

«Processó de la Santa Creu». Benedicció del terme, el dia 3 de maig.

«Processó de Lletanies». Del dimarts de l'Ascensió, 1 de juny.

«Festa de la gloriosa Snta. Maria Magdalena». Dia 22 de juliol.

«Acta de la Junta», de 12 d'octubre.

«Festius y solemnes obsequis ab que se va honrar al gloriós Apòstol Snt. Simon en llur festivitat en aquesta sa propia Esglesia». Ressenya de la festa del 28 d'octubre.

«Festa en honor de la Patrona de la Música Cristiana la gloriosa verge y martir Santa Cecilia».

Ressenya de la festa del 22 de novembre. Habitual a l'ermita durant força anys.

Any 1887:

«Acta de la Junta», 16 de gener.

«Festa de la Invenció de la Santa Creu, Processó y Benedicció del Terme». Dia 3 de maig.

«Processó de Lletanies». Dimarts de l'Ascensió, 17 de juny.

«Inventari de tots los efectes adquirits per a lo bon u y servey en aquesta Esglesia de Snt. Simon desde lo dia vint de Juliol de 1885 als quatre de Juliol del corrent any 1887...»

Les actes i inventaris estan signats per tots els membres de l'Administració, però les «breus relacions» sobre els acords i les recensions de festes o esdeveniments només per August Ribas.

INVENTARI GENERAL (any 1885).

Pel seu interès es reprodueix l'inventari exhaustiu del Llibre d'Actes. S'hi veu l'estil detallista d'August Ribas.

«*En l'Església:*
Altar de Snt. Simon, altar del Snt. Crist i Mare de Déu dels set Dolors, altar de la Mare de Déu de la Bona-Nova, altar o lloc de Sta. Maria Magdalena, presbiteri i cor.

Altar de Snt. Simon:
En el centre de la mesa una pedra o ara per a celebrar el sant Sacrifici coberta amb una bossa de roba, un sota estovalles de bri ordinari, unes estovalles de tela amb punta i unes estoballes sobres de tela també; dessobre un joc de sacres de fusta pintada de blau i vermell, i un faristol per al missal, davant la mesa, darrera el seu corresponent marc de fusta més o menys treballat, un pali de domàs blanc florejat bastant usat, dessobre la graderia de l'altar formada per tres graons, quatre candelers pintats de blau i groc amb broc de llauna; en el replà de sobre la graderia una capelleta amb dues portetes de fusta per l'exterior on amb lletres daurades s'hi llegeix: **Snts. Màrtirs**, tencant-la per l'interior una sola porteta de vidriera, un petit reliquiari de fusta platejada amb el peu daurat amb reliquies dels gloriosos Màrtirs Snt. Desideri, Snt. Laureà, Snt. Ireneu, i Snt. Candi, llegint-se en el daurat peu del reliquiari: **Snt. Simon**; en el nínxol principal, la imatge de Snt.

Simon de gran talla portant en la mà un bastó rematant en destraleta i llança; en el nínxol immediat a la dreta, una imatge també de gran talla de Snt. Cristòfol i a la part esquerra, altra imatge de talla de Snt. Roc; dessobre, en el nínxol del centre, la imatge de la Verge Santíssima del Roser portant en la mà uns rosaris bastant antics, en el nínxol a la dreta, la imatge de Snt. Sebastià, mr. i a l'esquerra la de Snta Gertrudis, abadessa, rematant el cim amb la imatge del Pare-Etern esculpit en el mateix altar. En el graó del mig de la graderia un Snt. Crist de creu plana vernissada de negre i daurada dels caps amb el peu també més o menys daurat, en el nínxol de Snt. Simon en els costats de la Imatge, dos candelers de fusta de peu triangular pintats de blau i groc, i al peu de la Verge del Roser dues palmatòries de launa daurada amb broc per ciris de mitja lliura ientre aquestes a part dessota s'hi veu pintada en l'altar la xifra **1773** i en el primer graó dessobre la mesa **1694** aquesta última xifra sens dubte serà la de la construcció de l'altar, així co la primera en commemora la restauració. Esculpits en el mateix altar dessota els nínxols de Snt Cristòfol i Snt Roc s'hi veuen dos quadres representant episodis de la vida del gloriós Snt. Simon. Davant la mesa de l'altar hi ha una tarima vella de fusta.

Altar del Snt. Crist y la Verge dels set Dolors:

En la mesa unes estovalles de tela amb punta de fil, un joc de sacres noves amb vidre y marc de fusta daurada, un faristol per al missal y en el frontis, amb el seu marc corresponent, un pàlit vell però en bon estat de tela pintada de vermell clar mostrejat y en lo centre lo escut de les cinc Llagues y en lo peu, una tarima molt vella de fusta. Forma lo restant de lo altar una graderia de tres graons, separant-se los dos de sobre del primer, havent-hi en aquest la xifra de **1881** que és lo any que dita grada va ésser regalada per a aquest altar substituint-ne altra de molt vella; detras d'aquesta grada s'aixeca un gran dosser covert d'arruans vermell, essent de domàs de cotó també vermell la bambolina ondejada amb serrell que lo remata, arrimada al dosser n'hi ha la imatge de Jesús Crucificat amb tovallola de setí blanc y creu plana vernissada de negre amb els caps e Inri totalment daurats, dessobre la dita graderia la imatge de la Verge dels set Dolors amb vestit de vellut negre, mantell amb punta de seda negra també, toca y tovallola de tela amb punta de fil, corona imperial y cor d'espases de llauna daurada y dessobre la tovallola dita, una corona d'espines, quatre candelers de fusta pintada de varis colors, una llàntia petita de llautó amb llantió de vidre penjada frente lo altar y a la paret de la dreta un quadro al oli de Snta. Ursula, vrg. mr y altre quadro de la Mare de Déu dels Desemparats a la esquerra.

Altar de la Mare de Déu de la Bona-Nova.

En la mesa, en lo centre, una pedra o ara pertanyent a l'altar de Sta. Maria Magdalena coverta ab una bossa de roba y dessobre unes estovalles tela amb punta de fil, un joc de sacres de catró y fusta molt ordinàries y un faristol per lo missal, cobrint lo frontis un pàlit de domàs blanc bastant deteriorat i petit per lo marc que lo sosté més deteriorat encara, en lo peu una tarima nova de fusta; en la graderia formada per tres graons, quatre candelers de fusta pintats de varis colors y al mig un petit Sant Cristo ab la creu vernissada de negre y lo peu pintat, llegint-se en lo graó del centre la xifra **1711**. En lo nínxol o capella que forma

lo retaule de l'altar, la imatge de la Mare de Déu de la Bona-Nova portant en la mà una rosa y un barco, qual nau li va ésser col.locada als 26 d'Octubre de 1882 per lo mateix que la construí y n'hi feu ofrena, adornant dita capella unes cortinetes vermelles de seda y dos gerrets de clavells artificials col.locats en dos globos de vidre ab lo peu dorat dessobre l'últim grahó frente a la capella; en lo costat esquerra en lo mateix altar un petit quadro al oli de Snt. Jaume y un altre de Snt. Francisco de P. en la part dreta, rematant en lo cim, altre quadro major de Snt. Joseph y en la paret de la dreta un grant quadro representant Jesús ab la creu al coll y en la de l'esquerra, altre més xich ab la imatge de Jesús lligat en lo pilà, penjant frente lo altar una petita llantia de llautó ab llentió de vidre.

Altar o lloch de Snta. Maria Magdalena.

En aquest altar no hi ha mesa y sols consisteix en una grada de dos grahons empotrats en la paret aixecantse dessobre de aquesta un grant dosser covert d'arruans vermell ab una bambolina ondejada de domàs de cotó també vermell igual en tot que lo del altar del sant Cristo, coverta dita grada ab unas estoballas de tela ab punta de fil, cuatre xich candelers de fusta pintats de bermell y un sant Cristo petit ab creu de fusta incrostada y en lo peu lo escut de Snt. Francesch; en lo centre, la imatge de Snta. Maria Magdalena ab cabellera natural, arrecades blancas de pedreria falsa, vestit de setí blanch y mantell morat ab punta de plata falsa bastant vell y deteriorat.

En lo presbiteri.

Clos aquest ab una barandilla de ferro ab quinse brochs de ferro colat pera blandons, a la dreta, en lo extrem , se aixeca la trona empotrada en la paret de part afora, lo escon de la Administració, de fusta pintada de color de plom llegintse dessobre en lo centre la xifre: **1699**; a l'esquerra de dit escon, un quadro de Snta. Rita y una tablilla ab los goigs castellans de Snt. Simon y los de Snt. Judas Tadeo; en la part esquerra, un grant banch de espatllera també pintat de color de plom ab las inicials J. F. y dessobre un cuadro de la Penitent Snta. Maria Magdalena, voltant lo dit presbiteri col.locats en dos cartelas, los dotse Apostols del Senyor, repartits sis en cada costat, y dessobre lo portal de la sagristia en una espècia de arch de fusta també empotrat en la paret, la campaneta pera senyalar lo comensament de la Missa y situats en lo centre, dos grants candeleros de ferro pera col.locarhi hatxas ó blandons, penjant debant lo altar en mitj de la barandilla, unagrant llantia de llautó ab lo llantió de vidre.

En lo centre y parets de l'Església.

Un banch ab respaldo pintat de color de plom, tres banchs sense espatllera pintats de vermell y altres quatre també sens respaldo però d'altra construcció a la dreta; y a la esquerra, també un banch ab respaldo pintat de color de plom, altres tres banchs sens respaldo pintats de color vermell é iguals que los tres de la dreta, tres banchs més també sens espatllera de diferent construcció y un banch de peu de gall pintat de color de plom. En la paret de la dreta, un gran cuadro ab la imatge de lo gloriós Patró de Catalunya lo martyr Snt. Jordi, un retaule ab la imatge de Snt. Antoni de Padua quan se li aparex lo diví Jesuset y en la paret de

l'esquerra, altre gran cuadro ab lo retrato del Patró d'espanya lo gloriós Apòstol Snt. Jaume y una caixeta per a caritat ab una tablilla que indica lo destí de las almoynas. A la dreta dessobre la pca de l'aygua beneyta, un cuadro de vidre per a las indulgències conceditas per lo Ilm. Sr. Bisbe de Orihuela D. Simon López en l'any 1823 y altra tablilla per las indulgencias de los Ilms. Srs. D. Gavino ve Valledares y D. Ascensio, Bisbes de Barcelona; D. Tomás de Lorenza Bisbe de Gerona, D. Bartomeu, Bisbe de Vich y per lo Sr. Bisbe de Solsona. Dessota del cor a la paret de la dreta, deu retaules d'exvots ó prometenses y a l'esquerra l'escal de fusta per a pujar al cor y vuyt retaules de prometences, penjant en lo sostre un petit bergantí y un falutxo penyora de altres promesas, un gran tros de costella de balena, un cocodrillo bastant regular, un caymà y altre peix molt estrany en forma d'ou carregat de punxes, y dessobre lo portal una barreta de ferro ab una cortina de brí blau per a la porta a l'objecte de privar lo vent y la pols de la carretera. Dalt en lo cor sols n'hi ha un faristol que se col.loca en la brana del mateix ó també en la trona si convé, y en lo campaná dos campanas nomenadas Simona la gran y la xica Magdalena de las quals en penjan dos cordas que baixan al cor.

En la sagristia.

Una gran calaixera de fusta pintada de color de plom ab dos grans calaixos y altres dos de xics de igual fondaria que los primers, però, olt més estrets, servint una mateixa clau per los quatre, dessota un armari ab dos portas que se tancan ab clau y lleva y en lo peu una tarima de fusta; dessobre un petit sacrari per globo però sens porta y demunt un docé cubert ab arruans bermell y un sant Cristo ab toballola de tela ab punta de fil y creu de arbre pintada de vert y los caps é inri de groch y mes baix als costats, dos tablillas de fusta ab las oracions per ants y despres de la Missa pero algun xich deteriorades, un penja-capas de fusta ab tres penjadors y altre penja-capas de fusta també de cinch penjadors, un diposit de zin per aygua cubert de fusta y ab sa corresponent aixeta, un penjador per la toballola en forma de ma ab un ram, un ermari-arxiu de fusta pintat de bermell y ab alguns departaments pejat en la paret al costat de la reixa á la esquerra; un grant banch-caixa ab respaldo y dos divisions ab duas claus, una caixi ab sa corresponent clau, una tauleta ab son calaix vuyt de fusta pintada, una caixa per palits fe fusta pintada color de plom y á dins un pálit de domás vert florejat y vell y un bastiment de pálit, sis cadiras de fusta blanca grants ab assiento de boba, un faristol de peu per cantar la Epistola en los Oficis y dos tamborets de fusta per los acolits; (los dits tamborets de gust bastant antich havian pertenescut a la Parroquia de Snta. Maria y van esser regalats á aquesta Esglesiaa 1 de Maig de 1882.) En la paret del fondo un molt grant quadro de Snta Barbara, vrg, y mr., altre xich quadro de Snta Quiteria, vrg. y mr., y altre petit també ab la imatge de la Verge Santissima de la Misericordia, pejant en la paret de la dreta un quadro del Papa Snt. Simplici; una grada de fusta ab dos grahons pera pujar en lo ermari del extrem de aquesta paret, dins est ermari una petia caixa de fusta per la cera, un calaix de fusta vuyt y en mal estat, un vestiment de fusta pera devant lo nicho de Snt. Simon, un canti de terra bernissat y una empolleta per oli, dos escombras, dos apaga-llums, un bastó de peregrí, tres candeleros desaparellats y falcas de fusta per ciris.

En la calaixera.

En lo primer calaix: Una casulla blanca de domàs florejat ab estola, maniple, cobre-calzer y bossa dels corporals; una casulla de domàs bermell en molt bon estat y ab galons fins y en lo fondo de la part de l'espatlla dibuixat en sedas de color, la imatge de Snt. Simon dessota: *Exvoto*, essent també del tot completada; una alba de tela ab punta de fil treballada al coixí, un àmit de tela ab punta, uns corporals ab sa corresponent animenta, un cingul bermell, un roquet de tela ab punta de fil, un purificadó, un lavabo, un bonete de forma bastant antiga, un Missal-Romà completat ab totas las Missas, dos altres Missals banstant atropellats, un Missal de Requiem, un Ritual Romà, un esperges ó salpassé de fusta, un platet de pisa ordinaria ab dos canadellas, una campaneta, duas estolas moradas, un cobre-faristol de altar bermell, altre cobre-faristol groch i vert y altre de varis colors.

En lo calaix segon: Una rica casulla bermella color de rosa ab teixit ce colors i plata, guarnida ab f galó d'or y forros de satí blnch, llegintse en dit forro la seguent enscripció: *Casulla feta de limosnas dels Devots Navegants ab la Barca del Patró Joan Bat^a^ Cudina y sos interessats en lo any de 1794 - Per la capella de St. Simon.* Altre casulla de domàs blanch en molt bon estat, altre casulla blanca de domàs florejat pero no en tan bon us com la antecedent, altre casulla de domàs blanch la tira del centre y de bermell molt clà las dels costats, una casulla verde del fondo y moradas las tiras dels costats, en molt bon us; una casulla morada la tira del centre y de unvert fosc florejat las dels costats, una casulla negre en estat servible, essent totas las set mencionadas casullas relativament completadas de estola, manible, cobre-calzer y bossa per los corporals. Dos albas molt grants sens planchar y bastant usadas, un bonete casi nou, dos cinguls blanchs, una estola y un manible, sueltos de un bermell florejat, una cortina e arruans bermell pera la reixa, altre drap bermell de arruans, altre drap bermell com especie de cortineta y un drap de indiana blanquinosa ab ramatges de flors bermellas y verdes.

En lo primer calaix xich: Dos toballolas pera lo sant Cristo de la sagristia vellas y sens planchar, un amit ab punta, altres dos amits sense punta, un purificadó ab punta, un lavabo ab punta y altres tres lavabos sense punta.

En lo segon calaix xich: Unas estoballas bonas molt grans ab lo nom de Sant Simon brodat en el centre en lo penjant de devant y ab punta de fil, propias pera lo altar major, unas estoballas per lo altar del sant Cristo, unas estoballas per lo altar de la Mare de Deu de la Bona-Nova y altres estoballas pera lo lloch de Snta. Magdalena y una toballola de cotó.

En lo ermari de sota: Un joch de sacras de fusta platajadas pera lo altar majó, sis candeleros també platejats pero molt deslluhits pera la cardensa de dit altar, dos candeleros xichs platejats pera las Missas, altres dos candeleros xichs platejats y ja deslluhits, quatre candeleros pintats de vert y bermell y altres dos

candeleros pintats de vert solsament; dos palmatorias de fusta ab broch de llauna pintadas de groch, dos palmatorias de cartró pintadas de groch, altres quatre palmatorias de cartró pintadas també, duas palmatorias de llauna dorada y una palmatoria de dos brochs de llauna pintada; duas figuras de fusta semblant dos angelets, una capelleta pera lo ermità pero, casi malmesa, una caixeta espanyada, una tablilla de indulgencias, altres dos tablillas de fusta pera goigs, un petit globo de vidre y dos pots de vidre també y un petit pandero estripat; una creuheta petita dorada y un petit docé de fusta cubert de roba bermellenca.

En lo armari-arxiu.

Una bassina de llautó ab una petita imatge de Snt. Simon algun xich malmesa, altre bassina de llautó ab lo imatge de Snta. Mª Magdalena, una capmaneta, una pila de goigs de Snt. Simon, una caixeta ab dos claus, quatre ampolletas de vidre, una botelleta-tinte, un manec ab pluma per escriurer, un platet blanch de sal benehida, un petit Snt. Cristo de sacra ab creu plana bernissada de negre, unas alicates, una novena del Niño Jesús, altre llibret de los set Diumenges de Snt. Joseph y altre llibret del Trissagi de la Mare de Deu.

En lo banch-caixa.

En la divisió de la dreta: Una ara de altar rompuda, dotze floreras grants de cartró pintadas de vert y bermell, deu floreras xicas pintadas d'igual conformitat y cuatre de grants de forma rodona y platejat vell. En la divisió de l'esquerra: Un gerro de pisa grant, altres set gerros de pisa ordinaria de diferents midas, dotze pitzellets de fusta, tretze floreras grants platejadas, tres floreras petitas y cinch caixetas de fusta ab dos panys cada una algunas espanyadas o perdudas las claus.

En la caixa.

Duas floreras de rosas de paper ab dos gerros blaus de vidre, cuatre brancas de flors de malva també de paper, un ramet de sosas d'igual classe, un emblema de Maria, una cota negra pera escolà, una cortinetas blavas de seda pera lo altar de la Bona-Nova, pero, molt usadas, dos vels negres de seda pera cubrir los Snts. Cristos en la setmana de Passió, un drap de roba morada bastant destrossat, un petit drap bermell, una bossa d'ara, alguns altres trossos de drap de ningun valor y un plumero. Y a dreta detràs la porta una Creu parroquial sens imatges.

Tot quant se acaba de relatar es la real existencia de lo que obra en la esmentada Esglesia y sagristia de Snt. Simon de aquesta ciutat de Mataró; y per esser aixis ho firman lo senyor Regidor-Protector y membres d'Administració als deu Novembre any mil vuyt cents vuytante cinch.

Joaquim Capell, Joseph Puig de Albanell, Manuel Roldós, Geroni Castellà, August Ribas y Mustarós» (signatures rubricades).

Aquí acaben les actes i escrits. August Ribas ens ha deixat constància detalladíssima de la vida de l'ermita des de 1881 a 1887.

En el dia 28 de juliol de 1887 prengueren possessió uns nous Administradors.

Les successives Administracions deixaran constància en aquest *Llibre d'Actes* de les preses de possessió o de les dimissions, d'inventaris, d'acords referents a les celebracions de la festa del sant i de poques coses més, fins a l'any 1935, i després de la guerra, del 1939 al 1948.

El darrer secretari de l'Administració, el Sr. Salvador Benito i Cabot, em digué que no havia gosat d'escriure en un llibre començat amb tanta categoría per August Ribas i va lliurar-lo, com si fos una relíquia (novembre 1985).

«EXPOSICIÓ DE OBJECTES DE ART ANTICH É HISTORICHS».

L'*Associació Artistich-Arqueològica Mataronesa*, promoguda per Thos i Codina, Puig i Cadafalch, etc., organitzà «en los salons de les Escoles Pies per solemnisar les festes de les Santes Patricies Juliana y Semproniana», el juliol de 1889, una mostra d'art en la qual l'ermita va ser representada amb els objectes: núm. 297: creu «taraceada», és a dir, de marqueteria; núms. 298/9, 311/2, 360 al 65 i 67/68: apòstols, procedents de l'antiga església de Santa Maria.

Així l'ermita participà en una manifestació d'un dels bons moments culturals de la ciutat.

VISITES PASTORALS.

De les poques Visites Pastorals del segle XIX, se'n treuen també poques dades:

«Es una hermita regular muy antigua», escriu Bonaventura Castellà, regent de Santa Maria, el 20 de novembre de 1884. En les visites del bisbe Jaume Català i Albosa, el 23 de març de 1885, trobem: «Ermita a cargo de la Administración en nombre del Ayuntamiento» (VP. vol. 93, foli 211); i en la d'11 d'abril de 1891: «No hemos visitado las Capillas públicas, por constarnos que se hallan en el mismo buen estado que las hemos encontrado la vez primera,... y los altares, ornamentos y demás utensilios del culto se conservan en el mismo buen estado, que, según nuestras notícias, tienen actualmente». (VP. Vol. 98)

ADMINISTRACIÓ DE L'ERMITA.

Nomenament de noves juntes d'Administració: 11 agost 1891 (AMM, AM. foli 160r); 16 gener 1894 (Ll. de l'Administració, p. 54; i Arxiu Can Cabanyes d'Argentona); 19 juliol 1897 (AMM, AM, foli 99v); 3 octubre 1899 (AMM, AM, folis 161r-162r). Habitualment, en renovar-se la Junta es fa inventari dels béns de l'ermita, i es simplifica dient que hi ha el mateix que indica «l'inventari anterior», més les possibles noves adquisicions.

Aportacions de l'Ajuntament: Acords de 25 octubre 1894, per a la festa de Sant Simó: 250 ptes (AMM, AM, foli 157 i A. Can Cabanyes d'Argentona); 10 octubre 1898, per a obres de reparació en la teulada de l'ermita: 200 ptes. (AMM, AM, foli 42); per a la festa de Sant Simó: 150 ptes. (AMM, AM, folis 171r.-171v.).

SEGLE XX.

LA «TORRE DE SANT SIMÓ»

Correspondència militar de 1903 ens informa que el 1874 va ser construïda, al costat esquerre de la riera, davant de l'ermita, amb diner de l'Ajuntament, una torre de base circular per a la protecció de la ciutat «de los ataques de las partidas en aquella època levantadas» (com es va fer en altres poblacions de la comarca). Se l'anomenà «Torre de St. Simon», i el 1976 ja constava com a abandonada. El 1950 les restes estaven submergides a uns 80 metres de la platja. (ACA, secció: «Comandancia de Ingenieros», núm. 2557. Tres cartes).

VIDA DE L'ERMITA.

Fets principals segons el Llibre de l'Administració.

1902, 30 gener: nova Junta.

1906,10 gener: nova Junta; les casulles de l'ermita exposades a l'Escola d'Arts i Oficis.

12 juliol 1909 i 13 febrer 1910: nova Junta.

1912: 16 ... ; el 6 d'agost els vocals van presentar la dimissió per no estar d'acord amb la forma amb què es va acomiadar l'ermità; 19 desembre, nova Junta; 22 desembre, acord de plantar «algunos árboles plátanos adelante de la Hermita».

1913, 4 maig: s'acomiada de «anquilino» de l'ermita el Sr. Clariana. Nou ermità Sr. Gomis.

1915, 11 març: S'adverteixen robatoris, han desaparegut tres cortines vermelles i dues tovalles i es decideix tancar la sagristia; 28 octubre: per la mort de Mn. Joan Martí, pren possesió de capellà de l'ermita Mn. Ramon Fornells.

1916, 1 gener: nou ermità, Miquel Ribas. 3 gener: canvi de Junta.

1918, 7 gener; 1919, 2 gener i 1920, 1 d'abril: canvis de regidor delegat conservant els mateixos administradors (esdevindrà costum). En la festa de Sant Simó de 1919 predica el Dr. Samsó, arribat aquest any a Santa Maria.

1921, 28 octubre: tal com s'acostumava, missa de 7, ofici a les 10 a tota orquestra amb sermó del Dr. Fèlix Castellà, beneficiat de Santa Maria. A la tarda, rosari i ball a càrrec de l'orquestra Nova Iluro.

1922, 16 octubre: El bisbe Guillamet, en visita pastoral a Mataró, visita l'ermita.

1923, maig: reparació de la teulada de l'ermita, molt anys en mal estat. 5 d'agost: es demana a l'ecònom de Santa Maria que es torni a dir missa a l'ermita, i s'acorda de celebrar tots els diumenges i festes missa a 2/4 de 8 i 2/4 de 9; 13 setembre: cop d'estat i Directori, canvi d'Ajuntament i de regidor-delegat.

1924, 28 octubre: es toquen dues sardanes.

1926: dimissió del regidor-delegat, substitució i mateixos administradors.

1928: canvis a la Junta; 28 octubre: la festa «in crescendo», al matí, «la missa y comunió general hi havia molta concurrència del veinat i molts nois dels que el diumenge van a Doctrina en dita Ermita». Sardanes i concert.

1929: l'Ajuntament pinta l'ermita. Cau la Dictadura, recupera el càrrec com a delegat Salvador Cabot.

1931, 14 abril: la República, canvi de regidor-delegat. 28 octubre: no hi ha subvenció de l'Ajuntament i se suprimeix l'orquestra i el ball, però es remarquen els actes religiosos, l'escolania mariana canta l'ofici i predica el rector de la Basílica, «resultant un màxim de ple de fidels que durant molts anys no havia estat».

1935, 28 octubre: «Fiesta magnífica, misa de comunión muy concurrida, oficio cantado a toda orquesta y sermón de Mn. Juan Cortinas, rosario y grandioso baile ... una fiesta como nunca se había visto».

Notícies de l'ermita per altres fonts.

Resposta a l'enquesta enviada pel bisbe Guillamet, malalt, en lloc de la Visita Pastoral. Els punts relatius a l'ermita porten la data de 31 de gener de 1921 i la signatura de Mn. Ramon Fornells, i el document de la presentació de la parròquia de Santa Maria (dins de la qual s'inclou), la del 10 de febrer de 1921 i està signada pel Dr. Samsó. Noves aportacions:

«Està abierta los domingos y dias festivos y muchas veces los sábados por la tarde ... Presbiterio: la Junta de Administradores toma asiento en la fiesta de S. Simón...

Altares: Hay tres 1° Mayor. Titular S. Simón... a ambos lados las imágenes de la Virgen del Carmen, S. Roque y S. Cristóbal. Hay adosados a la pared

las imáges de los Apóstoles, seis a cada lado... 2º Altar de la Virgen de los Dolores. Su estilo es Renacimiento. La imagen es de madera. 3º Altar del Sto. Cristo. Estilo Renacimiento. La imagen es de madera... Reliquias: En el altar de S. Simon hay un relicario en el que hay un pequeño hueso del Santo... Hay púpito... No hay órgano ni armonium... No hay confesionarios... No tiene bancos... Tiene sillas... Tiene 4 casullas, 5 albas, 3 misales, 2 vinagreras, 1 cáliz... No hay rentas ni beneficios». (Arxiu Diocesà Barcelona, «Elencus», vol. 18)

El Dr. Samsó demanarà permís per celebrar missa dominical i custodiar el Santíssim a l'ermita, que serà concedit pel bisbe Guillamet; instituïrà el Catecisme dominical per a nois i noies, i disposarà que cada diumenge un vicari de Santa Maria hi celebri missa. També, des de l'Hospital, el seu col·laborador Mn. Domènech, exercirà una mena de cura pastoral sobre els verals de l'Havana i el Callao (Llibre de Notes Històriques, p. 11).

Es conserven les tradicions, com la processó a sant Simó del dia de la Santa Creu per a benedicció del terme (Comunitat, «Lignum Crucis» i gonfalons, v. *Pensament Marià* núm. 453, de 1922); tanmateix, amb el Dr. Samsó l'ermita fa un pas important, passa de ser una capella primordialment devocional a ser un centre d'acció pastoral.

LA MALTEMPSADA DE 1936.

La capella va ser saquejada el 20 de juliol de 1936, el retaule, imatges, ex-vots, ornaments i objectes de culte destruïts, i convertida en seu del «Sindicat de pescadors de canya» (Llibre de l'Administració). L'historiador Marià Ribas pogué deixar-ne constància fotogràfica. També el capellà de l'ermita Mn. Ramon Fornells va ser assassinat.

RESTAURACIÓ I REPRESA.

1939, 2 d'abril: Es fa la reconciliació canònica de la capella, s'hi celebra missa després de trenta-tres mesos, i des d'aleshores s'hi ha celebrat tots els diumenges i festes. 28 d'octubre: es beneeix la nova imatge de Sant Simó, el cap de la qual és el de l'antiga que es va poder salvar. Missa de comunió i Ofici que és celebrat per l'arxiprest Mn. Massó, el qual predica. Hi assisteix l'alcalde Sr. Brufau amb membres de l'Ajuntament i l'administrador Sr. Biayna. Tant l'ofici com el rosari són cantats amb orquestra. Gran concurrència de fidels. Mn. Joan Colomer és el nou capellà de l'ermita.

1940, 1 gener: nova junta d'administració. 28 octubre: Ofici celebrat per l'arxiprest Mn. Massó, amb representació de l'Ajuntament i ball a la placeta de l'ermita.

1944, 2 d'abril: «tuvo lugar la inauguración del Altar Mayor costeado por el Ayuntamiento, del Sagrario costeado por subscripción popular, además se ha dotado, todo por subscripciones populares, de varias adquisiciones y reformas, una de ellas es dotar a la Capilla de un santo Cristo, el cual está expuesto en uno de los departamentos de la Capilla... y otras... con la ayuda desinteresada de los vecinos...»

1946, 28 octubre: Hi assisteix el nou delegat de l'Ajuntament i Biayna, una altra vegada administrador.

1948, 28 octubre: L'ofici, com molts anys, serà celebrat pel Dr. Fèlix Castellà. «Este año ha coincidido la fiesta con el dia del centenario del primer ferrocarril...» i no hi hagué representació de l'Ajuntament. La festa seguí la pauta habitual (últim escrit en el Llibre de l'Administració).

ALTRES NOTÍCIES DE LA RESTAURACIÓ.

Del Sr. Francesc Batllaura, pintor decorador, sobre la reposició del Sant Crist:

«El Sant Crist era de talla i feia aproximadament un metre. Després de l'any 1936, abandonat per les feixes, va ser finalment recollit, però ja totalment malmès. L'any 1939 Francesc Batllaura i una comissió, aprofitant els diumenges, van recaptar pel veral i per les sènies per a comprar l'actual. S'encarregà a la «Cartuja de Sevilla» (botiga d'imatges de la Riera) i es comprà a Olot. Es traslladà solemnement en processó des de Santa Maria, com es considerava que havia estat traslladat el primer. Les religioses de l'Hospital van portar una imatge de la Miraculosa i un harmònium, i un cor d'elles cantà. No recorda la data d'aquesta festa, però sí que en aquell any, aquesta festa i la de Sant Simó foren particularment emotives i concorregudes, i l'aportació econòmica dels fidels fou molt notable. A la diada de Sant Simó es posaren domassos a totes les cases, des de la Guàrdia Civil fins a l'ermita. Fou l'única vegada que es féu». (La iniciativa de la reposició sembla que va ser espontània i independent de la Junta)

Justament, la renovació de l'ermita, els anys 1976-77, va començar també per la restauració del Sant Crist feta pel mateix Sr. Batllaura (Llibre de Notes històriques, p. 3-4 i 6, 1975-76).

També es procurà per al culte una imatge de la Mare de Déu. Pensant en una advocació marinera, s'hi col·locà la imatge de la Mare de Déu del Carme. Malauradament es van oblidar el títols amb els quals havia estat venerada Maria a l'ermita, el de Mare de Déu dels Desemparats (des de 1721, en què consta la benedicció de l'altar i retaule) o de la Bona Nova, al s. XIX (sembla que tots dos corresponen a la mateixa imatge). Són títols tradicionals en la nostra costa i similars o propers als de la Mercè o de la Misericòrdia.

LA DARRERA JUNTA D'ADMINISTRACIÓ.

Del Sr. Salvador Benito i Cabot (+1995), secretari de la darrera Junta d'Administració.

El retirar-se la Junta formada pel Sr. Biayna i d'altres, l'Ajuntament nomenà Joan Bta. Castellà, Antoni Dorda, Joan Puig Tolrà i Salvador Benito Cabot, els quals administraren l'ermita fins a la seva constitució en parròquia, és a dir, de 1949 a 1965. Va ser molt activa.

a) Obra.

1951: S'aconsegueix de la Diputació provincial l'estucat de la façana. El dibuix és de Fernandino Serra, pintor, escultor i estucador barceloní. (Refet el 1995 sobre dibuix de Joan Parés de Mataró, que calca l'esgrafiat antic). Totes dues realitzacions seran fetes per «Estucats Alsina», de Mataró.

En la festa de Sant Simó es publicà cada any, des de 1951, un fulletó que a més del programa contenia articles i divulgava tradicions sobre l'ermita. (Llibre de Notes Històriques, pp. 45-46).

28 abril 1956: L'Ajuntament concedeix lloses de pedra de les voreres per a enllosar l'ermita.

1958: Sol·licitud al Sr. Arquebisbe, a través de l'Arxiprest, perquè en dies de precepte permeti la celebració de misses a l'ermita, com a filial de Santa Maria. Acompanya la instància una descripció de l'ermita i una relació d'imatges i altres objectes i una altra de la roba.

1959: La Junta adquireix un tern vermell i altres objectes per al culte.

24 octubre 1960: Obres públiques autoritza a fer la paret de tanca del pati.

14 maig 1963: L'Ajuntament dóna permís per a la construcció, en el terreny tancat, d'un templet per a la celebració de la missa i ensenyament del catecisme.

12 agost 1963: Demanda a l'Ajuntament perquè sigui traslladat a l'ermita un telèfon fora d'ús.

5 gener 1965: Instància al president de la Caixa d'Estalvis de Mataró demanant una subvenció per canviar les cadires de l'ermita, en mal estat, per bancs.

b) Catecisme.

L'any 1958 participaven en el catecisme parroquial, sota la reponsabilitat de la Sra. Agnès Hugas i Nogué, sis altres catequistes i seixanta-tres nens i nenes. La Sra. Agnès Hugas vetllava també les necessitats del servei religiós de la capella.

c) Culte.

Era encomanat a Mn. Joan Colomer, ajudat de Mn. Agustí Buixadera. Es féu un homenatge als «Sacerdot gran i sacerdot jove» (29 juliol 1953).

Del 8 a 19 novembre 1961 es predicà a Mataró una missió i s'establí un centre missional a l'ermita. Va ser una experiència més vers la creació de la parròquia.

CONSTITUCIÓ DE LA PARRÒQUIA.

La immigració va fer créixer les barriades de la ciutat i es considerà necessari la creació de noves parròquies. En relació a l'ermita, les dates principals són:

6 gener 1965: Mn. Francesc Xavier Segura i Sáez comença l'activitat pastoral a l'ermita.

7 gener 1965: Instància del rector-arxiprest de Santa Maria, Mn. Francesc Pou, demanant a l'alcalde Sr. Pedro Crespo «la cesión de la Ermita a la Archidiócesis para que sirva de Templo parroquial a la futura Parroquia, con las siguientes condiciones: 1ª Mientras no exista otro Templo, la ermita será considerada como Templo parroquial. 2ª ...un Templo parroquial donde está ubicada la Ermita, ... debe ser de tal forma que conserve intacta esta ermita... 3ª Que si el Sr. Arzobispo determina levantar el nuevo Templo Parroquial en otro lugar distinto, dicha ermita volvería a ser propiedad de esa Excma. Corporación».

5 febrer 1965: L'Arquebisbe autoritza instal·lar una pica baptismal a l'ermita.

ERECCIÓ DE LA PARRÒQUIA DE SANT SIMÓ, APÒSTOL.

Per decret del bisbe de Barcelona Dr. Gregorio Modrego Casaus del 7 d'abril de 1965.

20 novembre 1965: A petició de Vicente Paricio Celma, darrer ermità, l'Ajuntament accepta la rescissió de la contracta de 31 de desembre de 1957. El rector podrà habitar a l'ermita.

22 maig 1966: Es demana a l'Ajuntament la cessió del terreny annex a l'ermita per a construir el temple parroquial i per a esbarjo del jovent.

L'Ajuntament cedí l'ús de l'ermita, dependències i terreny. També va inscriure'ls, que fins aleshores no ho havien estat, al Registre de la Propietat (1966).

5 novembre 1967, diumenge: l'arquebisbe Gregorio Modrego consagra l'altar major de l'ermita. S'hi dipositen relíquies dels sants màrtirs Desideri, Laureat, Ireneu, Candi, Felicià, Teodor i altres, Juliana i Semproniana.

FITES DE LA VIDA PARROQUIAL.

18 novembre 1968: S'adquireix, mitjançant hipoteca, el local del carrer Lapidario núm. 4, de 52 m2, amb l'objectiu d'obrir un centre pastoral en la barriada del Palau, la més populosa i obrera. El nou local serà lloc de culte els diumenges, biblioteca i escola d'adults (l'escola Abat Escarré). Probablement la primera escola d'adults de Mataró. També el rector trasllada el domicili i despatx de l'ermita al carrer Lapidario núm. 14, baixos 2a. Un habitatge de lloguer.

Entre 1975 i 1977, gràcies a un donatiu d'un feligrès, es restaura l'ermita: es repiquen i pinten les parets i fusteria, es redistribueix el presbiteri, on es trasllada la pica de batejar, i es refà el cor, on s'hi instal·la una barana barroca procedent de l'església de Santa Anna de Mataró. També es restaura la sagristia i la casa. En tenen cura l'arquitecte Jordi Estrany, l'aparellador Manuel Salicrú, el pintor decorador Amadeu Teulats i el constructor Joan Jordan.

Per a Sant Simó de 1975, una pedra de l'ermita és col·locada com a primera pedra de l'església de Sant Pau, en la barriada del Palau.

27 octubre 1979: el cardenal Narcís Jubany beneeix la nova església de Sant Pau i consagra l'altar. La nova església és obra de l'arquitecte Enric Puiggalí Fàbregas, l'aparellador Manuel Salicrú, el constructor Joan Ribas i les escultures i relleus són de Jordi Puiggalí Clavell; més endavant s'hi instal·laran uns vitralls de Jordi Arenas.

A les dependències de la nova església s'acollirà el «Centre Social El Palau», nascut de la parròquia i filial del «Centre Social de Cirera» (de Càritas Diocesana), el qual s'ha format a partir de l'escola «Abat Escarré» i d'altres iniciatives socials de la barriada. (Vegeu *El Camí de les Noves Parròquies*, editat el 1990, en ocasió dels 25 anys de la seva creació).

Des de 1984 en aquestes dependències funciona el «Centre d'Acolliment per a Africans Sant Pau», reconegut com a Associació civil per la Generalitat de Catalunya el 1993. És el més antic dels centres similars de tot l'Estat. (Vegeu *Emigrantes mis hermanos*, de Mn. Ignasi Marquès Rodríguez, editat el 1994, amb ocasió dels 10 anys del Centre). En el moment actual (1997) s'està tramitant el seu traspàs a Càritas Diocesana.

Des que existeix la nova església, la parròquia serà coneguda com de Sant Simó i Sant Pau.

L'ermita, tanmateix, seguirà essent punt de referència de la gent de mar:

3 juliol 1983: Amb motiu de la festa de Sant Pere, a petició dels pescadors esportius i professionals, s'hi instaura una benedicció del peix, que és repartit entre diversos centres benèfics de la ciutat.

16 juliol 1983: El comandant de marina demana celebrar la festa de la Mare de Déu del Carme.

7 juliol 1991: En la inauguració del port de Mataró es demana al rector de Sant Simó que beneeixi la dàrsena de pescadors.

L'ermita també serà el punt de partida i arribada de la processó per mar en honor a la Mare de Déu del Carme, instaurada per la Confraria penitencial de Jesús Captiu i la Mare de Déu dels Dolors.

RECTOROLOGI.

La parròquia de Sant Simó, i des de l'existència de la nova església en la barriada del Palau, de Sant Simó i Sant Pau, ha tingut com a rectors Francesc Xavier Segura Sàez (1965-1967), Manuel Vilardell Giménez (1967-1971), Josep Colomer Busquets (1971-1983), Ignasi Marquès Rodríguez (1983-1994) i Vicenç Mira Masseguer (des de 1994).

PREGÀRIA DE CLOENDA.

La raó de ser de l'ermita i la seva història és el culte a l'apòstol, per això vull acabar aquest treball amb una pregària:

«Sant Simó,
Defensor ardent del vostre poble,
Apòstol del Senyor,
Testimoni de la Fe.
Seguiu vetllant per la ciutat de Mataró»

Josep Colomer i Busquets

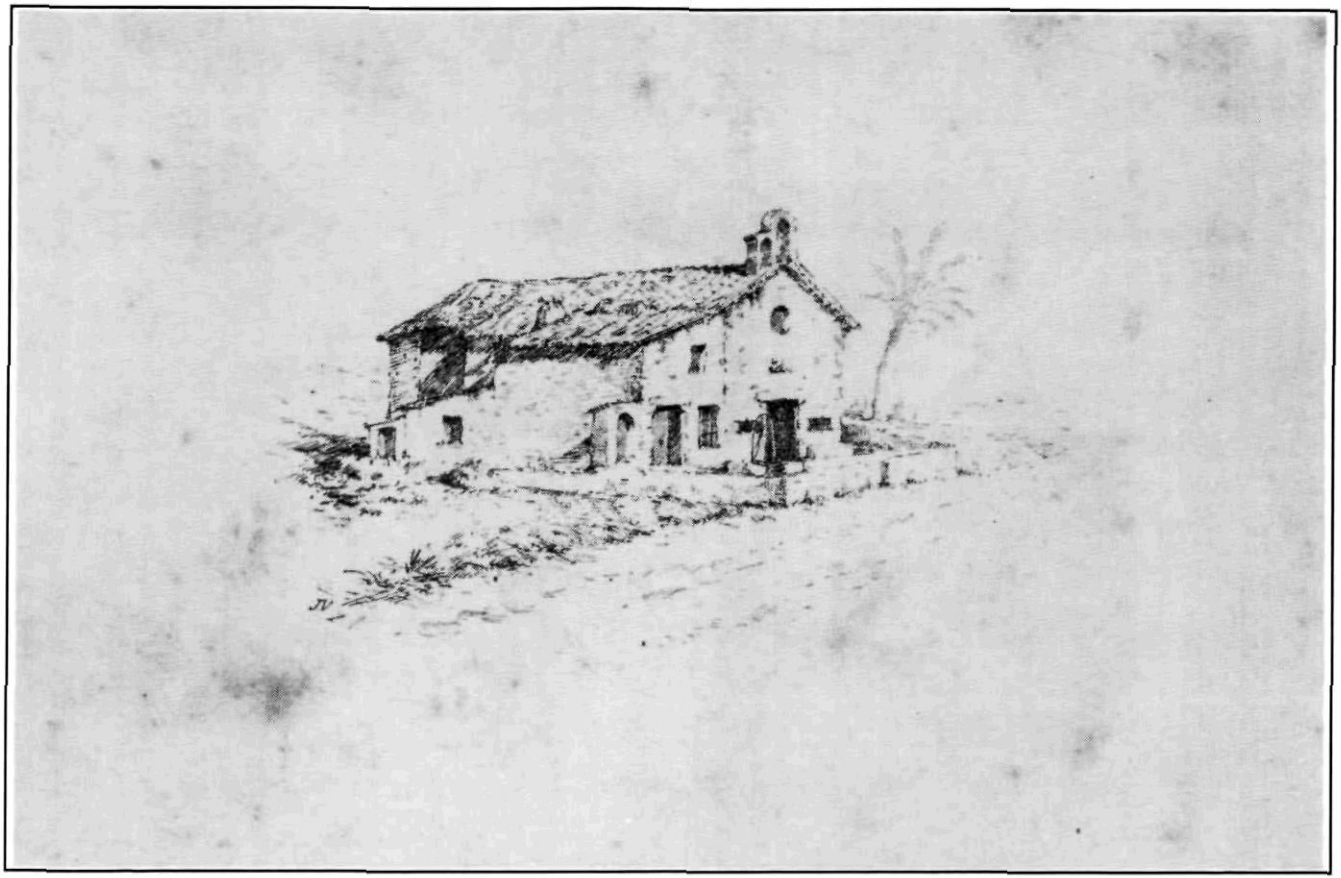

Ermita de Sant Simó. Dibuix a la ploma del mataroní Josep Vilardell,
publicat per Josep M. Pellicer a la seva obra *Estudios histórico-arqueológicos sobre Iluro* (Mataró 1887).

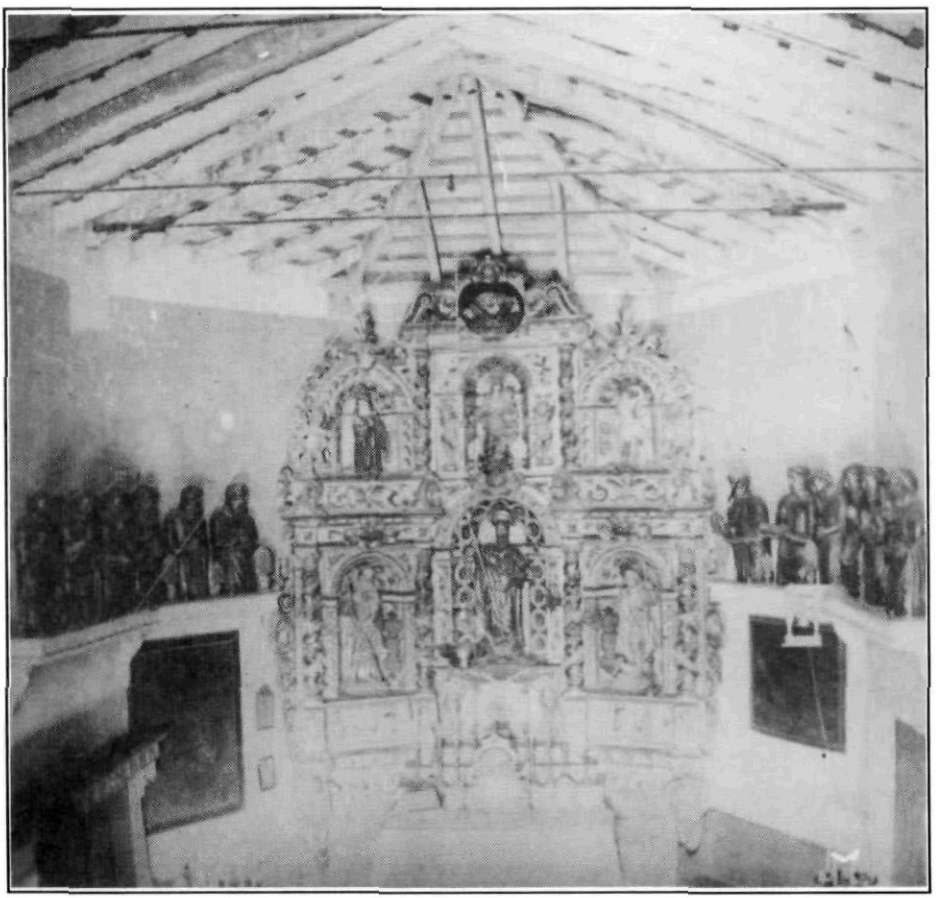

Retaule de Sant Simó, obra de Joan Vila (completat posteriorment), amb les imatges medievals dels apòstols. Destruït l'any 1936. Foto Marià Ribas.

Imatge de la Mare de Déu dels Desemparats o de la Bona Nova destruïda el 1936. Presidia la capella beneïda el 22 de setembre de 1721. Foto Marià Ribas.

L'ERMITA DE SANT SIMÓ. DOCUMENTACIÓ HISTÒRICA. APÈNDIX

DIVERSES EDICIONS DE GOIGS

Goigs en alabanza del gloriós Apostol Sant Simon, venerat en sa capella en lo Terme de la Ciutat de Mataró.
Barcelona: per Joseph Altès, Estamper, y Llibreter á la Llibreteria.

Són els goigs més antics que es coneixen. Amb el peu d'impremta de Joseph Altès es coneixen obres datades des de 1679 a 1783; probablement es tracti d'una nissaga d'impressors del mateix nom (J.F. Ráfols, *Diccionario Biográfico de Artistas de Cataluña*, Barcelona 1951).

El 1995, a la mort del senyor Salvador Benito Cabot, darrer secretari de la junta d'administració de Sant Simó, la seva família va lliurar a l'autor d'aquest article, juntament amb altres materials referents a l'ermita, un exemplar antic d'aquests goigs, imprès en paper de fil. Les mides de l'orla, a l'interior de la qual hi ha el text, són 22x13 cms. L'encapçala un boix amb el bust de l'apòstol, amb llibre i serra, i la inscripció «S. Simon». Al dors porta el segell d'«Angel Batlle, compra i venda de goigs, Palla, 23. Barcelona». Aquests goigs s'havien reproduït en el programa de festes de l'ermita l'any 1956. I per a la festa del sant de l'any 1976, la parròquia de Sant Simó en va fer una edició, essent així els goigs que s'han difós darrerament. Aquests goigs van ser estudiats en la comunicació presentada a la *XI Sessió d'Estudis Mataronins* (SEM), «Ermita de Sant Simó, documentació històrica» (ESS/DH), IV, pàgs. 39-40.

Goigs en alabansa del gloriós Apostol Sant Simon venerat en son Santuari en lo Terme de la Ciutat de Mataró.
Mataró: Per Joan Abadal Estamper, y Llibreter.

Amb el nom de Joan Abadal es coneixen obres datades des de 1783 a 1802 (vegeu Ràfols, *op. cit.*).

Boix amb la imatge sencera de l'apòstol, amb serra i llibre, i l'ermita al fons. El més notable és la variació del text. De les nou estrofes i dues tornades, una diferent per acabar el cant, se'n conserven quasi idèntiques quatre, amb la història i la llegenda de l'apòstol, i les dues últimes sobre la intercessió que el sant manifesta

en la seva capella i la gran devoció dels fidels, i es manté al final la mateixa tornada amb què s'ha iniciat. S'hi introdueixen, en canvi, una estrofa referida a la doctrina cristiana («De Jesucrist la doctrina/ apreneu ab afició,/ ohint ab gran devoció/ d'ell la paraula Divina:/ esta aygua tan cristallina/ inunda tot vostre cor,») i una altra referida a la Resurrecció, l'Esperit i la missió i autoritat de l'apòstol; finalment una referent al seu martiri («vostres membres asserrats/ foren amb molt viu dolor,»/). Manifesta un intent d'ajudar a passar d'una devoció que respira la frescor de la fe popular a una de més il·lustrada i precisa, en la qual cosa influeix probablement la contrareforma catòlica.

Goigs en alabansa de Maria Santíssima Nostra Senyora dels Desamparats, la sagrada Imatge de la cual se venera en la Iglesia del Gloriós Apostol S,Simon en la Ciutat de Mataró.

Mataró: Per Joan Abadal Estamper y Llibreter.

De la mateixa època. Els goigs van evocant les situacions en les quals experimenta l'empar de Maria el devot que la invoca: «La tristura desvaneix», «ohiu al necessitat», «el pecador», «el desesperat», «en l'agonía», «ab penas del Purgatori», «en tota calamitat», «lo afligit», «el malalt», «en las borrascas horribles, sossegau la tempestat», «ab los llamps y pedregada», «desamparat y circuit d'enemics». La tornada suplica: «Pues veneram ab pietat/ vostra Imatge prodigiosa/ Amparau Mare piadosa/ al Devot desamparat».

Goigs en alabansa del gloriós Apostol Sant Simon, venerat en son Santuari, en lo Terme de la Ciutat de Mataró.

Barcelona: Per Francisco Suriá y Burgada, Estamper.

Amb el nom de Francesc Surià Burgada es coneixen obres des de 1786 a 1794 (vegeu Ráfols, *op. cit.*).

La imatge de sant Simó del boix de la capçalera porta el llibre i aparenta apuntalar-se en la serra, com en un bastó, per fer camí. Al fons, a la seva dreta, s'hi veu una part de la ciutat de Mataró, sembla que amb les muralles, i a la seva esquerra l'ermita dalt d'un petit turó. Un raig de llum entre els núvols il·lumina l'apòstol. El text és el mateix de l'edició de Joan Abadal.

Goigs en alabansa del gloriós Apostol de Jesucrist Sant Simon, venerat en sa Capella en lo terme de la ciutat de Mataró. Sa festa á 28 de Octubre.

Barcelona: Imp. de Torras, Bonsuccés núm. 2, 1873.

Boix de la capçalera que representa l'apòstol de perfil marcant més l'esquena, el llibre no es veu i la serra no és sencera, al fons esquerre es veu l'ermita (a l'esquena del sant) i a la dreta un turó punxagut que podria ser el de Mata. Reprodueixen la llegenda del sant, com en els primers goigs coneguts.

Desapareixen les estrofes doctrinals i apareix la tradició del seu martiri a la ciutat de Suamir (?). Les estrofes finals han estat adaptades a la realitat del moment: «D'esta terra els pescadors/ acuden a vos confiats/ invocantvos protector/ en mitx de las tempestats..» i «En aquesta Hermita santa/ heu sigut molt venerat/ dels fills de l'antigua Iluro/ des de molta antiguetat,/ puig en llurs treballs i penas/ heu sigut llur defensor;/ apartant d'esta Ciutat/ tota discordia i rencor».

Goigs en alabansa del gloriós Apostol de Jesucrist Sant Simon. Que se celebra lo dia 28 de Octubre.

Sense peu d'impremta, ni data. No té altra referència a Mataró que el fet que el boix de la capçalera sigui igual al de l'edició anterior amb l'apòstol i l'ermita. El text parla només de la llegenda del sant i la darrera estrofa expressa la gran protecció que dispensa als devots. Són uns goigs per cantar en el dia de la festa de l'apòstol a qualsevol lloc. Amb boix diferent es coneix una edició en castellà feta a Barcelona el 1875.

Gozos en honor y alabanza de la ínclita Patrona de la música cristiana Santa Cecilia Virgen y Martir, que se cantan en la ermita de S. Simon de la ciudad de Mataró. Su fiesta á 22 Noviembre.

Mataró: Imp. de las Hijas de J. Abadal, Riera 48.

No porten data, però sabem pels documents d'August Ribas que aquesta festa va ser iniciada a l'ermita per Mn. Joaquim Julià, amb els alumnes del col·legi que dirigia sota l'advocació de santa Cecília, on hi havia classe de música (vegeu *XIV Sessió d'Estudis Mataronins*, ESS/DH. VII. pàg. 145). August Ribas dóna notícia detallada de la vida de l'ermita entre 1881 i 1887. Els nois de Santa Cecília cantaven els goigs en la festa de la santa i participaven també en altres celebracions a l'ermita.

Goigs en alabansa del gloriós Apóstol S. Simon, venerat en sa Capella en lo terme de la ciutat de Mataró.

Els goigs de 1873 (v/ n.5) seran reproduïts exactament en noves edicions, com les de:

Mataró: Imp. Hijas Abadal, Riera, 48.- 1883.

Mataró: Imp. Hijas Abadal, Riera,48.- 1884

Imprenta H. Abadal, Rambla de Mendizábal, 48.- Mataró 1910. Rambla Mendizábal és el nom que es dóna a la Riera en aquells anys.

Imprenta H. Abadal, Rambla de Mendizábal, 48.- Mataró 1916.

Tip. H. Abadal, Mataró - Any 1921.

Goigs en alabansa del gloriós Apostol Sant Simón.

Tip. H. Abadal. Mataró. Any 1921.

«Venerat en sa Capelleta-xamfrá en la fassana de la casa nº 10 del carrer de Sant Simón, cantonada al de la Palma, de la ciutat de Mataró. Sa festa a 28 d'Octubre».

Reprodueix els anteriors, canviant l'estrofa referent a l'ermita per aquests curiosos testimonis de l'època: «Fa centuries, Sant Simon,/ que de tots sou invocat/ y en patents de sanitat/ vostre imatge volta el món;/ passaport que va ajuntat/ en el rol del armador,/...» «Rumbós temple hont va tot-hom/ nostres avis us alçaren,/ al ensemps que nomenclaren;/ un carrer amb vostre nom/ Mataró us ha palesat/ sempre més gloria y honor,/...»

Imprenta H. Abadal, Riera, 48 .- Mataró 1924 (text de 1873.)
Tip. Vilá, Rambla Mendizábal, 64.- Mataró (sense data)
Gràfica Fides - Mataró - Any 1933. En aquests goigs ja s'usa l'ortografia actual.

Gozos en alabanza del glorioso Apostol San Simón venerado en su Capilla en el término de la ciudad de Mataró. Su fiesta a 28 de octubre.
Imp. Minerva.- Mataró.

Som a la postguerra. La capçalera és en castellà però els goigs són els tradicionals, en català. No porten data. Potser respongui a la pràctica d'aquell temps de simular que un escrit en català és d'abans de la guerra.

Goigs en lloança del molt glorios Apostol Sant Simon que es venera des de l'any 1691 en la seva Capella en el terme de la ciutat de Mataró.
Sa festa el 28 d'octubre.
Imp. Minerva.- Mataró (sense data)

Goigs a llaor del gloriós Apòstol Sant Simó. Venerat en la seva Capella del Terme de la Ciutat de Mataró.

El poeta Mn. Josep Serra Janer, prev. capellà de les monges caputxines, va refer en llenguatge modern els vells goigs. La Junta d'Administració de l'ermita els va publicar en el programa de festes del 28 d'octubre de 1963. El boix simple, és el de l'edició castellana de 1875 (v/n. 5).

Després de contar la llegenda, en les darreres estrofes es refereix a la capella que «Mataró fa segles us bastí...», a la festa «Quan ve la tardor...», a la protecció del sant «al devot que en vós confia...». La tornada ara és «Protegiu-nos nit i dia/ noble apòstol Sant Simó».

La darrera edició va reproduir la primera de Joseph Altès. Obra de la Copisteria Castellà, de Mataró, el 1976.

EX-VOTS A L'ERMITA

Per diverses fonts sabem que eren nombrosos i que van ser destruïts en la maltempsada de 1936. Aquí s'intenta fer referència a alguns.

La llinda de la sagristia de la capella amb la barca del patró Pere Silvestre. 1691.

L'ex-vot i el personatge van ser estudiats en la comunicació a la *X SEM*, ESS/DH III, (pàgs 128 a 130). Pere Silvestre, navegant i corsari, nasqué a Mataró el dia 1 de gener de 1638 (MASMM, Llibre Baptismes t. 5).

Vaixells:

La Coca, s. XV.

Estudiat en la comunicació a la *XII SEM*, ESS/DH (pàgs. 220-221). Actualment és al Maritiem Museum Prins Hendrik, de Rotterdam, el conservador del qual, C.P. Huurman, l'hivern de 1991-92 va visitar l'ermita per conèixer-la i mirar d'aconseguir noves dades de la Coca. Va preguntar concretament què se sabia de la venda de l'ex-vot pel responsable de l'ermita.

De la Coca només tenim interrogants. ¿Es tracta només d'un ex-vot o, -tenint en compte que sembla que a Mataró hi hagué navegants i drassanes ja abans del s. XVI-, d'un petit vaixell amb tant de detall i tan ben fet que podria haver estat una maqueta per a la construcció de naus, que en deixar ja de ser útil s'hagués lliurat com ex-vot? ¿procedeix de Santa Maria, on tenia capella pròpia el Gremi de Navegants? ¿quan pogué ser traslladada a l'ermita, com tants altres objectes religiosos que havien perdut importància? ¿quant temps estigué a l'ermita? ¿quan desaparegué i com?

Crida l'atenció que no consti ni en l'inventari exhaustiu d'August Ribas (1885) (v/XIV SEM, ESS/DH, pàg. 145-150), ni entre els objectes que l'ermita aporta a l'«Exposició de Objectes de Art Antich é Historichs» de l'Associació Artistich-Arqueològica Mataronesa el 1889 (v/XIV SEM, ESS/DH, pàg. 151).

Algunes persones grans respectables (com Francesc Cuní o Montserrat Coloreu) han afirmat haver-la vist a l'ermita de jovenets, i han relacionat la seva desaparició amb reformes que s'hi van fer, però no es pot assegurar res més. Al Dr. Fèlix Castellà, capellà dels pescadors i coneixedor gran de l'ermita, se li ha atribuït la dita que es tractava «d'una història molt negra».

Tot fa pensar que hi degué haver una gran desconeixement sobre el valor d'aquest objecte, ja que en aquella època no es solien tenir en compte les coses velles i així pogué desaparèixer sense fer soroll.

Actualment, a l'ermita hi ha una reproducció a escala natural i una altra a escala reduïda. També hi ha, sota el cor, una majòlica del ceramista Martí, que la representa. La dissort d'haver perdut la Coca ha permès que avui segueixi existint i sigui un símbol per a Mataró.

També hi ha una corbeta lliurada a l'ermita cap als anys cinquanta; és a la capella de la Mare de Déu. El bergantí i el falutx, dels quals parla August Ribas, i tot els que hi havia abans de la guerra, van desaparèixer.

Quadres o petits retaules.

També es van perdre tots el 1936. Es dóna notícia d'alguns:

L'ex-vot del patró Batista Balanzó, 1750 o 1760. El conserva la família. Estudiat en la comunicació a la XII SEM, ESS/DH (pàg. 219-220).

Ex-vot que representa una barca que «un llamp la partí sense tocar ningú dels qui hi anaven» (notícia d'Isabel Castellà).

Ex-vot d'en Joan Castellà. Representa com «en un dia que feia mar, en el moment d'atracar la barca, quan aquesta ja estava amarrada al cap de St. Pere» i en Joan Castellà intentava de posar-hi un pal a sota, vingué una ona tan forta que el tirà a sota la barca, i la barca li passà per sobre sense que li passés res (notícia de la seva néta Carme Mas i Castellà).

Ex-vot d'en Salvador Sans. «En mig d'un temporal, en mar, es veia una barca tombada, i ell i altres mariners sortint per sota la barca» (notícia de la seva néta N. Sans i Camps).

Ex-vot del temporal del 23 de desembre de 1923. Oli de Manuel Cusachs. És el darrer gran temporal que va fer mal als nostres pescadors i la seva memòria ha estat viva fins als nostres dies. «Era un dia de bonança, de sobte va venir una galerna que va sorprendre tothom. A la plaça de Cuba la ventada va tombar de cop les parades. Les peixateres van fer un crit 'Els homes!'. Els homes eren en mar. Tothom es precipità cap a la platja. El temporal era impressionant i davant mateix de Mataró les barques eren juguet de les ones... hi hagué heroïcitats, espant, sang freda i experiència, i una colla de negats» (de les narracions recollides).

El pintor M. Cusachs explica: «Els pescadors mateixos em van dir com havia de ser l'escena: un cop de mar parteix una barca que era arrossegada, els altres alcen els barços en actitud d'exclamar». No havent estat possible complir abans la prometença, els pescadors oferiren aquest ex-vot en l'ofertori de la missa, el dia 28 d'octubre de 1957. Es troba a la capella de la Mare de Déu.

Ex-vots atípics:

Un cocodril, un caimà, un peix estrany en forma d'ou carregat de punxes i un gran tros de costella de balena (de l'inventari d'August Ribas). El cocodril, segons havia contat en Met «paler» (el «paler» Jaume Roy), «va ser arreplegat pels pescadors, davant de Mataró, en una xarxa d'arrossegament, i el van portar a Sant Simó». Sembla, també, que el 1936 va ser col·locat a la barricada que hi hagué a l'entrada de Mataró, i que acabà amb els nois jugant-hi a la riera. Els altres objectes «singulars» tindrien orígens semblants i també es perderen el 1936.

OBJECTES REFERENTS A SANT SIMÓ AL MUSEU COMARCAL

Casulla de Sant Simó (núm. d'inventari: 1515). És vermella, de forma barroca (guitarra), amb galons daurats i la imatge del sant brodada al dors. S'acompanya amb el maniple i la bossa dels corporals. Es podria tractar de la casulla que després del robatori de principis de segle es va decidir de guardar a l'Ajuntament, i es portava a l'ermita per a la festa. En aquest cas s'hauria perdut la dalmàtica i la tunicel·la del tern. I potser l'estola.

Un petit vaixell. Sembla que pertanyia a la imatge de la Mare de Déu dels Desemparats o de l'Esperança, abans de 1936.

Quadre amb la «Patent de Sanitat de Mataró» (núm. d'inventari: 1271). Presidida per les imatges dels Patrons de la ciutat, entre ells sant Simó.

DOCUMENTACIÓ ANTIGA I MODERNA SOBRE ELS ERMITANS

Les obligacions de l'ermità.

Document inventariat el 21 d'octubre de 1827 en ocasió de la mort del rector Sanabre (vegeu la comunicació de l'any 1995).

> «Pactes y condicions que deurà cumplir y observar lo hermità, que serà de la Capella del gloriós Apòstol St. Simon altre dels Patrons de la present ciutat de Mataró construhida en lo terme de dita present ciutat y son los seguents».
> 1. Primerament tindrá obligacio ... de tenir la capella ... limpia y neta estreñinant las parets y escombrant lo paviment de aquella lo dissabte...
> 2. Item... cuydar de subministrar als senyors sacerdots que tindran devoció de celebrar... tot lo necessari... i los Administradors ... li entregaran aquell per lo effecte sobredit.
> 3. Item ... sempre que se voldrá celebrar missa ... asseñalar ab la campana per un rato de temps antes de comensarse...
> 4. Item ... assenyalar ó tocar ab la dita campana totas las oracions en la mateix hora y ocasio que les asseñala la Iglesia Parroquial de dita present

ciutat com y també á mal temps sempre que la dita Parroquial hi tocará, y ... en totas las ocasions que la dita Parroquial ... ab professo anirá á la dita capella ó be passará per davant de aquella.
5. Item ... en totas les ocasions que se celebrarán ... officis y missas resadas á captar al temps de la celbracio ... lo resultat de las limosnas ... deura posar en una caxeta que los Administradors ... asseñalarán per distribuir aquellas á obs y augment de la mateixa capella.
6. Item ... tot lo que ... acaptará fora de la dita capella com es en la dita ciutat y terme y en altras pars foranas, deurá servir a saber tot lo pa, oli, ortalisa y altres cosas comestibles per son abast y sustento; empero tot lo vi blat llegums y diners ... deurá partirse ... la mitat per lo dit hermita y la altra mitat ... als dits Administradors ... É si ... li donarán ... caritats que excedirán de la quantitat de sis sous que un sol devot donará y offerirá al glorios Sant Simon sie aquella integrament entregada als sobredits Administradors de dita capella á obs y per augment de aquella.
7. Item que totes las presentallas de or, plata, cera, y altres cosas ... deurán ser totas ellas per ell entregadas als sobredits Administradors...
8. Item ... deurá ... executar lo que á ell per los ... Administradors de dita capella que vuy son y per temps serán, per lo bon govern conservació y augment de aquella li será ordenat regonexent á aquells com a patrons substituhits del molt Ilustre Ajuntament de dita present ciutat de Mataró Patró cert y indubitat de la dita capella...
9. Item deurá ... oportar un llibre assentant en ell las caritats que entregará als sobredits Administradors ... ahont lo(s) ... administrador que rebrá aquellas dega escriurer lo dia mes y any y la quantitat de la caritat que rebrá per mans de dit hermitá.
10. Item que en totas las proffesons generals que se acostuman y acostumará fer ... per part del molt Reverent Señor Rector ... será ordenat al dit hermitá que assistesca ... per portar en ellas algunas de las Creus acostuman aportarse deurá lo dit hermitá obehir...
Y per quant vuy en dia a dita capella de Sant Simon se troba sens hermitá ni habitació per fer en ella lo dit hermitá sa residensia y se considera que molts particulars devots ... donarán algunas limosnas ... per la fabrica y construcció de dita hermita tant sié de cals, rejolas, fusta y altras cosas com de diners comptants aquellas hagen y degan anar dirigidas als Administradors ... y degan integrament ... gastarse per la fabrica de dita hermita la qual deura ferse segons la planta y disseño que se entregará als dits Administradors. Totas las quals cosas ... haurá y deurá lo dit hermitá cumplir y observar sens las que ... aparexará al dit molt Ilustre Ajuntament esser conveninets añadirse ó llevarse y no cumplint, així en tot, ó, en part se reserva lo dit Ilustre Ajuntament junt ab lo vot del dit molt Rnt. Sor. Rector de dita Parroquial Iglesia conforme ab ell está convingut la facultat de poder remourer al dit hermitá de la sobredita hermita y de poder ab lo mateix vot de dit Sor. Rector fer nova provisio y nominacio de hermitá de la dita capella de dit glorios Apostol St. Simon»
(MASMM, Arxiu del Rector, plec 34, núm. 2)

La informació de la no existència d'ermità fa datar el document després de la mort de l'ermità Pere Montagut. I la notícia de l'esfondrament o inhabilitació de la casa que construí el primer ermità Jaume Maltas, ens indica que la casa actual annexa a la capella va haver de ser refeta o rehabilitada el segle XIX, la qual cosa denota que durant un temps, potser llarg, no va estar habitada, ni hi hagué ermitans o guardes de la capella.

Es transcriu a continuació una contracta moderna d'ermità. Les tasques fonamentals de guarda, neteja i atenció al culte de l'ermita són les mateixes, i fins es contempla el catecisme, però ja no és la parròquia de Santa Maria la que marca la pauta. S'ha passat dels ermitans d'obediència eclesiàstica als de dependència civil.

Contracte d'ermità, de 1953.

«Los que suscriben, de una parte D. JUAN BAUTISTA CASTELLÀ CODERCH, en representación de la Junta Administrativa de la Ermita de San Simón, debidamente autorizado por la misma en reunión celebrada el día 4 de Enero de 1953 y de acuerdo con el placet dado por la Exma. Corporación Municipal ...
y de otra D. JOSÉ SALVAÑÁ CASABELLA, ...pasan a formalizar el siguiente contrato para desempeñar el cargo de Ermitaño en la dicha Ermita, Patrimonio del Excmo. Ayuntamiento, bajo los siguientes

PACTOS
1. D. José Salvañá Casabella, pasará a habitar la casa contigua a la Ermita de San Simón, con su familia...
2. No podrá dejar sola la casa, que cuidará con el mayor esmero. Cuidarà asimismo, de la Capilla, teniéndola siempre limpia, cuidando de sus luces y lámparas.
3. Tocará las campanas todos los días por la mañana, mediodía y al anochecer, señalando el Angelus.
4. No podrá sub-arrendar ni la totalidad ni parte alguna de la casa, debiendo ajercer la debida vigilancia sobre todo lo existente en la Capilla, que se considerará com en depósito y de todo ello responderá, no pudiendo tampoco utilizarse de lo arrendado como medio de lucro, sirviendo comidas y bebidas, en atención al respeto del lugar que le es confiado.
5. Cuidará de vigilar de la tierra perteneciente asimismo a la Capilla, que se halla destinada a lugar de recreo para los pequeños que acuden al Catecismeo a la Capilla, no pudiendo disponer de dicha tierra per ningún concepto.
6. Tendrá siempre preparados los ornamentos para la celebración de los cultos en la Capilla.
7. Caso de querer ... dejar de ejercer su cargo de Ermitaño, se compromete a comunicarlo con tres meses de antelación... y cesará en su derecho de ocupar la vivienda anexa en la Capilla, en el mismo momento que deje de desempeñar su cargo de Ermitaño...

8. Serán motivos suficientes ara la anulación del presente contrato, el incumplimiento de algunos de los pactos más arriba indicados y en especial la limpieza y decoro de la Capilla y conservación de todo lo existente en la misma y su vivienda anexa, ...
Y en prueba de conformidad ... firman el presente contrato ... con el Vº Bº del Sr. Delegado Concejal del Excmo. Ayuntamiento, en Mataró a 11 de Enero de 1953.

Vº Bº. El Sr. Delg. Conc.

José Mª Cot Gualba Juan Btª. Castellá José Salvañá

LA FESTA DE SANT SIMÓ. «L'APLEC»

Qui vulgui conèixer i entrar en el que podríem dir l'ànima de l'ermita, ha de participar en la diada del 28 d'octubre, l'Aplec, quan en plena tardor la ciutat s'hi aboca.

El programa de la festa. L'arxiu d'August Ribas conserva els programes de 1882 (de la Impremta H. Abadal), de 1885 (Impremta F. Horta) i 1897 (Impremta H. Abadal). Els programes més remarcables, però, són els que s'editaren sota la darrera Junta d'Administració, entre 1951 i 1964. En ells, a més de la presentació dels actes festius, hi ha col·laboracions importants com les del Dr. Fèlix Castellà, sobre tradicions marineres de Mataró; de Lluís Ferrer i Clariana, sobre la història de l'ermita; de Mn. Salvador Misser, sobre l'apòstol, segons els coneixements bíblics i històrics; poesia de Mn. Josep Serra i Janer, i fotografies i gravats antics...

Els actes religiosos. Des de les misses cantades per la comunitat de preveres de Santa Maria, en els temps antics, fins a les actuals concelebracions.

Els actes populars, sardanes, havaneres ... cercavila amb els gegants de l'ermita, la Maria de Mata i el «Paler» (que no passen dels quinze anys)... Festes per als infants: tractorades i concursos.

Les visites de les escoles, que ajuden la mainada a conèixer i estimar les nostres tradicions. Ens consta que el 1881 els nois del col·legi de Santa Cecília participaren en la festa cantant pregàries i els goigs del sant.

Les parades de «sabres», que en aquest dia atreuen tot una gernació de mataronins. Com en tants aplecs de les nostres ermites, des d'antic s'hi ha presentat quelcom de llamí. En la Consueta de la Soledat de 1851, hi llegim: «Tindran cuydado de cobrar en las taulas de las dulsuras la peseta antes de plegar, es a dir totas las de pati. No degian perdra aqueix dret». A finals del segle XIX, en l'aplec de Sant Simó, es parla del «torrat».

El diari *La Vanguardia*, del diumenge 2 de novembre de 1924, en la secció «Crónica telegráfica» (p. 15), publicava el següent: «Mataró. Se ha celebrado con mucha animación la tradicional romeria de San Simón, en la ermita ... Como cada año, no han faltado las clásicas paradas de panecillos i 'sabres'» (l'any 1924 ja eren «clàssiques» les parades de sabres i panellets).

El «sabre» podria ser una troballa dels pastissers, a primers d'aquest segle, partint d'alguna realitat que la gent va identificar fàcilment. Però, no tindrà arrels més antigues? Algun tipus de pa votiu? També trobem «sabres» en altres llocs, com a Vilanova i la Geltrú o l'aplec de La Cisa. A principis de segle els «sabres» eren molt senzills. Avui són un dolç remarcable i una peça molt important de la festa. En aquests darrers anys, les autoritats de la ciutat, el 28 d'octubre, després de retre homenatge a Miquel Biada, en l'aniversari del primer tren, acudeixen a l'ermita per menjar el «sabre».

La premsa. Des del segle XIX, cada any deixa constància de l'«aplec» i recorda fets passats o divulga les novetats que es donen a l'ermita. Es podria dir que l'«aplec» és la festa mataronina de tardor.

Un testimoni humil de les antigues almoines. Als anys vuitanta, en ocasió d'un petita reparació en el terra de la capella, aparegué a un pam de fondària, i sota el lloc on seria l'escala del cor, una petita moneda d'aram. A la cara A, hi ha l'escut de Barcelona i les inscripcions «ANNO 1708, i 2DI». A la cara B, sembla haver-hi una àguila bicèfala i unes lletres illegibles, ja que la moneda és troquelada de forma desviada.

Amb aquesta darrera relació dono per acabat aquest treball, com una nova petita ofrena a Sant Simó.

Josep Colomer i Busquets, prev.

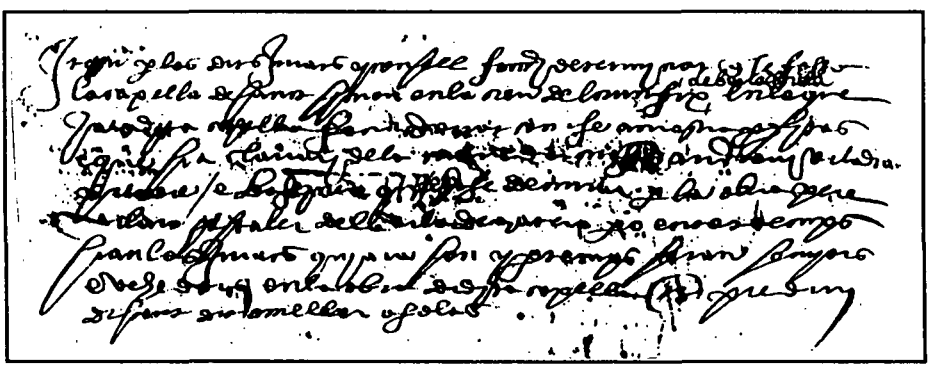

Reproducció de la deliberació del Consell de la Universitat de Mataró en què es determina construir la capella de Sant Simó «en la Creu del Crucifix de Bona Vida», 12 de novembre de 1553.

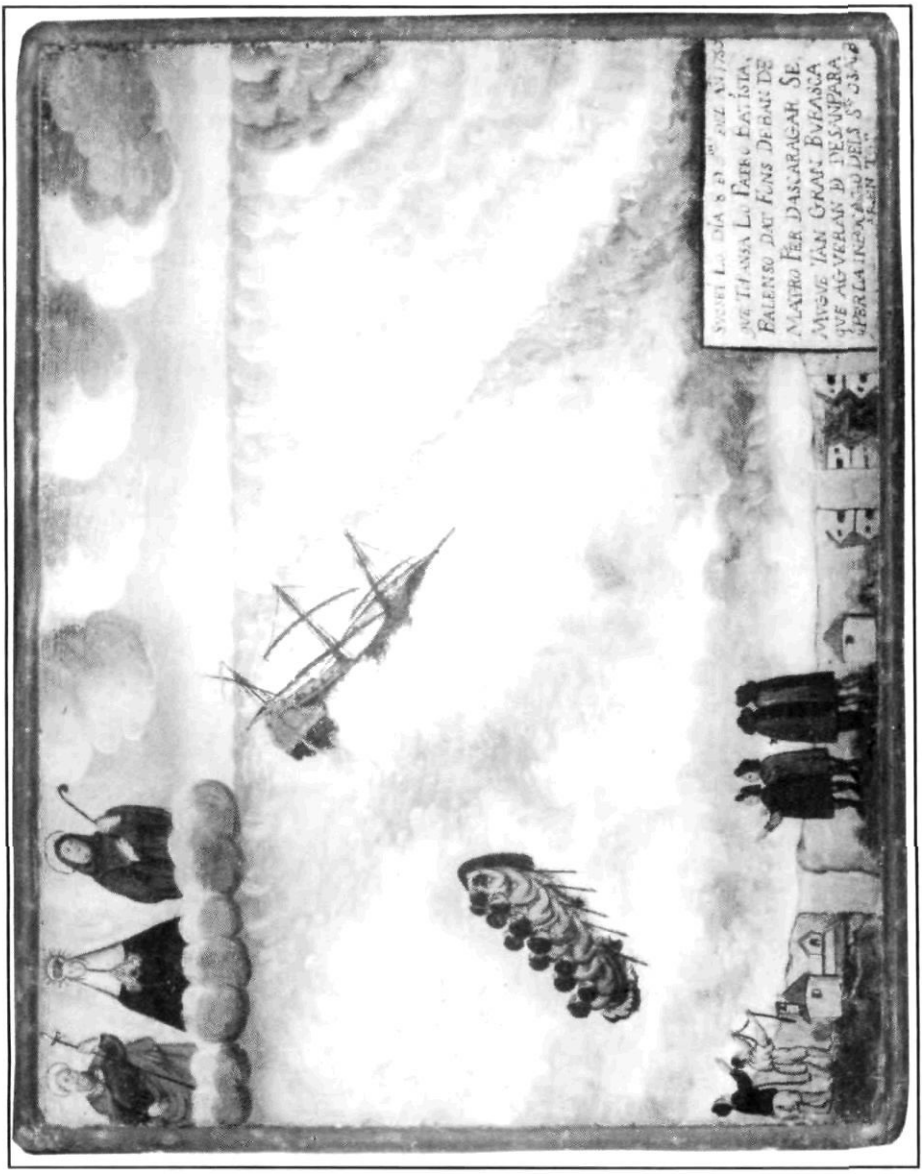

Ex-vot del patró Batista Balanzó: «sucseí lo dia 8 de 9bre del añ 1750 que topansa lo Patró Batista Balensó dat fons deban de Mataró per dascaragar se mugué tan gran burasca que agueran de desanpara y per la inbocació dels S^{ts} o salvaren tot».

Els Balanzó eren una nissaga de mariners mataronins. Joan B. Balanzó i Boter (1699-1778) va ser distingit per Ferran VI per haver derrotat una nau de pirates davant de Palamós el 1757. L'ex-vot, de 1750, es va salvar de la destrucció de 1936, tal com es relata en el treball sobre l'ermita, publicat el 1995.

GOIGS EN ALABANZA DEL GLORIOS APOSTOL SANT Simon, venerat en sa Capella en lo Tertát de Matarò.

PUig que devant del Senyor
tenim tant gran Advocat;
ohiu Apostol Sagràt
los suspirs de nostre Cor.
De Christo foreu Parent
per part de sanch, ditxa illustre!
pero es major vostre lustre
ser Apostol excellent:
Guiant vostra llum ardent
al mes ciego pecador;
ohiu Apostol sagràt &c.
Es indici de Obediencia
lo vostre nom de *Simon*,
deixant per Deu tot lo Mon
sens la menor resistencia:
Sup rtant ab gran paciencia
molts treballs per son amor,
ohiu Apostol Sagràt &c.
La vostra predicatiò
fou de tant gran eficacia,
que de la infernal desgracia
guardà de Egypte vostre ços
Convertint sa adoració
dels Idols à un Criador;
ohiu Apostol Sagràt &c.
De Christo ab la compañia
molts prodigis advertiu,
vehent à Lazaro viu,
y al Esperit Sant queus guia:
O que gracias vos envia
lo Cel ab tant gran favor!
ohiu Apostol Sagràt &c.
Passa à Persia vostre veu,
quant lo Dimoni adorát
alli, pert la auctoritàt,
es mut, fuig, may mes se veu:
O poder de nostre Deu!
ò honrra del Redemptor!
ohiu Apostol Sagràt &c.
Ab miracle tant patent
de Babylonia Rey
à son Regne donà Lley
per convertirse sa gent:
Batejantse en continent
tots del major al menor;
ohiu Apostol Sagràt &c.
Dos Magos per professió
volen ab encantaments
posar forts impediments
à vostra predicació:
Mes ab aquesta ficciò
son confusi ab dolor;
ohiu Apostol Sagràt &c.
Es Theatro esta Cape la
de la vostra intercessiò,
alcançant a peticio
los queus visitan en ella:
Essentlos vos com Estrella;
per Terra, y Mar de explendor;
ohiu Apostol Sagrat &c.
Digan asso als ac sfats
dels Moros, jà los ferits,
altres baldats, y tullits,
altres dins las tempestats:
Infinits atribulats
vos veneran Protector;
ohiu Apostol Sagràt &c.

TORNADA.

Puig que sou fiel defensor
de pedregada aclamàt;
ohiu Apostol Sagàt
los suspirs de nostre Cor.

℣. *In omnem terram exivit sonus eorum.* ℟. *Et in fines Orbis terræ verba eorum.*

OREMUS.

DEus, qui nos per Beatos Apostolos tuos Simonem, & Judam ad agnitionem tui nominis venire tribuisti; da nobis eorum Gloriam, & proficiendo celebrare, & celebrando proficere. Per Dominum &c

Barcelona: Per JOSEPH ALTÈS, Estamper, y Llibreter à la Llibreteria.

Primers goigs de Sant Simó coneguts, impresos per Joseph Altès, de Barcelona. Es coneixen obres amb aquest peu d'impremta, datades des de 1679 a 1783.